

Utrecht, 6 juni 2013

Nettoverlies 2012 van € 972 miljoen door verlies bij Property Finance en incidentele posten

Hoofdpunten

KERNACTIVITEITEN (SNS RETAIL BANK EN VERZEKERINGSACTIVITEITEN) RAPPORTEREN NETTOWINST GECORRIGEERD VOOR INCIDENTELE POSTEN VAN € 443 MILJOEN IN 2012

- Lagere nettowinst gecorrigeerd voor incidentele posten SNS Retail Bank van € 124 miljoen, voornamelijk door hogere bijzondere waardeverminderingen op leningen
- Hogere nettowinst gecorrigeerd voor incidentele posten verzekeringsactiviteiten van € 402 miljoen, door gerealiseerde waardeinstijgingen op obligaties
- Incidentele posten kernactiviteiten van € 602 miljoen negatief, betreft met name bijzondere waardeverminderingen van goodwill en VOBA bij de verzekeringsactiviteiten
- Nettoverlies kernactiviteiten van € 159 miljoen, voornamelijk door incidentele bijzondere waardeverminderingen op immateriële activa

---

AANZIENLIJK NETTOVERLIES VAN € 813 MILJOEN BIJ PROPERTY FINANCE DOOR FORS HOGERE BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN OP LENINGEN IN 2012

- Bijzondere waardeverminderingen Property Finance stijgen fors tot € 941 miljoen als gevolg van een verslechtering van vastgoedmarkten
- Totale kredietlimieten teruggebracht met € 1,7 miljard naar € 7,9 miljard (-18%)

STERKE VERBETERING PRO FORMA SOLVABILITEIT SNS BANK EN DOUBLE LEVERAGE SNS REAAL DOOR NATIONALISATIEMAATREGELEN

- Pro forma core Tier 1 ratio bankactiviteiten verbetert naar 14,9% (van 6,1% ultimo 2012)
- DNB-solvabiliteit verzekeringsactiviteiten van 176% ultimo 2012 niet beïnvloed door nationalisatie
- Pro forma double leverage SNS REAAL daalt tot 105% (van 127% ultimo 2012)

KERNACTIVITEITEN IN EERSTE KWARTAAL 2013 WINSTGEVEND

- Nettowinst kernactiviteiten gecorrigeerd voor incidentele posten van € 99 miljoen in eerste kwartaal 2013
- Pro forma netto exposure Property Finance teruggebracht tot € 5,0 miljard na extra voorziening op Property Finance portefeuille van € 2,0 miljard
- Nettoverlies SNS REAAL van € 1.622 miljoen in eerste kwartaal 2013 door extra voorziening op Property Finance portefeuille
- Netto instroom particuliere spaargelden bij SNS Retail Bank na nationalisatie

“De nationalisatie van SNS REAAL op 1 februari 2013 betekende het einde van een turbulente periode. De Nederlandse Staat heeft de kapitaalbasis van SNS REAAL versterkt door het nemen van een aantal maatregelen. Verder wordt de vastgoedfinancieringsportefeuille van Property Finance aan een aparte vastgoedbeheerorganisatie overgedragen. De Europese Commissie heeft voorlopige goedkeuring gegeven voor de staatssteun met uitzondering van de Property Finance maatregelen en neemt een definitief besluit op basis van een herstructureringsplan dat voor 22 augustus 2013 dient te worden gepresenteerd. Vooruitkijkend, kunnen we ons weer richten op onze kernactiviteiten. Wij zijn onze klanten zeer dankbaar voor hun aanhoudende loyaliteit, ondanks alle onzekerheid en media-aandacht de afgelopen maanden.”, aldus Gerard van Olphen, voorzitter van de Raad van Bestuur.

1 Voorwoord

Aan de periode die nu achter ons ligt hebben we een gemengd gevoel overgehouden, want 2012 was voor SNS REAAL een jaar van contrasten. In het eerste halfjaar lag de focus nog op de uitvoering van onze strategische prioriteiten. In de tweede helft van het jaar begon voor SNS REAAL echter een intensieve periode van nauwe samenwerking met De Nederlandsche Bank (DNB) en het ministerie van Financiën om tot een allesomvattende oplossing te komen voor de kredietrisico's van de vastgoedfinancieringsportefeuille van Property Finance en de kapitaalbasis van SNS REAAL. Uiteindelijk besloot de Nederlandse Minister van Financiën op 1 februari 2013, na overleg met DNB, om SNS REAAL te nationaliseren en de aandeelhouders van SNS REAAL en achtergestelde crediteuren van SNS REAAL en SNS Bank te onteigenen. Het aandelenbelang van Stichting Beheer SNS REAAL in SNS REAAL werd eveneens onteigend. Dit was een drastisch besluit, met verstrekende gevolgen voor de samenleving, voor onze klanten en voor onze aandeelhouders en achtergestelde crediteuren. Wij beseffen dat bescheidenheid voor ons in de toekomst een sleutelwoord is.

In dit verslag kijken we terug op het jaar dat aan de nationalisatie van SNS REAAL vooraf ging. Inmiddels is veel van wat er in 2012 is gebeurd al achterhaald door de gevolgen van deze nationalisatie. Voor SNS REAAL is er veel veranderd. Toch vinden we het belangrijk om verslag te doen over de ontwikkelingen in het afgelopen jaar. Verder zijn we ons uiteraard bewust van onze verantwoordelijkheid een antwoord te vinden op de vraag hoe de Nederlandse belastingbetaler uiteindelijk zal worden gecompenseerd voor zijn steun aan SNS REAAL en hoe SNS REAAL op haar beurt een bijdrage kan leveren aan de samenleving.

1.1 Terugblik

Begin 2012 bleef SNS REAAL zich richten op de uitvoering van haar strategische prioriteiten, te weten het 'verstevigen van het fundament' en het 'bouwen voor de toekomst'. De eerste strategische prioriteit, het verstevigen van het fundament, betekende een verdere afbouw van vastgoedfinancieringsportefeuille van Property Finance, terwijl we tegelijkertijd werkten aan de versterking van onze kapitaalbasis. Onder 'bouwen voor de toekomst' vielen onze inspanningen om op kostenefficiënte wijze klanten te winnen, helpen en behouden.

In 2012 zijn we erin geslaagd om de kredietlimieten van Property Finance met € 1,7 miljard terug te brengen, wat neerkomt op een daling van 18% ten opzichte van ultimo 2011. Dit ging in het eerste halfjaar van 2012 nog gepaard met het versterken van de kapitaalbasis van SNS Bank als geheel, gemeten als core Tier 1 ratio. De afbouw van de kredietportefeuille kon echter niet voorkomen dat toenemende bijzondere waardeverminderingen en verliezen bij Property Finance in de tweede helft van 2012 tot een aanzienlijke verslechtering van de kapitaalbasis van SNS Bank leidde.

Ondanks alle turbulentie bleven onze kernactiviteiten zich richten op de behoeften en belangen van onze klanten. We vonden manieren om de behoeften en tevredenheid van onze klanten nauwkeuriger te meten. We brachten het productaanbod terug, verbeterden producten en vereenvoudigden productvoorwaarden. We introduceerden ook nieuwe producten die voldoen aan hogere normen op het gebied van verantwoord ondernemen. Met de (her)introductie van Zilvervloot Sparen bij SNS Bank en RegioBank bevorderden we de waarde van sparen onder tienduizenden kinderen en jongeren. Een ander voorbeeld is de promotie door SNS Bank van 'Bouwsparen' (een duurzame woningfinancieringsvorm, waarbij men eerst spaart en dan leent) in reactie op de publieke en politieke discussie met betrekking tot de Nederlandse woningmarkt.

In 2012 stegen de operationele lasten van onze kernactiviteiten fractioneel, met 1%. Gecorrigeerd voor incidentele posten zijn we er echter in geslaagd de kosten verder terug te brengen, met 3%. Dit werd bereikt door medewerkers efficiënter in te zetten, IT-systemen te standaardiseren en beter op elkaar af te stemmen en scherper in te kopen.

In het tweede halfjaar van 2012 verslechterden de marktomstandigheden aanzienlijk. Een stijgende werkloosheid, in combinatie met stringenter hypotheekvoorwaarden, leidde tot een verslechterende woningmarkt. Bovendien leidde de implementatie van een voorzichtiger risicobeoordelingsmodel bij SNS Bank tot hogere risicowegingen voor particuliere

hypotheken. De commerciële vastgoedmarkten verslechterden eveneens en de verliezen bij Property Finance namen toe, waardoor de core Tier 1 ratio van SNS Bank onder druk kwam te staan. Daarnaast werden onze verzekeringsactiviteiten negatief beïnvloed doordat de rente in kernlanden van de eurozone naar een historisch laag niveau daalde. Het werd steeds duidelijker dat we niet in staat zouden zijn om de kapitaalsteun, die SNS REAAL eind 2008 van de Nederlandse Staat had ontvangen, voor eind 2013 terug te betalen zonder een onaanvaardbaar kapitaaltekort op te bouwen. Ondanks dat we in een eerder stadium alternatieve scenario's onderzocht en bediscussieerd hadden, betekende dit meer en meer dat het noodzakelijk werd om een allesomvattende oplossing te vinden voor de versterking van SNS REAAL's kapitaalbasis en de vastgoedfinancieringsportefeuille van Property Finance. Daarnaast heeft DNB in mei 2012 SNS REAAL opgedragen door te gaan met haar inspanningen om haar kapitaalbasis te versterken en de non-core portefeuille van Property Finance af te bouwen. In juli 2012 heeft SNS REAAL daarom de financiële markten geïnformeerd dat zij verschillende scenario's aan het onderzoeken was. Dit onderzoek werd uitgevoerd in overleg met DNB, het ministerie van Financiën en onze externe accountant. We bestudeerden een breed scala aan scenario's, gericht op de versterking en vereenvoudiging van de kapitaalbasis, alsook herstructureringsscenario's zoals de verkoop van bedrijfsonderdelen. Tijdens dit proces werd voortdurend rekening gehouden met de belangen van alle betrokken partijen.

Naarmate het tweede halfjaar van 2012 vorderde, nam de urgentie om een allesomvattende oplossing te vinden toe. In november 2012 heeft SNS REAAL opnieuw verklaard dat haar eerder aangekondigde beoordeling van de strategische herstructurering en versterking van het kapitaal aan de gang was.

Als reactie op speculaties over de toekomst van SNS REAAL, werden de particuliere spaartegoeden volatieler, hoewel ze per saldo in het tweede halfjaar gelijk bleven. In januari 2013 nam de uitstroom van spaargelden echter toe.

SNS REAAL sloot het jaar 2012 af met een nettoverlies van € 972 miljoen. Hierin is begrepen een nettoverlies van € 813 miljoen van Property Finance, als gevolg van fors hogere bijzondere waardeverminderingen.

In januari 2013 informeerde SNS REAAL de financiële markten opnieuw dat haar inspanningen nog steeds gericht waren op het vinden van een allesomvattende oplossing, inclusief de vermindering van de kredietverliezen bij Property Finance. Er werd uitgelegd dat in alle scenario's de schatting van partijen inzake de toekomstige verliezen bij Property Finance een belangrijke rol speelde. In diezelfde maand constateerde DNB in de zogenaamde SREP-brief (Supervisory Review and Evaluation Process) dat SNS Bank een kapitaaltekort had. DNB verzocht SNS REAAL om uiterlijk op 31 januari met een remedie voor dit tekort te komen, of om ervoor te zorgen dat dit tekort, op basis van een op dezelfde datum in te dienen plan, op korte termijn zou worden aangevuld. Na maanden van intensieve samenwerking met alle betrokken partijen presenteerde SNS REAAL op 31 januari 2013 een privaatpubliek voorstel aan DNB. In de media werd dit voorstel het CVC-scenario genoemd. Dit scenario ging uit van een kapitaalinjectie door private partijen waarbij bestaande aandeelhouders de mogelijkheid kregen om daarin te participeren, 'burden sharing' voor aandeelhouders en achtergestelde crediteuren, een bijdrage van de Nederlandse Staat in de vorm van een conversie van de in 2008 verstrekte kapitaalsteun, een kapitaalinjectie en een garantie op de financiering van de vastgoedfinancieringsportefeuille van Property Finance na de afsplitsing van deze portefeuille van SNS REAAL. De Minister van Financiën was echter van oordeel dat de Staat een onevenredig grote bijdrage moest leveren en de haalbaarheid en financiering niet verzekerd waren. Daardoor werd geconstateerd dat dit scenario onvoldoende zekerheid bood om het kapitaaltekort van SNS Bank op de korte termijn aan te vullen. Op basis van deze conclusie heeft de Minister van Financiën SNS REAAL op 1 februari 2013 genationaliseerd, waarbij de aandeelhouders van SNS REAAL en de achtergestelde crediteuren van SNS REAAL en SNS Bank werden onteigend.

1.2 Kernactiviteiten in 2012

De vermogenspositie en winstontwikkeling van de verzekeringsactiviteiten speelden geen rol bij de beslissing om SNS REAAL te nationaliseren. Omdat de verzekeringactiviteiten echter een 100% dochteronderneming van SNS REAAL zijn, werden die ook genationaliseerd.

Aanhoudend moeilijke marktomstandigheden, toegenomen concurrentie en druk op de marges leidden in 2012 tot een aanzienlijk bedrag aan incidentele posten, voornamelijk in de vorm van afschrijvingen op goodwill bij REAAL Leven en REAAL Schade. We namen ook een bijzondere waardevermindering op de merknaam van Zwitserleven en een gedeeltelijke afwaardering van de VOBA. In totaal bedroegen de bijzondere waardeverminderingen van immateriële vaste activa bij de verzekeringsactiviteiten € 493 miljoen netto. In 2012 was de totale invloed van incidentele posten, inclusief een additionele voorziening ten behoeve van de getroffen compensatieregeling voor beleggingsverzekeringen, bij de verzekeringsactiviteiten € 549 miljoen negatief, wat resulteerde in een nettoverlies van € 147 miljoen. Aangezien immateriële activa niet in de solvabiliteit worden opgenomen, hadden de bijzondere waardeverminderingen geen invloed op de solvabiliteitsratio's van de verzekeringsactiviteiten.

Eind 2012 was de vermogenspositie van de verzekeringsactiviteiten gedaald tot 176%, vooral als gevolg van een lagere rente, hogere kapitaaleisen en de toegenomen levensverwachting. Gecorrigeerd voor incidentele posten steeg de nettowinst van de verzekeringsactiviteiten met 42% naar € 402 miljoen, voornamelijk als gevolg van gerealiseerde waardeinstijgingen op obligaties. Gecorrigeerd voor incidentele posten steeg de nettowinst van het levenbedrijf met 46% naar € 391 miljoen. De nettowinst voor incidentele posten van het schadebedrijf daalde met 19% tot € 26 miljoen. Onderliggende resultaten van de verzekeringsactiviteiten (gecorrigeerd voor incidentele posten en de invloed van de beleggingsportefeuille en hedges) daalden, maar bleven in 2012 winstgevend.

Gecorrigeerd voor incidentele posten boekte SNS Retail Bank in 2012 een fors lagere winst van € 124 miljoen, deels door lagere winsten op de terugkoop van eigen schuldpapier en hogere bijzondere waardeverminderingen op leningen als gevolg van de verslechtering van de woningmarkt en de stijgende werkloosheid in Nederland. Door incidentele posten van € 36 miljoen, welke met name een herstructureringslast betrof, werd de nettowinst beperkt tot € 88 miljoen. De efficiency ratio steeg van 50% in 2011 naar 57% in 2012, vooral door de lagere terugkoopresultaten, druk op de provisie-inkomsten en de herstructureringslast.

De in- en uitstroom van particuliere spaargelden werd in het tweede halfjaar van 2012 volatieler als gevolg van de media-aandacht voor SNS REAAL. Desondanks stegen particuliere spaargelden over het hele jaar met € 2,5 miljard.

Alles bijeengenomen rapporteerden de kernactiviteiten in 2012 een nettoverlies van € 159 miljoen. Gecorrigeerd voor incidentele posten, bedroeg de nettowinst van de kernactiviteiten € 443 miljoen, ten opzichte van € 485 miljoen in 2011.

1.3 Nationalisatie

De nationalisatie omvat de herkapitalisatie van SNS REAAL en SNS Bank, alsmede de afsplitsing van de Property Finance vastgoedbeheerportefeuille in een aparte vastgoedbeheerorganisatie. Dit geschiedt door de overdracht van Property Finance. De herkapitalisatie bestaat uit een kapitaalinjectie van € 2,2 miljard door de Nederlandse Staat en de onteigening van aandelen van SNS REAAL en van achtergestelde schuld van in totaal € 1 miljard van SNS REAAL en SNS Bank. Bovendien heeft de Nederlandse Staat SNS REAAL een overbruggingskrediet verstrekt van € 1,1 miljard om senior schuld en intragroepsleningen af te lossen.

De overdracht van Property Finance aan een afzonderlijke vastgoedfinancieringsorganisatie betreft € 8,5 miljard aan bruto vastgoedleningen en € 0,5 miljard aan vastgoedprojecten per 30 juni 2012 (€ 8,3 miljard totale netto-exposure na aftrek van voorzieningen op leningen). Het overgrote deel hiervan (meer dan 75%) heeft betrekking op Nederland. Als onderdeel van de overdracht is een afschrijving van € 2,8 miljard op de totale activa van Property Finance per 30 juni 2012 vereist. Deze afschrijving van € 2,8 miljard is bepaald door de Nederlandse Staat. In aanvulling op de € 0,8 miljard aan bijzondere waardevermindering bij Property Finance in het tweede halfjaar van 2012, wordt daarom in het eerste

kwartaal van 2013 een extra voorziening van € 2,0 miljard getroffen. Na de extra voorziening bedraagt de netto-exposure van de vastgoedfinancieringsportefeuille € 5 miljard. SNS Bank blijft deze portefeuille financieren, ook na de voorgenomen overdracht. De Nederlandse Staat heeft het voornemen om een garantie van circa € 5 miljard te verstrekken voor het financieren van Property Finance. Zodra de garantie is verkregen, in combinatie met de overdracht, draagt SNS Bank geen kredietrisico op een overeenkomstig financieringsbedrag. Zij draagt dus ook niet langer de bijbehorende risicogewogen activa in haar kapitaalratio's. Daarnaast heeft de Nederlandse Staat het voornemen om de vastgoedbeheerorganisatie te kapitaliseren.

De hierboven beschreven structuur met betrekking tot Property Finance (de afsplitsing, de garantie op de financiering en de kapitalisatie van de vastgoedbeheerorganisatie) is afhankelijk van de goedkeuring van de Europese Commissie.

Rekening houdend met de invloed van alle nationalisatiemaatregelen, laten de pro forma core Tier 1 ratio van SNS Bank en de pro forma double leverage van SNS REAAL een sterke verbetering zien. De pro forma core Tier 1 ratio van SNS Bank verbetert naar 14,9%, tegenover 6,1% ultimo 2012. De pro forma double leverage van SNS REAAL wordt teruggebracht naar 105%, wat overeenkomt met een nominale leverage van € 0,2 miljard (ultimo 2012: 127%). De DNB-solvabiliteit van de verzekeringsactiviteiten wordt niet beïnvloed door de nationalisatie. Ultimo 2012 bedroeg deze 176%.

1.4 Vooruitzichten

SNS REAAL rapporteerde over het eerste kwartaal van 2013 een nettowinst van € 170 miljoen bij de kernactiviteiten, inclusief een positief effect van € 71 miljoen als gevolg van de nationalisatiemaatregelen. Gecorrigeerd voor incidentele posten en nationalisatiemaatregelen bedroeg de nettowinst van de kernactiviteiten over het eerste kwartaal € 99 miljoen, vergeleken met € 103 miljoen over het eerste kwartaal van 2012. SNS Retail Bank had een goede start in 2013, de nettowinst bij de verzekeringsactiviteiten bleef achter.

Property Finance rapporteerde een netto verlies van € 1,8 miljard in het eerste kwartaal 2013 door het netto-effect van € 1,8 miljard van de € 2,0 miljard voorziening getroffen op de vastgoedfinancieringsportefeuille. Met deze voorziening is de netto-exposure in lijn gebracht met de transactiewaarde zoals bepaald door de Nederlandse Staat en gecommuniceerd in een brief van de Nederlandse Minister van Financiën aan het Parlement.

Door het aanzienlijke verlies van Property Finance over het eerste kwartaal, zal SNS REAAL ook over heel 2013 een verlies rapporteren. Ondanks een verder verslechterde Nederlandse huizenmarkt, verwachten we dat SNS Retail Bank de komende kwartalen bevredigende resultaten zal blijven boeken. We verwachten dat het marktklimaat bij de verzekeringsactiviteiten moeilijk zal blijven. Als gevolg hiervan zullen de nettowinst en solvabiliteit bij de verzekeringsactiviteiten de komende kwartalen onder druk blijven.

Aan het einde van het eerste kwartaal van 2013, was de feitelijke core Tier 1 ratio van SNS Bank verbeterd tot 11,5%, voornamelijk als gevolg van de nationalisatiemaatregelen die in dit kwartaal al waren doorgevoerd. Het resterende verschil tussen de feitelijke en de (hogere) pro forma core Tier 1 ratio van SNS Bank is voornamelijk het gevolg van de invloed op risicogewogen activa van SNS Bank verbonden aan de voorgenomen overdracht van Property Finance.

Op 22 februari 2013 gaf de Europese Commissie (EC) voorlopige goedkeuring voor de steun van de Nederlandse Staat aan SNS REAAL, met uitzondering van de maatregelen ten aanzien van Property Finance, waarvoor geen goedkeuring was gevraagd. De voorlopige goedkeuring is onder voorwaarde van een presentatie van een herstructureringsplan door het ministerie van Financiën binnen zes maanden vanaf voornoemde datum en omvat alle staatssteunmaatregelen, inclusief de voorgenomen Property Finance steunmaatregelen. De EC zal een definitief besluit nemen over de staatssteun op basis van dit plan. Het herstructureringsplan zal worden opgesteld door het ministerie van Financiën in nauwe samenwerking met SNS REAAL. Ontwikkelingen in de markt en SNS REAAL's karakteristieken in acht nemende, zal dit plan het raamwerk voor de toekomst van SNS REAAL zijn. We verwachten gedurende het jaar meer duidelijkheid te geven over dit plan.

De juridische en financiële uitvoering van de (gevolgen) van de nationalisatie en de voorbereidingen voor de afsplitsing van de Property Finance vastgoedfinancieringsportefeuille zijn de eerste belangrijke stappen op weg naar de terugkeer van stabilisatie voor SNS REAAL. We zullen ook werken aan de financiële ontvlechting van de holding, de bank en de verzekeraar, in lijn met de inhoud van de brief van de Nederlandse Minister van Financiën aan het parlement na de nationalisatie.

1.5 Verantwoordelijkheid

De nationalisatie van SNS REAAL heeft verstrekende gevolgen voor de samenleving, voor onze aandeelhouders en achtergestelde schuldeisers, onze klanten en onze organisatie, inclusief onze medewerkers. Wij hebben een verantwoordelijkheid richting deze partijen. Hoewel deze verantwoordelijkheid per groep verschilt, zal SNS REAAL hier naar beste kunnen invulling aan geven. Door te streven naar transparantie, eenvoud en duurzaamheid, of anders gezegd: door op een verantwoorde manier te ondernemen, in de breedste zin van het woord. Met onze missie Eenvoud in Geldzaken en onze kernwaarde GEEF! zullen we ernaar blijven streven de belangen van de maatschappij, onze klanten, elkaar en het resultaat zo goed mogelijk te behartigen.

In dit streven neemt SNS REAAL haar verantwoordelijkheid om het vertrouwen in haar eigen organisatie te herstellen en een bijdrage te leveren aan het herstel van vertrouwen in de financiële sector als geheel. Daarbij is de integriteit en professionaliteit van onze medewerkers het startpunt. In 2012 is er twijfel gerezen over de integriteit van enkele van onze medewerkers bij Property Finance. Wij betreuren deze integriteitkwesties zeer. Wij tolereren geen normoverschrijdend gedrag en hebben daarom corrigerende maatregelen getroffen en zijn onderzoeken gestart. Dit integriteitsincident betekent echter wel dat we nog harder ons best zullen moeten doen om aan te tonen dat de maatschappij en onze (potentiële) klanten ons hun financiële toekomst kunnen toevertrouwen. Daarnaast staat het klantbelang altijd voorop in onze producten en diensten en in onze processen.

Als Raad van Bestuur zijn we ervan overtuigd dat er in de Nederlandse financiële sector ruimte is voor een speler die de Nederlandse economie ondersteunt, met een menselijke maat, die transparante, eenvoudige en eerlijk geprijsde producten aanbiedt, die helder en realistisch is in de rendementen die behaald kunnen worden en die waarmaakt wat hij belooft. In haar 200 jarige historie heeft SNS REAAL haar verantwoordelijkheid in onze maatschappij genomen. Wij streven ernaar dat te blijven doen, juist ook in de nieuwe werkelijkheid waarin we ons bevinden. Daarbij zullen eenvoud, transparantie en duurzaamheid voorop blijven staan.

Gerard van Olphen

2 Kerncijfers

Tabel 1: Kerncijfers

In miljoenen euro's

	2012	2011	2e halfjaar 2012	1e halfjaar 2012
Resultaat				
SNS Retail Bank	88	257	3	85
REAAL Leven	72	247	-79	151
REAAL Schade	-84	32	-106	22
REAAL Overig	-15	1	-6	-9
REAAL	-27	280	-191	164
Zwitserleven	-120	-87	-172	52
Verzekeringsactiviteiten	-147	193	-363	216
Groepsactiviteiten	-100	-93	-57	-43
SNS REAAL Kernactiviteiten	-159	357	-417	258
Property Finance	-813	-243	-670	-143
SNS REAAL	-972	114	-1.087	115
Totaal baten	7.354	6.119	3.697	3.657
Totaal lasten	8.520	5.954	5.036	3.484
Balans				
Balanstotaal	133.641	131.836	133.641	134.160
Beleggingen	34.175	31.435	34.175	32.610
Beleggingen voor rekening en risico van polishouders	13.227	12.420	13.227	12.367
Vorderingen op klanten	64.334	67.552	64.334	65.348
Groepsvermogen	3.352	5.090	3.352	4.791
Spaargelden	32.815	30.341	32.815	32.569
Verzekeringscontracten	41.769	38.827	41.769	40.077
Ratio's				
Double Leverage	127,4%	115,1%	127,4%	117,7%
Ultimostand aantal interne werknemers (FTE)	6.724	6.928	6.724	6.786
Bankactiviteiten				
Efficiencyratio SNS Retail Bank	57,4%	49,9%	61,8%	57,4%
Core Tier 1 ratio	6,1%	9,2%	6,1%	9,6%
Tier 1 ratio	7,7%	12,2%	7,7%	12,2%
BIS ratio	9,3%	14,4%	9,3%	14,0%
Verzekeringsactiviteiten				
Market Consistent Value of New Business	11	38	13	-2
Bedrijfskosten-premieverhouding REAAL	11,9%	11,5%	12,3%	11,5%
Bedrijfskosten-premieverhouding Zwitserleven	14,5%	15,2%	25,4%	9,7%
DNB Solvabiliteitspercentage verzekeringsactiviteiten	176%	203%	176%	199%
DNB Solvabiliteitspercentage SRLEV	211%	223%	211%	242%
DNB Solvabiliteitspercentage Schade	490%	464%	490%	445%

Vanaf 1 januari 2012 zijn de business units SNS Retail Bank en Property Finance gehergroepeerd. De business unit SNS Zakelijk is gerealloceerd over de business units SNS Retail Bank en Property Finance. De vergelijkende cijfers zijn hiervoor aangepast.

Met ingang van 1 januari 2012 worden de geactiveerde interne en externe acquisitiekosten niet langer geactiveerd, maar direct ten laste van het resultaat gebracht. Vergelijkende cijfers zijn hiervoor aangepast.

Het vergelijkend cijfer 2011 en 1e halfjaar 2012 MCVNB is berekend met behulp van de interne pricing curve, de MCVNB over geheel 2012 is met behulp van de DNB AAA rentecurve inclusief de Ultimate Forward Rate (UFR)

3 Financiële analyse SNS REAAL

3.1 Pro forma kapitalisatie

Onderstaande pro forma cijfers geven inzicht in de belangrijkste effecten van de nationalisatie op de kapitalisatie. De stappen die resulteren in deze pro forma opstelling representeren niet in alle gevallen historische feitelijke transacties. Een aantal stappen moet nog geëffectueerd worden. De werkelijke uitvoering kan afwijken, bijvoorbeeld als gevolg van de reactie van de Europese Commissie op het herstructureringsplan, hetgeen invloed kan hebben op de hierna gepresenteerde pro forma's.

Tabel 2: Impact Nationalisatie - Pro forma

In miljoenen euro's	December 2012	Afschrijving PF	Pro forma na afschrijving PF	Onteigening achtergestelde schulden	Kapitaal storting	Garantie op funding PF	Resolutie heffing	Pro forma
SNS REAAL								
Totaal eigen vermogen	3.352	-1.791	1.561	1.058	2.200		-70	4.749
Double Leverage (€)	918		918	-373	-300			245
Double Leverage (%)	127%							105%
Bankactiviteiten								
Totaal eigen vermogen	1.311	-1.791	-480	691	1.900		-70	2.041
Core Tier 1 kapitaal (Basel II)	1.253	-1.791	-538	660	1.900		-70	1.952
Risicogewogen activa (Basel II)	20.592	-2.024	18.568			-5.487		13.081
Core Tier 1 ratio (Basel II)	6,1%		-2,9%					14,9%

De pro forma kapitalisatie omvat het effect van de nationalisatie die de herkapitalisatie van SNS REAAL en SNS Bank, de onteigening van de aandeelhouders en de houders van achtergestelde obligaties van SNS REAAL en SNS Bank, en de vereiste overdracht van Property Finance in een aparte vastgoedbeheerorganisatie tot gevolg had. De totale activa van Property Finance zullen afgescheiden worden tegen een aanzienlijk lagere waarde dan de boekwaarde. Als onderdeel van de overdracht is een afschrijving van € 2,8 miljard op de totale activa van Property Finance per 30 juni 2012 vereist. Deze € 2,8 miljard afschrijving is door de Nederlandse Staat bepaald. Derhalve is, in aanvulling op de € 772 miljoen bijzondere waardeverminderingen en € 4 miljoen verstrekte kortingen op de afbouw in het tweede halfjaar van 2012, een extra afschrijving van € 2,0 miljard meegenomen in de pro forma cijfers. Deze extra afschrijving is meegenomen in het eerste kwartaal van 2013 via het treffen van een voorziening, omdat door het besluit van de Nederlandse Staat een feitelijke verplichting is ontstaan om Property Finance over te dragen tegen de vastgestelde waarde. Alles bijeengenomen, en rekening houdend met de voorziening van € 2,0 miljard, bedraagt de netto exposure van de aan de aparte vastgoedbeheerorganisatie over te dragen vastgoedfinancieringsportefeuille € 5,0 miljard. SNS Bank blijft deze portefeuille financieren, ook na de voorgenomen overdracht. De Nederlandse Staat heeft het voornemen om een garantie van ongeveer € 5 miljard te geven op de financiering van Property Finance. Daarnaast is de Nederlandse Staat voornemens de beheerorganisatie te kapitaliseren met € 0,5 miljard.

De onteigening van achtergestelde obligatiehouders van SNS REAAL en SNS Bank steeg het totale kapitaal met € 1.058 miljoen, waarvan € 691 miljoen bij SNS Bank, € 373 miljoen bij de holding van de Groep, waardoor de double leverage verder daalde, en € 6 miljoen negatief bij REAAL Leven door de onteigening van een achtergestelde obligatie van SNS Bank die onderdeel was van de beleggingsportefeuille. Na aftrek van een negatief resultaat uit een voorzieningentekort¹ op basis van een Internal Ratings Based-methode (IRB) van € 31 miljoen, steeg het core Tier 1 kapitaal van SNS Bank door de onteigening met € 660 miljoen.

¹ De verschillen tussen het verwachte verlies en de werkelijke voorzieningen getroffen voor de bijbehorende risico's zijn aangepast in de kapitaalbasis. Het negatieve verschil (als het verwachte verlies groter is dan de voorziening) wordt als tekort opgenomen in de kapitaalbasis. Ultimo 2012 bedroeg dit tekort € 62 miljoen, waarvan € 31 miljoen wordt afgetrokken van het core Tier 1 kapitaal en € 31 miljoen van het BIS kapitaal. In de pro forma cijfers wordt het gehele tekort afgetrokken van het core Tier 1 kapitaal als gevolg van de afwezigheid van achtergestelde schuld na de onteigening.

Het kapitaaleffect van de onteigening van achtergestelde obligatiehouders omvat de kwijtschelding van schulden, het afwickelen van resultaten van gerelateerde derivaten, de vrijval van opgebouwde rente, een voorziening en belasting. Het effect van de onteigening van de achtergestelde onderhandse schulden (inclusief opgebouwde rente), resultaten van gerelateerde derivaten en het treffen van de voorziening bedraagt € 71 miljoen netto en is begrepen in het nettoresultaat over het eerste kwartaal van 2013. Het bedrag van de onteigende achtergestelde obligaties (inclusief opgebouwde rente) wordt, grotendeels onbelast, direct toegevoegd aan het eigen vermogen (€ 987 miljoen).

De Nederlandse Staat heeft SNS REAAL geherkapitaliseerd met een kapitaalinjectie van € 2,2 miljard waarvan € 1,9 miljard werd doorgeplaatst naar SNS Bank. € 0,3 miljard werd in de holding van de Groep aangehouden, waardoor de nominale leverage daalde.

Het aandeel van SNS Bank in de eenmalige, in 2014 te betalen, resolutieheffing van € 1 miljard opgelegd aan de Nederlandse banken, wordt geschat op € 70 miljoen. Deze heffing heeft een negatieve invloed op de pro forma core Tier 1 ratio.

Daarnaast heeft de Minister van Financiën op de datum van de nationalisatie aangekondigd dat de Nederlandse Staat voornemens is ongeveer € 5 miljard aan garanties af te geven voor de financiering van de Property Finance activiteiten na de overdracht in een vastgoedbeheerorganisatie wat resulteert in een vrijval van RWA van € 5,5 miljard.

De pro forma double leverage bedraagt 105%, wat gelijk staat aan een nominale leverage van € 245 miljoen. Hierin zijn begrepen de kapitaalinjectie door de Nederlandse Staat van € 300 miljoen en de netto invloed van de onteigening van achtergestelde schulden van € 373 miljoen.

De pro forma core Tier 1 ratio van SNS Bank N.V. is 14,9%. Hierin is begrepen de kapitaalinjectie door de Nederlandse Staat van € 1,9 miljard en een netto invloed van € 660 miljoen uit de onteigening van achtergestelde schulden. Verder is inbegrepen in het pro forma core Tier 1 kapitaal een negatieve invloed van € 70 miljoen uit het aandeel van SNS Bank in de resolutieheffing. Pro forma RWA profiteren van de verwachte vrijval van € 5,5 miljard aan RWA van Property Finance als gevolg van de garantie van de Nederlandse Staat. De pro forma RWA ultimo 2012 bedraagt € 13,1 miljard.

3.2 Veranderingen in segmentatie

Gedurende 2012 zijn door SNS REAAL stappen ondernomen om haar kapitaalpositie te versterken en het risicoprofiel te verlagen. In dat kader heeft SNS Bank in de tweede helft van 2012 besloten zich terug te trekken uit de financieringsmarkt voor commercieel vastgoed voor het mkb. Als gevolg van dit besluit wordt de kredietportefeuille van SNS Zakelijk afgebouwd. De core vastgoedfinancieringsportefeuille, onderdeel van de kredietportefeuille, wordt afgebouwd onder aansturing en verantwoordelijkheid van Property Finance. Dit is vorig jaar onder andere gecommuniceerd via de Trading Update van het derde kwartaal 2012.

De overige mkb-activiteiten van SNS Zakelijk (de mkb-hypotheek- en spaarportefeuille) worden voortgezet door en ondergebracht bij het segment SNS Retail Bank. De mkb-hypotheekportefeuille van € 1,3 miljard en mkb-spaartegoeden van € 2,9 miljard zijn samengevoegd met die van SNS Retail Bank. Daarmee verdwijnt het rapportage segment SNS Zakelijk. De wijziging in segmentering sluit aan bij het nieuwe aansturingsmodel en zorgt eveneens voor meer transparantie in het netto resultaat uit in de toekomst voor te zetten activiteiten van SNS REAAL en resultaten die samenhangen met de af te bouwen (en af te splitsen) portefeuille van Property Finance in een aparte vastgoedbeheerorganisatie in 2013.

3.3 Netto resultaat

3.3.1 Resultaat 2012 ten opzichte van 2011

Het nettoverlies van SNS REAAL over 2012 bedroeg € 972 miljoen, ten opzichte van een nettowinst van € 114 miljoen in 2011. Dit negatieve resultaat was hoofdzakelijk het gevolg van een belangrijk verlies van Property Finance van € 813 miljoen. Het nettoverlies van de kernactiviteiten van SNS REAAL, exclusief Property Finance, bedroeg € 159 miljoen ten opzichte van een nettowinst van € 357 miljoen in 2011. Gecorrigeerd voor het effect van eenmalige posten, bedroeg de nettowinst van de kernactiviteiten € 443 miljoen vergeleken met € 485 miljoen in 2011, waarin opgenomen een nettowinst van € 84 miljoen van een lower Tier 2-omruiltransactie van SNS Retail Bank. Zowel 2011 als 2012 werden beide positief beïnvloed door aanzienlijke gerealiseerde winsten op obligaties bij de verzekeringsactiviteiten.

De nettowinst van SNS Retail Bank daalde fors. De belangrijkste factoren voor deze daling waren de afwezigheid van een winst op een lower Tier 2-omruiltransactie, fors hogere bijzondere waardeverminderingen, herstructureringslasten en lagere provisie-inkomsten. Daarnaast is in het 2012 resultaat een last opgenomen voor de nieuwe bankenbelasting.

De nettowinst van REAAL was fors lager als gevolg van incidentele posten, die vooral bestonden uit bijzondere waardeverminderingen op goodwill en een lager onderliggend resultaat (zie tabel 5) bij zowel REAAL Leven als REAAL Schade. Bij REAAL Leven daalde de onderliggende winst vooral door een lager direct beleggingsresultaat en een bijzondere waardevermindering op vastgoed voor eigen gebruik. Bij REAAL Schade werd het onderliggende resultaat negatief beïnvloed door hogere schadequotes bij brand en transportverzekeringen.

Zwitserleven rapporteerde een nettoverlies door een bijzondere waardevermindering van haar merknaam en een bijzondere waardevermindering van een deel van de Value of Business Acquired (VOBA). Het netto resultaat in 2011 werd negatief beïnvloed door een bijzondere waardevermindering op goodwill. De sterke daling van het onderliggende resultaat van Zwitserleven was toe te schrijven aan een lager verzekeringstechnisch resultaat en een lager direct beleggingsresultaat.

Het nettoverlies van Property Finance nam fors toe als gevolg van fors hogere bijzondere waardeverminderingen op kredieten en vastgoedprojecten, het gevolg van de verdere verzwakking van de vastgoedmarkten, en een bijzondere waardevermindering op de resterende goodwill. De bijzondere waardeverminderingen op kredieten en vastgoedprojecten op basis van werkelijke verliezen stegen van € 284 miljoen in 2011 naar € 941 miljoen, waarvan € 772 miljoen in het tweede halfjaar van 2012 (inclusief € 654 miljoen in het vierde kwartaal).

Effect van incidentele posten

De incidentele posten bedroegen in 2012 € 649 miljoen negatief, waarvan € 634 miljoen in het tweede halfjaar.

Bij SNS Retail Bank bedroeg de netto invloed van incidentele posten € 36 miljoen negatief. Hiervan bestond € 9 miljoen uit een verlies op de omruil van Griekse staatsobligaties in het eerste halfjaar. In het tweede halfjaar, was de netto invloed van incidentele posten € 27 miljoen negatief. Dit bedrag bestond uit een herstructureringslast van SNS Retail Bank zoals aangekondigd op de Investor Day op 15 november 2012. De herstructureringslast is gemaakt voor plannen met als doel het aantal fte met ongeveer 200 te reduceren ultimo 2014 (-8%) en ten behoeve van een verdere verbetering van de operationele efficiency.

Tabel 3: Effect van incidentele posten op het netto resultaat van SNS REAAL

<i>In miljoenen euro's</i>	2012	2011	2e halfjaar 2012	1e halfjaar 2012
Netto resultaat SNS Bank	88	257	3	85
Netto resultaat REAAL	-27	280	-191	164
Netto resultaat Zwitserleven	-120	-87	-172	52
Netto resultaat Groepsactiviteiten	-100	-93	-57	-43
Totaal netto resultaat SNS REAAL Kernactiviteiten	-159	357	-417	258
Netto resultaat Property Finance	-813	-243	-670	-143
Totaal netto resultaat over de periode SNS REAAL	-972	114	-1.087	115
Impact incidentele posten SNS Bank	-36	-20	-27	-9
Impact incidentele posten REAAL	-325	18	-325	--
Impact incidentele posten Zwitserleven	-224	-107	-224	--
Impact incidentele posten Groepsactiviteiten	-17	-19	-11	-6
Impact incidentele posten Property Finance	-47	--	-47	--
Totaal incidentele posten	-649	-128	-634	-15
Gecorrigeerd netto resultaat SNS Bank	124	277	30	94
Gecorrigeerd netto resultaat REAAL	298	262	134	164
Gecorrigeerd netto resultaat Zwitserleven	104	20	52	52
Gecorrigeerd netto resultaat Groepsactiviteiten	-83	-74	-46	-37
Totaal gecorrigeerd netto resultaat SNS REAAL Kernactiviteiten	443	485	170	273
Gecorrigeerd netto resultaat Property Finance	-766	-243	-623	-143
Totaal gecorrigeerd netto resultaat SNS REAAL	-323	242	-453	130

Bij REAAL bedroeg de netto invloed van incidentele posten € 325 miljoen negatief. Dit bedrag bestond voornamelijk uit een bijzondere waardevermindering op de gehele goodwill van REAAL Schade van € 110 miljoen netto en een gedeeltelijke bijzondere waardevermindering op de goodwill bij REAAL Leven van € 141 miljoen netto. De bijzondere waardeverminderingen op goodwill waren het gevolg van de toegenomen concurrentie en de voortdurende moeilijke omstandigheden in de leven- en schademarkt. Daarnaast was er een last van € 18 miljoen netto bestaande uit een bijzondere waardevermindering op het distributienetwerk van REAAL Leven op grond van wetwijzigingen met betrekking tot provisievergoedingen voor onafhankelijke financiële adviseurs (overeengekomen beloning in overleg met de klant). Tenslotte werd er ten aanzien van de beleggingsverzekeringen een additionele last van € 56 miljoen netto genomen voor de compensatieregeling die in 2008 werd getroffen. De additionele voorziening is gebaseerd op de ervaring die is opgedaan met berekeningen van de compensatiebedragen voor de verschillende producten onder de regeling.

Bij Zwitserleven bedroeg de netto invloed van incidentele posten € 224 miljoen negatief. Dit bedrag was volledig toe te schrijven aan de bijzondere waardevermindering van de merknaam en een bijzondere waardevermindering van een deel van de VOBA. De bijzondere waardevermindering van de merknaam Zwitserleven van € 95 miljoen netto, was het gevolg van de moeilijke omstandigheden in de pensioenmarkt zoals blijkt uit de voortdurende lage rente, langere levensverwachting, verwachte hogere toekomstige kapitaalseisen en de toegenomen concurrentie door nieuwkomers met een laag kostenprofiel, waardoor druk wordt uitgeoefend op prijzen en marges. Daarnaast impliceert het lagere risicoprofiel van de beleggingsportefeuille lagere toekomstige beleggingsopbrengsten. De bijzondere waardevermindering van een deel van de VOBA van € 129 miljoen netto was in verband met het tekort van de IFRS-toereikendheidstoets (LAT). Deze LAT vergelijkt de marktwaarde en de IFRS boekwaarde van de verzekeringsverplichtingen en daarmee verbonden activa. Het gebruik van de ECB AAA + UFR curve en de algemene daling van de rente in 2012 leidde tot een IFRS LAT tekort in de verzekeringsverplichtingen van € 1.619 miljoen netto.

Door het gebruik van shadow accounting², werd de positieve reële waarde-reserve van de gerelateerde vastrentende portefeuille gebruikt om de IFRS boekwaarde van de verzekeringsverplichtingen te verhogen met € 1.490 miljoen netto. De reële waarde-reserve van de gerelateerde vastrentende portefeuille kon het hele LAT tekort echter niet volledig compenseren. Het resterende tekort van € 129 miljoen netto is als bijzondere waardevermindering van een deel van de VOBA geboekt ten laste van de winst- en verliesrekening.

Bij groepsactiviteiten kwam de netto invloed van incidentele posten uit op € 17 miljoen negatief. Dit bedrag bestond uit een bijzondere waardevermindering op de belegging in Van Lanschot N.V.

Bij Property Finance was de netto invloed van incidentele posten € 47 miljoen negatief. Dit bedrag bestond uit een bijzondere waardevermindering op de resterende goodwill uit de acquisitie van Property Finance in 2006 als gevolg van de herpositionering van SNS Zakelijk en de integratie en besluit tot afbouw van de voormalige Core portefeuille in Property Finance.

In 2011 bestonden de incidentele posten van € 128 miljoen negatief uit een bijzondere waardevermindering van de goodwill bij Zwitserleven van € 107 miljoen, een bijzondere waardevermindering op Griekse staatsobligaties van € 20 miljoen netto bij SNS Retail Bank en een bijzondere waardevermindering op de belegging in Van Lanschot N.V. van € 19 miljoen bij groepsactiviteiten. Deze incidentele posten werden deels gecompenseerd door een netto winst bij REAAL Overig van € 18 miljoen uit de verkoop van REAAL Reassurantie S.A., een kleine dochteronderneming en herverzekeraar.

Operationele lasten

Tabel 4: Totale operationele lasten van SNS REAAL

In miljoenen euro's	2012	2011	Mutatie	2e halfjaar 2011	1e halfjaar 2012
Totaal operationele lasten SNS REAAL Kernactiviteiten	1.032	1.018	1%	551	481
Totaal operationele lasten Property Finance	116	106	9%	66	50
Totaal operationele lasten SNS REAAL	1.148	1.124	2%	617	531
Correcties:					
Reorganisatiekosten	56	9		54	2
SNS Retail Bank's aandeel in depositogarantiestelsel	-15	-1		-13	-2
Afbouw portefeuille Property Finance	67	56		38	29
Kosten strategische herorientatie	16	--		16	--
Totaal correcties	124	64		79	29
Totaal gecorrigeerde operationele lasten SNS REAAL Kernactiviteiten	981	1.014	-3%	516	481
Totaal gecorrigeerde operationele lasten Property Finance	43	46	-7%	22	21
Totaal gecorrigeerde operationele lasten SNS REAAL	1.024	1.060	-3%	538	502

De totale operationele lasten stegen in 2012 met € 24 miljoen (+2%), onder invloed van incidentele posten. In dit bedrag zijn herstructureringslasten van € 56 miljoen bruto opgenomen, die voornamelijk bestonden uit € 37 miljoen aan kosten bij SNS Retail Bank in verband met efficiencyplannen en kosten van verschillende initiatieven op het gebied van lean- en efficiencyprogramma's bij REAAL (€ 4 miljoen), Zwitserleven (€ 4 miljoen), groepsactiviteiten (€ 5 miljoen) en Property Finance (€ 6 miljoen). Andere incidentele posten hielden verband met de kosten van strategische herstructureringsplannen bij de groepsactiviteiten (€ 16 miljoen) en de afbouw van de Property Finance portefeuille (€ 67 miljoen). Deze incidentele posten werden deels gecompenseerd door een vrijval van € 15 miljoen in verband met de eindberekeningen van de bijdrage van SNS Retail Bank aan het depositogarantiestelsel voor DSB Bank en Icesave.

² Shadow accounting betekent o.a. dat ongerealiseerde waardeveranderingen op vastrentende beleggingen die rechtstreeks in het eigen vermogen zijn verwerkt gebruikt kunnen worden voor de gerelateerde effecten van rentewijzigingen in de verzekerings-verplichtingen.

De totale gecorrigeerde operationele lasten daalden met € 36 miljoen (-3%), ondersteund door een afname van het aantal interne medewerkers met 204 fte naar 6.724 (-3%). Alle bedrijfsonderdelen leverden hieraan een bijdrage: SNS Retail Bank (- € 11 miljoen), REAAL (- € 12 miljoen), Zwitserleven (- € 6 miljoen), groepsactiviteiten (- € 4 miljoen) en Property Finance (- € 3 miljoen).

Vergeleken met het niveau van 2008, zijn de gecorrigeerde operationele lasten eind 2012 met € 185 miljoen (-15%) gedaald. SNS REAAL streeft naar een verdere verlaging van de kosten door voortdurende efficiencyprogramma's en een structurele matiging van collectieve arbeidsovereenkomsten.

Onderliggend resultaat verzekeringsactiviteiten

Tabel 5: Onderliggend resultaat Verzekeringsactiviteiten

In miljoenen euro's	REAAL				Zwitserleven			
	2012	2011	2e halfjaar 2012	1e halfjaar 2012	2012	2011	2e halfjaar 2012	1e halfjaar 2012
Netto resultaat over de periode	-27	280	-191	164	-120	-87	-172	52
Winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de aandelenportefeuille	16	-20	29	-13	6	3	5	1
Winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de vastrentende portefeuille	75	36	50	25	114	9	33	81
Resultaat op financiële instrumenten	79	114	-14	93	-60	21	-27	-33
Mutatie voorziening verzekeringscontracten a.g.v. marktwaardebewegingen	-20	-33	11	-31	14	-59	23	-9
Totaal netto resultaat op de beleggingsportefeuille en hedges	150	97	76	74	74	-26	34	40
Impact incidentele posten	-325	18	-325	--	-224	-107	-224	--
Netto resultaat exclusief incidentele posten en invloed van beleggingsportefeuille en hedges	148	165	58	90	30	46	18	12
Afschrijving VOBA en overige immateriële vaste activa	-48	-53	-24	-24	-16	-18	-8	-8
Onderliggend netto resultaat	196	218	82	114	46	64	26	20

Met ingang van 1 januari 2012 is de definitie van het onderliggend resultaat aangepast. Het resultaat deelnemingen wordt begrepen in Winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de aandelenportefeuille en ongerealiseerde resultaten van vastrentende waarden tegen reële waarde via de winst en verliesrekening en van vastgoedbeleggingen worden begrepen in Winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de vastrentende portefeuille. Vergelijkende cijfers zijn hiervoor aangepast.

Resultaten op aandelenhedges zijn begrepen in winsten/verliezen op de aandelenportefeuille in plaats van resultaat op financiële instrumenten.

Mutatie voorziening verzekeringscontracten a.g.v marktwaardebewegingen is inclusief vrijval/dotatie voorziening onderrente en garanties unit-linked en separate accounts, impact van shadow accounting en de impact van het hedgen van inflatierisico's.

REAAL

In 2012 daalde het netto resultaat van REAAL fors met € 307 miljoen tot € 27 miljoen negatief als gevolg van de negatieve impact van incidentele posten.

Het totale netto resultaat van winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de beleggingsportefeuille en hedges steeg naar € 150 miljoen positief (2011: € 97 miljoen positief) als gevolg van hogere gerealiseerde winsten op obligaties en aandelen en lagere bijzondere waardeverminderingen op aandelen, gedeeltelijk gecompenseerd door het effect van shadow accounting, opgenomen in de regel 'Mutatie voorziening verzekeringscontracten a.g.v. marktwaardebewegingen'. Het resultaat op financiële instrumenten was aanzienlijk, maar lager dan in 2011, waarbij beide jaren positief werden beïnvloed door hoge winsten op rentederivaten als gevolg van de sterke daling van de rente.

Het onderliggende resultaat van REAAL daalde met € 22 miljoen tot € 196 miljoen. Bij REAAL Leven was de daling het gevolg van lagere directe beleggingsopbrengsten en een bijzondere waardevermindering op vastgoed voor eigen gebruik. Bij REAAL Schade lag het onderliggende resultaat aanzienlijk lager door een hogere schadequote, met name bij brand- en transportverzekeringen.

Zwitserleven

In 2012 daalde Zwitserleven's netto resultaat met € 33 miljoen tot € 120 miljoen negatief, wat meer dan volledig toe te schrijven was aan incidentele posten van € 224 miljoen netto, bestaande uit bijzondere waardeverminderingen op immateriële activa (2011: € 107 miljoen negatief). Het totale netto resultaat uit winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de beleggingsportefeuille en hedges was € 74 miljoen positief (2011: € 26 miljoen negatief) als gevolg van fors hogere gerealiseerde winsten op obligaties en een fors lagere toevoeging aan voorzieningen voor rentegaranties. Dit werd deels tenietgedaan door lagere resultaten op financiële instrumenten, voornamelijk bestaande uit negatieve ongerealiseerde resultaten op derivaten voor het afdekken van renterisico's en inflatie.

Het onderliggende resultaat van Zwitserleven daalde met € 18 miljoen naar € 46 miljoen. De daling was voornamelijk het gevolg van lagere directe beleggingsopbrengsten door risicoverlagende maatregelen en lagere technische resultaten, deels gecompenseerd door lagere operationele lasten.

Market Consistent Value of New Business van de verzekeringsactiviteiten

Met ingang van 2012 rapporteren de verzekeringsactiviteiten de Value of New Business (VNB) op basis van marktconforme principes (MCVNB). De MCVNB wordt berekend door projectie van toekomstige uitkeerbare winsten uit de nieuwe productie in 2012. De VNB over 2011, aanvankelijk vastgesteld op € 44 miljoen, is op basis van MCVNB principes aangepast naar € 38 miljoen. Over 2012 daalde de MCVNB tot € 11 miljoen³ als gevolg van het lage renteklimaat en de druk op de marges. Om de winstgevendheid te verbeteren zijn een aantal tariefmaatregelen genomen, o.a. het niet meer verkopen van een aantal producten met een negatieve marge, terughoudendheid op het gebied van buyouts van pensioenfondsen, verlaging van de verzekeringstechnische rente naar 2,5% gebruikt in sommige pensioenproducten en de introductie van garantiepremies in de tariefstelling.

De *New Annual Premium Equivalent* (NAPE) van de verzekeringsactiviteiten daalde van € 384 miljoen in 2011 tot € 315 miljoen als gevolg van een afname van de koopsompremies.

Groepsactiviteiten

Het netto resultaat van de groepsactiviteiten daalde met € 7 miljoen naar € 100 miljoen negatief. Het effect van incidentele posten was € 17 miljoen negatief vergeleken met € 19 miljoen negatief in 2011, in beide perioden bestaande uit bijzondere waardeverminderingen op de belegging in Van Lanschot N.V.

Gecorrigeerd voor de invloed van incidentele posten, daalde het netto resultaat met € 9 miljoen. Dit was vooral het gevolg van lagere baten uit leningen die naar de verzekeringsactiviteiten waren doorgeplaatst nadat de achtergestelde schulden bij het verzekeringsbedrijf in 2011 waren geherfinancierd, en van hogere operationele lasten in verband met de strategische herstructurering.

3.3.2 Resultaat tweede halfjaar 2012 ten opzichte van eerste halfjaar van 2012

Over de tweede helft van 2012 rapporteerde SNS REAAL een nettoverlies van € 1.087 miljoen, vergeleken met een nettowinst van € 115 miljoen over de eerste helft van 2012. Bij Property Finance nam het nettoverlies fors toe van € 143 miljoen in het eerste halfjaar tot € 670 miljoen in het tweede halfjaar. De kernactiviteiten boekten een netto resultaat van € 417 miljoen negatief in het tweede halfjaar ten opzichte van € 258 miljoen positief over het eerste halfjaar, beïnvloed door € 634 miljoen negatief aan incidentele posten (eerste halfjaar: € 15 miljoen negatief).

Bij SNS Retail Bank daalde de nettowinst fors, als gevolg van herstructureringskosten en de nieuwe bankenbelasting. Bovendien stegen bijzondere waardeverminderingen op leningen aanzienlijk door de invoering van strengere risicobeoordelingsmodellen voor leningen. Dit werd deels gecompenseerd door beduidend hogere rentebaten.

3 De aangepaste MCVNB over 2011 wordt berekend op basis van de interne tariefstelling, de MCVNB over 2012 wordt berekend op basis van de ECB AAA rentecurve inclusief de Ultimate Forward Rate (UFR), dezelfde curve die wordt toegepast om de DNB-solvabiliteit te berekenen.

In het tweede halfjaar van 2012 nam het netto resultaat van REAAL fors af naar € 191 miljoen negatief van € 164 miljoen positief in het eerste halfjaar, beïnvloed door incidentele posten van € 325 miljoen negatief. Het totale netto-effect van winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de beleggingsportefeuille en hedges was, met € 76 miljoen positief, in lijn met het eerste halfjaar. Het onderliggende resultaat van REAAL van € 82 miljoen liet een sterke daling zien. Bij REAAL Leven werd deze daling veroorzaakt door een bijzondere waardevermindering op vastgoed voor eigen gebruik en de afwezigheid van winsten in verband met de afwikkeling van het Lehman onderpand. Bij REAAL Schade was het onderliggend resultaat fors lager als gevolg van de afwezigheid van een vrijval van voorzieningen voor niet-verdiende premies, en acquisitiekosten voor gevolmachtigde agenten.

Het netto resultaat van Zwitserleven daalde van € 52 miljoen positief in het eerste halfjaar tot € 172 miljoen negatief, geheel toe te schrijven aan incidentele posten van € 224 miljoen netto. Het totale netto effect uit winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de beleggingsportefeuille en hedges was € 34 miljoen positief, een lichte daling ten opzichte van het eerste halfjaar (€ 40 miljoen positief). Het onderliggende resultaat van Zwitserleven van € 26 miljoen steeg ten opzichte van het eerste halfjaar, voornamelijk als gevolg van hogere technische resultaten, deels gecompenseerd door hogere operationele lasten.

3.4 Kapitaalbeheer

Tabel 6: Kapitalisatie

In miljoenen euro's

	December 2012	Juni 2012	December 2011
SNS REAAL			
Totaal eigen vermogen	3.352	4.791	5.090
Double Leverage	127,4%	117,7%	115,1%
Bankactiviteiten			
Core Tier 1 ratio	6,1%	9,6%	9,2%
Tier 1 ratio	7,7%	12,2%	12,2%
BIS ratio	9,3%	14,0%	14,4%
Core Tier 1 kapitaal	1.253	1.893	1.879
Tier 1 kapitaal	1.584	2.396	2.505
BIS kapitaal	1.908	2.752	2.961
Risicogewogen activa (Basel II)	20.592	18.137	19.184
Verzekeringsactiviteiten			
DNB Solvabiliteitspercentage verzekeringsactiviteiten	176%	199%	203%
DNB Solvabiliteitspercentage SRLEV	211%	242%	223%
DNB Solvabiliteitspercentage Schade	490%	445%	464%
Aanwezig toetsingskapitaal	2.630	2.720	2.715
Vereiste solvabiliteit	1.491	1.364	1.337

Met ingang van 1 januari 2012 worden de geactiveerde interne en externe acquisitiekosten niet langer geactiveerd, maar direct ten laste van het resultaat gebracht. Vergelijkende cijfers (totaal eigen vermogen en double leverage) zijn hiervoor aangepast.

Core Tier 1 ratio, Tier 1 ratio, de BIS en de risicogewogen activa zijn berekend op basis van Basel II, rekening houdend met de 80% ondergrens van Basel I.

DNB solvabiliteitspercentage wordt per eind juni 2012 berekend op basis van de aangepaste methodiek voor extrapolatie van de rentecurve met behulp van een Ultimate Forward Rate (UFR). In het vereiste kapitaal is rekening gehouden met Tier 2 kapitaal met oneindige looptijd van maximaal 50% van het vereiste kapitaal en Tier 2 kapitaal met vastgestelde looptijd van maximaal 25% van het vereiste kapitaal (voorheen werden beide typen Tier 2 kapitaal voor 100% meegeteld als aanwezig kapitaal op verzekeringsactiviteiten-niveau). Vergelijkende cijfers zijn hiervoor niet aangepast.

3.4.1 IFRS-toereikendheidstoets

De toereikendheid van de verzekeringstechnische voorzieningen wordt in elke verslagperiode getoetst door middel van de IFRS-toereikendheidstoets (LAT). Deze LAT vergelijkt de marktwaarde en de IFRS boekwaarde van de verzekeringsverplichtingen en de daarmee gerelateerde activa. In 2012 veranderde SNS REAAL de rentecurve die gebruikt wordt om de marktwaarde van de verzekeringsverplichtingen in de IFRS LAT te berekenen van de ECB All Government curve naar de ECB AAA + UFR curve. Deze aanpassing betekende een belangrijk lagere disconteringsvoet waardoor de overwaarde in de IFRS LAT negatief werd beïnvloed. Het gebruik van de ECB AAA + UFR curve en de algemene daling van de rente in 2012 leidden tot een IFRS LAT tekort van de verzekeringsverplichtingen van € 2.158 miljoen bruto ultimo 2012. Door het gebruik van shadow accounting⁴, werd de positieve reële waarderreserve van de vastrentende portefeuille gebruikt om de IFRS boekwaarde van de verzekeringsverplichtingen met € 1.986 miljoen te verhogen. Na aftrek van belastingen, had dit in 2012 een negatief effect op het totale eigen vermogen van € 1.490 miljoen. Het resterende tekort van € 172 miljoen bruto (€ 129 miljoen netto) werd als een bijzondere waardevermindering van een deel van de VOBA ten laste gebracht van de winst- en verliesrekening.

3.4.2 SNS REAAL

In 2012 nam het totaal eigen vermogen van SNS REAAL met € 1.738 miljoen af tot € 3.352 miljoen, als gevolg van het nettoverlies van € 972 miljoen en de daling van de reële waarderreserve van de vastrentende portefeuille met € 747 miljoen tot € 50 miljoen positief. De reële waarderreserve werd negatief beïnvloed door shadow accounting (-€ 1.689 miljoen), voornamelijk bestaande uit het tekort van € 1.490 miljoen in de LAT en door gerealiseerde herwaarderingen via de winst- en verliesrekening (-€ 280 miljoen), deels gecompenseerd door het positieve effect van de dalende rente.

De reële waarderreserve van de aandelenportefeuille daalde met € 20 miljoen tot € 140 miljoen als gevolg van verkopen en als gevolg van een lagere waardering van het belang in Q-Park.

De DAC-stelselwijziging in 2012 had een negatief effect op het totaal eigen vermogen van € 338 miljoen. Vergelijkende cijfers zijn aangepast.

De double leverage van de Groep steeg van 115% naar 127%, voornamelijk als een gevolg van het nettoverlies van de holding en het gedaalde vermogen van de dochters. Vergeleken met ultimo 2011, steeg de nominale leverage met € 147 miljoen naar € 918 miljoen.

3.4.3 Solvabiliteit bankactiviteiten

SNS Bank N.V. publiceert haar solvabiliteitsratio's op basis van de Basel II RWA, rekening houdend met de 80% vloer regels van Basel I. In de tweede helft van 2012 leidde de invoering van voorzichtigere risicobeoordelingmodellen voor leningen in combinatie met een verslechterende kredietrisico-omgeving tot een stijging van het niveau van risicogewogenactiva (RWA) onder Basel II, dat nu het niveau van Basel I met een ondergrens van 80% overtreft. Als gevolg daarvan worden de solvabiliteitsratio's sindsdien berekend met behulp van de RWA van Basel II, terwijl in voorgaande perioden Basel I met een ondergrens van 80% is gebruikt. De RWA onder Basel II stegen van € 19,2 miljard ultimo 2011 tot € 20,6 miljard. Het gebruik van stringenter risicobeoordelingmodellen voor retailhypotheken leidde tot een stijging van € 3,5 miljard aan RWA onder Basel II, die ook werden beïnvloed door de aflossing van schuldbewijzen uitgegeven onder securitisatieprogramma's. Dit werd deels gecompenseerd door de daling van de totale exposure van Property Finance. Vanwege het nettoverlies van SNS Bank N.V. en de toename van de RWA, daalde de core Tier 1 ratio van 9,2% ultimo 2011 naar 6,1%, onder de interne en door DNB vereiste limiet.

⁴ Shadow accounting betekent o.a. dat ongerealiseerde waardeveranderingen op vastrentende beleggingen die rechtstreeks in het eigen vermogen zijn verwerkt gebruikt kunnen worden voor de gerelateerde effecten van rentewijzigingen in de verzekeringsverplichtingen.

3.4.4 Solvabiliteit verzekeringsactiviteiten

De solvabiliteit van de verzekeringsactiviteiten daalde van 203% eind 2011 naar 176%. Een daling van 19% werd veroorzaakt door een hoger vereist vermogen hoofdzakelijk als gevolg van een verandering van het solvabiliteitsregime van een deel van de *separate accounts* en door de gedaalde rente waardoor de verplichtingen in waarde zijn gestegen en daarmee tevens het vereiste vermogen. Daarnaast daalde de solvabiliteit voornamelijk door de ingekomen spreads op Frans overheidspapier. Hierdoor zijn de verplichtingen sterker in waarde gestegen dan de beleggingen omdat de waardering van de verplichtingen plaatsvindt op basis van de ECB AAA + UFR rentecurve, waar Frans overheidspapier een groter deel van uitmaakt dan in de beleggingsportefeuille is vertegenwoordigd. Ten slotte daalde de solvabiliteit door een dividenduitkering van REAAL Schade aan SNS REAAL in de eerste helft van 2012 en door model- en parameteraanpassingen vooral betrekking hebbende op sterfte. Het onderliggend resultaat compenseerde deels de negatieve effecten op de solvabiliteit.

Het gebruik van de nieuwe rentecurve⁵ had een positief effect van 20 procentpunten op de solvabiliteit. Op holdingniveau van de verzekeraar werd dit effect echter bijna geheel tenietgedaan door een stringenter standpunt ten aanzien van Tier 2 kapitaal dat meetelt als solvabiliteitskapitaal (-19%).

In de DNB-solvabiliteitsratio van SRLEV, de rechtspersoon waaronder het merendeel van de levensverzekeringsactiviteiten valt, werd het maximum aan het meerekenen van Tier 2 kapitaal in de solvabiliteit al toegepast. Bij SRLEV daalde de solvabiliteit van 223% ultimo 2011 naar 211%.

3.5 Financieringsactiviteiten

3.5.1 Bankactiviteiten

In 2012 bleven de kapitaalmarkten onder druk staan. De voornaamste financieringsbronnen van SNS Bank waren de toename in particuliere spaargelden en de deelname aan de tweede tranche van de ECB-faciliteiten (LTRO). Daarnaast ging SNS Bank in de tweede helft van 2012 een aantal kapitaalmarkttransacties aan, te weten een 5-jaars covered bond transactie van € 1 miljard, en een securitisatie van € 900 miljoen.

Spaartegoeden stegen met € 2,5 miljard naar € 32,8 miljard (+ 8%) als gevolg van een instroom aan nieuwe tegoeden, terwijl de retentiegraad hoog bleef. In de eerste helft van 2012, loste SNS Bank in 2009 uitgegeven obligaties met staatsgarantie af voor een bedrag van € 2,6 miljard.

Als gevolg van de stijging in spaartegoeden in combinatie met de afname van de vorderingen op klanten, verbeterde de loan-to-deposit ratio van de bankactiviteiten van 159% per ultimo 2011 naar 142%. Gecorrigeerd voor Property Finance, bedroeg de pro forma loan-to-deposit 126%.

De totale liquiditeit van de bankactiviteiten bleef hoog op € 11,5 miljard. De tweede tranche van de LTRO-faciliteit vermeerderde de kaspositie en verminderde tegelijkertijd de bij ECB beleenbare activa.

Tabel 7: Ontwikkeling liquiditeitspositie SNS Bank

<i>In miljoenen euro's</i>	December 2012	Juni 2012	December 2011
Kasmiddelen	6.691	7.651	4.217
Liquide activa	4.818	3.797	6.861
Totale liquiditeitspositie	11.509	11.448	11.078

⁵ Vanwege van de aanhoudende uitzonderlijke marktomstandigheden en gebrekkige liquiditeit in het lange eind van de markt, kondigde De Nederlandsche Bank (DNB) op 2 juli een aanpassing aan van de rentecurve die door verzekeraars dient te worden toegepast bij de berekening van de solvabiliteit. DNB paste de extrapolatiemethode van de rentetermijnstructuur aan door middel van een Ultimate Forward Rate (UFR), waarbij wordt verondersteld dat de eenjarige rentes vanaf het 20 jaars looptijdpunt in 40 jaar convergeren naar een UFR van 4,2%. Hierdoor ontstaat een meer stabiele rente voor lange looptijden, waardoor de solvabiliteitsratio's van verzekeraars minder fluctueren. Bij het maken van deze aanpassing anticipeert DNB op de invoering van Solvency II.

3.6 Balans en risicobeheer

Onder invloed van de deelname aan de tweede tranche van de LTRO-faciliteit en hogere spaartegoeden die en stijging van de kas en kasequivalenten teweegbracht, groeide de balans van SNS REAAL met € 1,8 miljard naar € 133,6 miljard (+ 1%).

3.6.1 Immateriële vaste activa

De waarde van immateriële vaste activa daalde met € 728 miljoen naar € 1.000 miljoen door € 641 miljoen aan bijzondere waardeverminderingen. Deze bestonden uit € 319 miljoen aan bijzondere waardeverminderingen op goodwill bij REAAL Leven (€ 162 miljoen), REAAL Schade (€ 110 miljoen) en Property Finance (€ 47 miljoen). Daarnaast was er een bijzondere waardevermindering van € 126 miljoen op de merknaam Zwitserleven, een bijzondere waardevermindering van een deel van de Value of Business Acquired (VOBA) bij Zwitserleven van € 172 miljoen en een bijzondere waardevermindering van € 24 miljoen gerelateerd aan het distributienetwerk van REAAL Leven.

Ultimo 2012 bedroeg de totale goodwill € 234 miljoen (ultimo 2011: € 554 miljoen), waarvan € 150 miljoen betrekking had op REAAL Leven, € 67 miljoen op RegioBank en € 17 miljoen op Zwitserleven Asset Management. De VOBA van de verzekeringsactiviteiten bedroeg € 623 miljoen (ultimo 2011: € 863 miljoen).

Door de DAC-stelselwijziging daalden de immateriële vast activa per 1 januari 2011 met € 486 miljoen (reeds verwerkt in het vergelijkende cijfer voor 2011). Door de stelselwijziging daalde het eigen vermogen ultimo 2011 met € 338 miljoen.

3.6.2 Beleggingen

Beleggingsportefeuille bankactiviteiten

De totale beleggingen bij de bankactiviteiten stegen met € 1,2 miljard naar € 5,3 miljard. Van de stijging was € 1,0 miljard te danken aan de exposure in overheidsschulden die steeg naar € 4,4 miljard. Als onderdeel van de risicobeperkende maatregelen van SNS Bank is de blootstelling aan schuld papier van perifere Eurolanden afgenomen. De exposure op Ierland is deels verkocht en de Spaanse staatsobligaties zijn volledig verkocht. De exposure op Italië nam toe doordat risico-opslagen op Italiaans staatspapier zijn gedaald. De marktwaarde van de GIIPS-exposure ultimo 2012 bedroeg 10% van de totale exposure van SNS Bank in overheidsschulden (ultimo 2011: 14%). De exposure op Duitse overheidsschulden is ook verminderd. De opbrengsten daarvan zijn voornamelijk herbelegd in Nederlandse en Franse staatsobligaties.

tabel 8: Exposure op staatsschulden in vastrentende portefeuille bankactiviteiten (marktwaarde)

<i>In miljoenen euro's</i>	December 2012	December 2012	Juni 2012	Juni 2012	December 2011	December 2011
Ierland	121	3%	107	3%	165	5%
Griekenland	--	0%	2	0%	26	1%
Italië	320	7%	284	8%	270	7%
Spanje	--	0%	--	0%	29	1%
Subtotaal GIIPS	441	10%	393	11%	490	14%
Duitsland	1.437	32%	1.113	31%	1.551	44%
Frankrijk	402	9%	222	6%	195	6%
Nederland	1.053	24%	906	25%	733	21%
Oostenrijk	302	7%	256	7%	310	9%
België	236	5%	180	5%	164	5%
Overige	573	13%	534	15%	49	1%
Totaal	4.444	100%	3.604	100%	3.492	100%

Beleggingsportefeuille verzekeringsactiviteiten

Ultimo 2012 bedroegen de totale beleggingen voor eigen rekening en risico van de verzekeringsactiviteiten € 31,7 miljard (2011: € 29,7 miljard), waarvan 96% belegd was in vastrentende waarden (ultimo 2011: 96%). Van de vastrentende portefeuille had 75% een rating van A of hoger (ultimo 2011: 76%) en had 58% een AAA-rating (ultimo 2011: 63%).

Tabel 9: Vastrentende beleggingsportefeuille verzekeringsactiviteiten naar soort (voor eigen rekening)

<i>In miljoenen euro's</i>	December 2012	December 2012	Juni 2012	Juni 2012	December 2011	December 2011
Staatsobligaties	17.724	58%	17.121	58%	16.351	57%
Bedrijfsobligaties financiële sector	5.089	17%	4.916	17%	4.730	17%
Hypotheken	5.131	17%	5.035	17%	4.895	17%
Bedrijfsobligaties niet-financiële sector	1.460	5%	1.400	5%	1.246	5%
Mortgage backed securities	926	3%	937	3%	1.231	4%
Overige	128	0%	102	0%	89	0%
Totaal	30.458	100%	29.511	100%	28.542	100%

Tabel 10: Exposure in vastrentende overheidspapieren beleggingsportefeuille verzekeringsactiviteiten (marktwaarde)

<i>In miljoenen euro's</i>	December 2012	December 2012	Juni 2012	Juni 2012	December 2011	December 2011
Ierland	--	0%	--	0%	47	0%
Italië	338	2%	281	2%	232	2%
Spanje	54	0%	48	0%	50	0%
Subtotaal GIIPS	392	2%	329	2%	329	2%
Duitsland	9.603	54%	8.624	50%	6.470	40%
Frankrijk	1.095	6%	1.264	7%	804	5%
Nederland	4.922	28%	5.204	30%	6.515	40%
Oostenrijk	986	6%	1.014	6%	1.684	10%
België	287	2%	246	2%	226	1%
Overige	439	2%	440	3%	323	2%
Totaal	17.724	100%	17.121	100%	16.351	100%

De aandelenportefeuille van de verzekeringsactiviteiten bedroeg € 1,2 miljard, stabiel in vergelijking tot ultimo 2011. De reële waardereserve van de verzekeringsactiviteiten met betrekking tot aandelen bedroeg € 139 miljoen ten opzichte van € 160 miljoen ultimo 2011.

De blootstelling van de verzekeringsactiviteiten aan overheidsschulden van perifere Eurolanden bleef beperkt tot € 392 miljoen. Dit is 2% van de totale portefeuille in overheidsobligaties, waarbij de exposure op Griekenland, Portugal en Ierland nihil was. De exposure op Italië nam toe doordat de kredietrisico-opslagen op Italiaans staatspapier daalden.

Ook werden de posities in overheidsschulden van Nederland en Oostenrijk teruggebracht en voornamelijk herbelegd in Duitsland en Frankrijk. Het overgrote deel van de exposure op overheidsschulden van de verzekeringsactiviteiten betreft nog steeds Duitsland en Nederland.

3.6.3 Vorderingen op klanten

De vorderingen op klanten daalden met € 3,2 miljard door de afbouw van € 2,3 miljard bij Property Finance als gevolg van aflossingen, bijzondere waardeverminderingen en de verkoop van leningen. Gecorrigeerd voor Property Finance daalden de vorderingen op klanten met € 0,9 miljard naar € 57,7 miljard. De portefeuille woninghypotheken van SNS Bank daalde met € 2,0 miljard naar € 49,4 miljard als gevolg van aflossingen. De verkoop van nieuwe hypotheken was beperkt. De daling in woninghypotheken werd deels gecompenseerd door een stijging in overige leningen voornamelijk door hogere kasgeldleningen aan overheden als onderdeel van liquiditeitsbeheer.

3.6.4 Participatiecertificaten, achtergestelde schulden en schuldbewijzen

Participatiecertificaten en achtergestelde schulden daalden met € 0,4 miljard tot € 1,7 miljard als gevolg van de aflossing van de eerste en tweede serie participatiecertificaten (€ 242 miljoen) bij SNS Retail Bank en de aflossing van € 0,2 miljard achtergestelde schulden bij de holding van de Groep. Achtergestelde schulden bij de verzekeringsactiviteiten bedroegen ultimo 2012 € 1.034 miljoen, waarvan € 452 miljoen was geleend van de holding.

De omvang van de schuldbewijzen nam met € 5,2 miljard af tot € 22,2 miljard als gevolg van aflossingen. Dit is inclusief de aflossing van obligaties met staatsgarantie uitgegeven in 2009 van € 2,6 miljard.

3.6.5 Spaartegoeden

De spaartegoeden groeiden met € 2,5 miljard naar € 32,8 miljard (+8%) inclusief de groei van bankspaar­tegoeden met € 1,1 miljard tot € 2,4 miljard (+85%).

3.6.6 Verzekeringstechnische voorzieningen

Verzekering­contracten (verzekeringstechnische voorzieningen) bedroegen € 41,8 miljard (2011: € 38,8 miljard), waarvan € 27,8 miljard voor eigen risico (ultimo 2011: € 25,6 miljard). De stijging in verzekeringstechnische voorzieningen voor eigen rekening en risico was vooral het gevolg van de dotaties door toepassing van shadow accounting en de omzetting van *separate accounts* contracten naar traditionele contracten.

3.6.7 Marktrisico bankactiviteiten

In 2012 daalden de rentes van alle looptijden belangrijk. De volatiliteit van de rente bleef groot.

Een belangrijke maatstaf om het renterisico van de bankactiviteiten te beoordelen is de duration van het eigen vermogen. Om een lage rentegevoeligheid te handhaven, werd de duration van het eigen vermogen gedurende 2012 op een laag niveau, tussen 1 en 4, gehouden. Ultimo 2012 was de duration van het eigen vermogen 3,7 (ultimo 2011: 3,8).

Een andere maatstaf om het renterisico te beheersen is de Value at Risk van het eigen vermogen (VaR). De gemiddelde VaR met een betrouwbaarheidsniveau van 99%, was over 2012 € 180 miljoen ten opzichte van een gemiddelde van € 210 miljoen over 2011. Ultimo 2012, was de VaR € 176 miljoen tegenover € 227 miljoen ultimo 2011.

De Earnings at Risk (EaR) meet de gevoeligheid van de rentemarge voor een beperkt aantal extreme maar aannemelijke rentescenario's. In 2012 was de gemiddelde EaR € 6 miljoen. Ultimo 2012 bedroeg de EaR € 4 miljoen tegenover € 7 miljoen ultimo 2011. De met ingang van 2013 ingevoerde nieuwe meetmethode zal naar verwachting leiden tot een hogere EaR.

De marktwaarde van de aandelenportefeuille van SNS Bank was ultimo 2012 ongeveer € 11 miljoen. Daarmee is de blootstelling aan aandelenrisico beperkt. De blootstelling aan valutarisico, waarvan posities dagelijks worden afgedekt, is eveneens beperkt.

In 2012 bouwde SNS Bank haar exposure op staatsobligaties van perifere Zuid-Europese landen verder af. Er zijn nog exposure op Italië (nominale waarde € 316 miljoen) en Ierland (nominale waarde € 115 miljoen).

SNS Bank heeft een kleine handelsportefeuille. Het marktrisico dat uit deze portefeuille voortvloeit, wordt gestuurd door limieten op een dagelijkse VaR met een betrouwbaarheidsniveau van 99%. De totale VaR-limiet was € 2,3 miljoen, wat het lage risicoprofiel van deze activiteiten weerspiegelt.

3.6.8 Marktrisico verzekeringsactiviteiten

De verzekeringsactiviteiten gingen in 2012 onverminderd door met het verkleinen van hun exposure op renterisico. Dit werd voornamelijk bewerkstelligd door de additionele aankoop van rentederivaten. De gevoeligheid voor kredietrisico-opslagen werd verkleind door de verkoop van perifere Europese en Oostenrijkse staatsobligaties. Opbrengsten uit deze verkopen werden herbelegd in Duitse en Franse staatsobligaties. Hoewel AAA-staatsobligaties risicoloos geacht werden, heeft 2012 aangetoond dat zelfs deze obligaties gevoelig kunnen zijn voor de perceptie van landenspecifieke en eurozone-gerelateerde kredietrisico's.

De verzekeringsactiviteiten maken gebruik van een VaR-benadering om renterisico's en andere ALM-risico's te beheersen. De relatieve VaR, die rekening houdt met alle relevante marktrisico's en wordt uitgedrukt als percentage van de marktwaarde van het eigen vermogen, steeg van 25% ultimo 2011 naar 32%, nog steeds ruimschoots onder de interne limiet van 45%.

De solvabiliteit van de verzekeringsactiviteiten is gevoelig voor renteschommelingen, de vorm van de rentecurve, kredietrisico-opslagen en aandelenkoersen. De rentegevoeligheid veranderde in 2012, voornamelijk door een wijziging in de disconteringscurve (invoering van de Ultimate Forward Rate per 30 juni 2012 zoals hierboven beschreven).

Tabel 11: Marktgevoeligheid solvabiliteit

	December 2012
Rente -1%	18%
Rente +1%	-11%
Kredietrisico-opslag bedrijfsobligaties +0,5%	-11%
Kredietrisico-opslag staatsobligaties +0,5%	-2%
Aandelenkoersen -10%	-2%
Overige (bijv. vastgoed) -10%	-2%

De gevoeligheid voor renteveranderingen is gebaseerd op de rentecurve per 31 december 2012. Het verloop van de rentecurve kan van invloed zijn op de gevoeligheid.

4 Trading update eerste kwartaal 2013

4.1 Resultaten eerste kwartaal 2013 beïnvloed door nationalisatiemaatregelen

Tabel 12: Netto resultaat over de periode

In miljoenen euro's	Kwartaal				
	Q1 2013	Q4 2012	Q3 2012	Q2 2012	Q1 2012
SNS Retail Bank	107	-44	47	53	32
REAAAL Leven	34	-156	77	84	67
REAAAL Schade	-3	-107	1	20	2
REAAAL Overig	-4	-2	-4	-2	-7
REAAAL	27	-265	74	102	62
Zwitserleven	-2	-206	34	37	15
Verzekeringsactiviteiten	25	-471	108	139	77
Groepsactiviteiten	38	-37	-20	-22	-21
SNS REAAL Kernactiviteiten	170	-552	135	170	88
Property Finance	-1.792	-569	-101	-78	-65
SNS REAAL	-1.622	-1.121	34	92	23

SNS REAAL rapporteerde een nettoverlies van € 1.622 miljoen over het eerste kwartaal van 2013. Deze bestond uit een nettowinst van € 170 miljoen bij de kernactiviteiten en een nettoverlies van € 1.792 miljoen bij Property Finance. In de nettowinst van de kernactiviteiten is een positief effect van € 71 miljoen opgenomen als gevolg van de nationalisatiemaatregelen, waarvan € 20 miljoen bij SNS Bank, € 57 miljoen bij de groepsactiviteiten en € 6 miljoen negatief bij REAAAL Leven. In het nettoverlies van Property Finance is een netto-effect opgenomen van € 1.759 miljoen in verband met een extra getroffen voorziening, omdat met het besluit van de Nederlandse Staat een feitelijke verplichting is ontstaan om Property Finance over te dragen tegen de transactiewaarde zoals bepaald door de Nederlandse staat en gecommuniceerd in een brief van de Minister van Financiën aan het kabinet.

Gecorrigeerd voor incidentele posten en nationalisatiemaatregelen bedroeg de nettowinst van de kernactiviteiten € 99 miljoen, vergeleken met € 103 miljoen over het eerste kwartaal van 2012. SNS Retail Bank startte het jaar goed, de nettowinst van de verzekeringsactiviteiten bleef achter.

4.2 Ontwikkelingen eerste kwartaal 2013 per business segment

4.2.1 SNS Retail Bank

Het positieve effect van € 20 miljoen als gevolg van de nationalisatiemaatregelen bij SNS Retail Bank bestond uit de impact van de onteigening van onderhands geplaatste achtergestelde schulden en uit winsten uit de afwikkeling van aan achtergestelde schulden verbonden derivaten deels gecompenseerd door toevoegingen aan voorzieningen.

Gecorrigeerd voor de nationalisatiemaatregelen bedroeg de nettowinst van SNS Retail Bank € 87 miljoen, een stijging van € 46 miljoen ten opzichte van de netto gecorrigeerde winst van € 41 miljoen over het eerste kwartaal 2012. In het eerste kwartaal van 2012 was in de nettowinst een € 9 miljoen netto last begrepen voor de bijzondere waardevermindering op Griekse staatsobligaties.

De rentebaten bij SNS Retail Bank lieten een aanzienlijke verbetering zien ten opzichte van het eerste kwartaal 2012. Dit was het gevolg van lagere rentelasten door de onteigening van achtergestelde schulden, dalende rentes op spaarrekeningen en de aflossing van spaardeposito's. Door de onrust voorafgaand aan de nationalisatie, krompen particuliere spaargelden met € 1 miljard tot € 31,8 miljard per eind maart in vergelijking met ultimo 2012, wat overeenkomt met een marktaandeel van 9,9%. Als gevolg van de nationalisatie op 1 februari 2013 sloeg de netto uitstroom van particuliere spaargelden om in een beperkte netto instroom. Het marktaandeel van SNS Bank in nieuwe

hypotheken was met 1,4% wederom beperkt.

Provisie-inkomsten waren enigszins hoger in het eerste kwartaal. Overige inkomsten stegen fors door hogere terugkoopresultaten op eigen schuld papier en lagere verliezen op vastrentende waarden in de beleggingsportefeuille.

De operationele lasten, exclusief toevoegingen aan de voorzieningen, vertoonden een lichte daling vergeleken met het eerste kwartaal van 2012. Bijzondere waardeverminderingen op leningen bedroegen 37 basispunten (op jaarbasis) vergeleken met 40 basispunten voor heel 2012 (waarin de invloed van het nieuwe risicobeoordelingsmodel is opgenomen).

Alles bijeengenomen steeg de nettowinst van SNS Retail Bank tot € 107 miljoen, ten opzichte van € 32 miljoen over het eerste kwartaal van 2012. Naast de invloed van € 20 miljoen als gevolg van de nationalisatiemaatregelen, was de stijging was hoofdzakelijk het gevolg van hogere rente- en overige baten.

4.2.2 REAAL

REAAL Leven

Periodieke premies bij REAAL Leven waren duidelijk lager vergeleken met het eerste kwartaal van 2012 als gevolg van de afkoop van polissen inzake beleggingsverzekeringen. Het marktaandeel individuele periodieke levenpremies nam af tot 14,9% (2012: 18,2%). De dalende trend in premies uit koopsommen zette in het eerste kwartaal door.

Beleggingsbaten voor eigen rekening vertoonden een lichte daling. Gerealiseerde winsten op de beleggingsportefeuille waren hoger, maar werden ruimschoots tenietgedaan door lagere herbeleggingsbaten en de afwezigheid van een winst op de afwikkeling van het Lehman-onderpand die de beleggingsbaten in het eerste kwartaal van 2012 ondersteunde.

Operationele lasten bij REAAL Leven vertoonden een lichte daling ten opzichte van het eerste kwartaal van 2012.

De nettowinst bij REAAL Leven halveerde bijna tot € 34 miljoen vergeleken met € 67 miljoen over het eerste kwartaal van 2012. De invloed van de beleggingsportefeuille en hedges bleef vrijwel gelijk. In het resultaat van REAAL Leven is een netto incidenteel verlies van € 6 miljoen uit de beleggingsportefeuille opgenomen als gevolg van de onteigening van een achtergestelde obligatie van SNS Bank. Ook het onderliggende resultaat daalde echter fors, voornamelijk door lagere herbeleggingsbaten op beleggingen en de afwezigheid van de winst op de afwikkeling van het Lehman onderpand.

REAAL Schade

Bij REAAL Schade bleven zowel het premie-inkomen als de operationele lasten vrijwel vlak ten opzichte van het eerste kwartaal van 2012. De beleggingsbaten daalden fors door lagere gerealiseerde winsten op vastrentende waarden. Hogere claims bij brand- en motorverzekeringen resulteerden in een klein nettoverlies van € 3 miljoen, vergeleken met een nettowinst van € 3 miljoen in het eerste kwartaal van 2012.

4.2.3 Zwitserleven

Het pensioenpremie-inkomen van Zwitserleven vertoonde een duidelijke daling vergeleken met het eerste kwartaal van 2012. Individuele koopsommen daalden sterk en periodieke premies lieten een lichte daling zien, als gevolg van lagere retentiegraden. Beleggingsbaten voor eigen rekening waren fractioneel hoger vergeleken met het eerste kwartaal van 2012.

De operationele lasten kwamen licht hoger uit ten opzichte van het eerste kwartaal van 2012, als gevolg van hogere IT-kosten.

Alles bijeengenomen rapporteerde Zwitserleven een nettoverlies van € 2 miljoen ten opzichte van een nettowinst van € 15 miljoen over het eerste kwartaal van 2012. De daling was voornamelijk het gevolg van een lager onderliggend resultaat door lagere resultaten op sterfte, rente en kosten.

4.2.4 Groepsactiviteiten

Het netto resultaat van de groepsactiviteiten van € 38 miljoen over het eerste kwartaal werd voor een bedrag van € 57 miljoen positief beïnvloed door nationalisatiemaatregelen. Dit bedrag bestond uit een positief effect van de onteigening van onderhands geplaatste achtergestelde schulden van € 40 miljoen, winsten uit de afwikkeling van aan de onteigende schulden verbonden derivaten van € 11 miljoen en een correctie voor een achtergestelde lening in SNS Bank gehouden door REAAL van € 6 miljoen. In het eerste kwartaal van 2012 werd een bijzondere waardevermindering van € 6 miljoen netto getroffen op het belang in Van Lanschot. Gecorrigeerd voor deze posten kwam het netto resultaat uit op € 13 miljoen negatief, vergeleken met € 15 miljoen negatief over het eerste kwartaal van 2012. De verbetering was het gevolg van lagere rentelasten op onteigende schulden.

4.2.5 Property Finance

Rentebaten bij Property Finance kwamen sterk lager uit als gevolg van de afbouw van de portefeuille. Kortingen op de verkoop van leningen resulteerden in een klein bedrag aan gerealiseerde verliezen.

Totale kredietlimieten daalden van € 7,9 miljard ultimo 2012 tot € 7,7 miljard. Het totaal aan uitstaande leningen, na aftrek van voorzieningen, daalde van € 6,6 miljard ultimo 2012 tot € 6,5 miljard, waarvan € 1,2 miljard betrekking heeft op internationale leningen. Vastgoed projecten (vastgoed waarover Property Finance zeggenschap heeft gekregen) waren stabiel vergeleken met ultimo 2012.

Het niveau van voorziene leningen steeg van € 2,6 miljard ultimo 2012 tot € 2,8 miljard. Als percentage van de bruto uitstaande leningen stegen voorziene leningen van 34% ultimo 2012 naar 37%. De dekkingsgraad (voorzieningen als percentage van de voorziene leningen) daalde enigszins van 46% tot 44% (binnenlandse leningen: 46%, buitenlandse leningen 41%).

Door lagere advieskosten daalden de operationele lasten aanzienlijk. Bijzondere waardeverminderingen op leningen en vastgoedprojecten bedroegen € 42 miljoen (2,1% op jaarbasis van gemiddelde bruto vorderingen). Daarnaast werd een voorziening van € 1.981 miljoen (€ 1.759 miljoen netto) genomen om de totale vastgoedfinancieringsportefeuille te waarderen tegen de transactiewaarde zoals bepaald door de Nederlandse staat. Deze voorziening wordt niet gesaldeerd met de vastgoedfinancieringsportefeuille.

Het nettoverlies van Property Finance bedroeg € 1.792 miljoen, voornamelijk wegens de getroffen voorziening op de vastgoedfinancieringsportefeuille om de totale vastgoedfinancieringsportefeuille te waarderen tegen de transactiewaarde. De daling van het nettoverlies, gecorrigeerd voor deze voorziening, tot € 33 miljoen, vergeleken met het nettoverlies van € 65 miljoen in het eerste kwartaal van 2012, was geheel te wijten aan lagere bijzondere waardeverminderingen.

4.3 Vermogen en funding

De nationalisatiemaatregelen hadden in het eerste kwartaal van 2013 een belangrijke invloed op de core Tier 1 ratio van SNS Bank N.V. Per eind maart 2013 was de core Tier 1 ratio verbeterd tot 11,5%, vergeleken met 6,1% ultimo 2012. De stijging was het gevolg van de kapitaalinjectie van € 1,9 miljard door de Nederlandse Staat en de invloed van de onteigening van achtergestelde schulden (€ 0,7 miljard), deels tenietgedaan door een verlies van € 1,7 miljard van SNS Bank N.V. over het eerste kwartaal. RWA daalden met € 2,0 miljard tot € 18,6 miljard als gevolg van de voorziening op de vastgoedfinancieringsportefeuille van Property Finance.

Door de onteigening van achtergestelde schulden zijn de Tier 1 ratio en BIS-ratio van SNS Bank N.V. vrijwel gelijk aan de core Tier 1 ratio. Per eind maart 2013 was de enige resterende achtergestelde lening van SNS Bank een intragroepslening van € 40 miljoen van de holding.

De pro forma core Tier 1 ratio van SNS Bank bedroeg per eind maart 15,6%, met inbegrip van alle nationalisatiemaatregelen. Het voornaamste verschil met de 11,5% feitelijke core Tier 1 ratio per eind maart 2013

bestaat uit de invloed van de € 5,5 miljard vrijval van naar RWA die zal ontstaan als Property Finance naar een aparte vastgoedbeheerorganisatie wordt overgedragen in combinatie met een garantie door de Staat van ongeveer € 5 miljard op de financiering en de resolutieheffing.

De DNB-solvabiliteit van de verzekeringsactiviteiten was per eind maart 181%, enigszins hoger dan de 176% ultimo 2012. De stijging was het gevolg van de ontwikkeling van de rente en credit spreads, deels tenietgedaan door wijzigingen in parameters. Eind april was de DNB-solvabiliteit van de verzekeringsactiviteiten teruggezakt naar 175%.

Het eigen vermogen van de Groep steeg naar € 4,9 miljard, vergeleken met € 3,3 miljard ultimo 2012. De belangrijkste factoren achter de stijging waren de kapitaalinjectie door de Nederlandse Staat (€ 2,2 miljard, waarvan € 1,9 miljard doorgezet naar SNS Bank en € 0,3 miljard op de Groep achtergebleven) en de onteigening van achtergestelde crediteuren (€ 1,0 miljard), deels tenietgedaan door het nettoverlies van de Groep (-€1,6 miljard).

De double leverage op Groepsniveau verbeterde tot 107%, door de kapitaalinjectie van € 300 miljoen door de Nederlandse Staat en de onteigening van achtergestelde schulden (€ 373 miljoen).

Gedurende het eerste kwartaal namen de particuliere spaargelden af met € 1,0 miljard tot € 31,8 miljard per eind maart 2013. De daling deed zich meer dan geheel voor in januari (-€ 1,3 miljard). In de twee maanden na de nationalisatie lieten de spaargelden een langzame maar gestage toename zien (€ 0,3 miljard). De totale liquiditeit, waaronder cash, van de bankactiviteiten nam af, maar bleef hoog op € 9,8 miljard per eind maart 2013, ten opzichte van € 11,5 miljard ultimo 2012. De daling was het gevolg van de aflossing van securitisaties die de ECB beleenbare activa verminderden. Door de uitstroom van particuliere spaargelden steeg de loan-to-deposit ratio van SNS Bank N.V. enigszins tot 143% ten opzichte van 142% ultimo 2012.

In het eerste kwartaal van 2013 kreeg SNS REAAL een overbruggingskrediet van € 1,1 miljard van de Nederlandse Staat. Dit krediet werd gebruikt om € 651 miljoen aan intragroepsleningen van REAAL N.V. aan de holding af te lossen en het resterende bedrag zal worden gebruikt om leningen uitgegeven door SNS REAAL aan derden af te lossen.

5 SNS Retail Bank

HOOFDPUNTEN SNS RETAIL BANK

- Forse daling nettowinst door hogere bijzondere waardeverminderingen op leningen, lagere provisie-inkomsten, herstructureringslast en lagere winst op terugkoop eigen schuldpapier
- Geringe toename netto rentemarge
- Forse stijging bijzondere waardeverminderingen op leningen door zwakke woningmarkt en invoering nieuw risicomodel
- Geringe daling gecorrigeerde operationele lasten dankzij afname personeelsomvang
- Spaargelden met € 2,5 miljard gestegen naar € 32,8 miljard

Tabel 13: SNS Retail Bank

In miljoenen euro's

	2012	2011	Mutatie	2e halfjaar 2012	1e halfjaar 2012
Resultaat					
Rentemarge	702	675	4%	361	341
Netto provisie en beheervergoedingen	54	86	-37%	26	28
Resultaat uit beleggingen	23	45	-49%	-5	28
Resultaat financiële instrumenten	47	128	-63%	39	8
Overige operationele opbrengsten	9	2	350%	--	9
Totaal baten	835	936	-11%	421	414
Bijzondere waardeverminderingen vorderingen	224	95	136%	141	83
Overige waardeverminderingen	4	31	-87%	4	--
Totaal operationele lasten	479	467	3%	260	219
Overige lasten	8	--	0%	8	--
Totaal lasten	715	593	21%	413	302
Resultaat voor belastingen	120	343	-65%	8	112
Belastingen	31	86	-64%	5	26
Belang van derden	1	--	0%	--	1
Netto resultaat over de periode	88	257	-66%	3	85
Incidentele posten	-36	-20	-80%	-27	-9
Gecorrigeerd netto resultaat over de periode	124	277	-55%	30	94
Efficiencyratio	57,4%	49,9%		61,8%	52,9%
Bijzondere waardeverminderingen vorderingen als percentage van gemiddelde vorderingen op klanten	0,40%	0,17%		0,51%	0,30%
Risicogewogen activa Basel II	13.081	9.460	38%	13.081	9.480
Spaargelden	32.815	30.342	8%	32.815	32.570
Vorderingen op klanten	55.179	55.919	-1%	55.179	54.987

5.1 Resultaat

5.1.1 Resultaat 2012 ten opzichte van 2011

SNS Retail Bank heeft zich in 2012 opnieuw gericht op haar commerciële prestaties. De particuliere spaargelden zijn met € 2,5 miljard (+8%) gestegen ondanks voortdurende berichtgeving in de media in de tweede helft van 2012 over de toekomst van SNS REAAL. De algehele klanttevredenheid is verbeterd of gelijk gebleven. ASN Bank behaalde opnieuw een van de hoogste klanttevredenheidscijfers in de branche en won de prijs voor meest klantvriendelijke bank van Nederland. De in september 2012 door SNS Bank en RegioBank geïntroduceerde nieuwe Zilvervlootsparen-spaarrekening trok 32 duizend klanten. BLG Wonen (het voormalige BLG Hypotheken) is geherpositioneerd als een totaalaanbieder van financiële diensten voor woningbezitters. Voorheen lag de focus alleen op hypotheken. De herpositionering van RegioBank is afgerond, de toegenomen aanwezigheid in kleine gemeenschappen blijft vruchten afwerpen en vertaalt zich in een groeiende klanttevredenheid.

SNS Retail Bank heeft plannen gemaakt om de efficiëntie van de bedrijfsvoering verder te verbeteren. De uitvoering daarvan moet eind 2014 hebben geleid tot een afname van het aantal fte's met ongeveer 200.

Ondanks de commerciële prestaties van SNS Retail Bank is de nettowinst met 66% gedaald naar € 88 miljoen. Het resultaat voor 2012 is inclusief een nettoverlies van € 9 miljoen op de omruil van Griekse staatsobligaties in de eerste helft van 2012 en € 27 miljoen aan reorganisatiekosten in de tweede helft van 2012 in verband met de herpositionering van SNS Retail Bank. De resultaten over 2011 waren beïnvloed door een bijzondere waardevermindering van € 20 miljoen netto op Griekse staatsobligaties. Gecorrigeerd voor deze incidentele posten daalde de nettowinst met € 153 miljoen. Deze daling kwam voort uit de afwezigheid van een nettowinst van € 84 miljoen uit een lower Tier 2 omruiltransactie in 2011, hogere bijzondere waardeverminderingen op leningen, lagere provisie-inkomsten, en lasten in verband met de nieuwe bankbelasting in 2012.

5.1.2 Baten

Onder invloed van gestegen rentemarge uit hypotheek liet de netto rentemarge een geringe stijging van € 27 miljoen (+4%) zien. De portefeuille woninghypotheken van SNS Retail Bank daalde naar € 49,4 miljard (ultimo 2011: € 51,4 miljard) als gevolg van aflossingen in combinatie met een beperkte verkoop van nieuwe hypotheek. De aflossingen lagen iets lager dan in 2011. Het marktaandeel van SNS Retail Bank in nieuwe hypotheek daalde van 5,8% in 2011 naar 2,1% als gevolg van de focus op verlaging van de risicogewogen activa (RWA). Ondanks de verkleining van de hypotheekportefeuille steeg het totaal aan RWA volgens Basel II echter met € 3,6 miljard naar € 13,1 miljard. Deze stijging hangt samen met de invoering van voorzichtigere risicoanalysemodellen (Internal Rating Based-methode)⁶ voor kredieten in combinatie met een verslechterend kredietrisicoklimaat en de aflossing van schuld papier uitgegeven in het kader van securitisatieprogramma's. Als gevolg van deze forse stijging viel de omvang van de RWA volgens Basel II hoger uit dan die volgens Basel I met een transitievloer van 80%.

Particuliere spaargelden namen met € 2,5 miljard toe tot € 32,8 miljard (+8%). Dit bedrag is inclusief banksparen, dat van € 1,1 miljard naar 2,4 miljard steeg (+85%). SNS Bank, ASN Bank en RegioBank droegen alle drie bij aan de groei van de spaargelden. Het marktaandeel van SNS Retail Bank in sparen steeg naar 10,3% (ultimo 2011: 10,0%). Echter de mkb-spaartegoeden, opgenomen onder 'Overige schulden aan klanten', daalden in belangrijke mate naar € 2,9 miljard, vergeleken met € 3,6 miljard eind 2011 als gevolg van de media-aandacht voor SNS REAAL en door de toegenomen liquiditeitsbehoefte bij onze klanten. De loan-to-deposit ratio van SNS Retail Bank verbeterde naar 126% van 137% ultimo 2011.

De netto inkomsten uit provisies en beheervergoedingen waren € 32 miljoen lager door de overdracht van SNS Beleggingsfondsen Beheer B.V. per 1 januari 2012 van SNS Retail Bank naar groepsactiviteiten, de hogere vergoedingen die na de verlaging van de kredietstatus voor securisatietransacties verschuldigd waren, en minder vermogensbeheertransacties en -provisies. Bovendien waren de vergoedingen voor hypotheek gerelateerde verzekeringenproducten lager.

De resultaten uit beleggingen daalden met € 22 miljoen, vooral als gevolg van een verlies van € 13 miljoen bruto op de omruil van Griekse staatsobligaties en het teruggelopen handelsresultaat op de vastrentende portefeuille.

6 Aangezien de Basel II-normen van toepassing zijn op de berekening van de RWA voor 2012, worden de kredietrisico's voor de woninghypothekenportefeuille berekend met behulp van de Interne-ratingbenadering (IRB) in plaats van de gestandaardiseerde methode die bij Basel I werd toegepast. Door het gebruik van de IRB voor het kredietrisico schat de bank voor elke debiteur de kans op wanbetaling (PD) en het verlies bij wanbetaling (LGD). Op grond van deze parameters en de exposure bij default (EAD) van de debiteur wordt de RWA berekend.

Het resultaat op financiële instrumenten daalde fors, met € 81 miljoen, als gevolg van een daling van het resultaat uit de terugkoop van eigen schuldbewijzen naar € 49 miljoen. In 2011 bedroeg dit resultaat € 156 miljoen (inclusief een bate van € 112 miljoen bruto uit een lower Tier 2 omruiltransactie). De daling werd deels gecompenseerd door hogere mutaties in de reële waarde van de hypotheekportefeuille van DBV, die het resultaat van 2011 nadelig hadden beïnvloed.

5.1.3 Lasten

De totale operationele lasten stegen met € 12 miljoen. In dit bedrag is een reorganisatielast van € 37 miljoen voor belasting inbegrepen in verband met de plannen voor verdere efficiëntieverbetering, waaronder een meer gecentraliseerd gebruik van kantoorruimte. De hogere lasten werden deels gecompenseerd door een vrijval van € 15 miljoen in verband met de definitieve berekening van het aandeel van SNS Retail Bank in de depositogarantieregeling voor DSB Bank en Icesave. In de kosten voor 2011 is een vrijval van € 1 miljoen begrepen. Gecorrigeerd voor deze posten daalden de totale operationele lasten met € 11 miljoen (-2%), door een afname van de personeelsomvang na afronding van het reorganisatieprogramma in 2011.

De efficiencyratio steeg van 49,9% in 2011 naar 57,4% in 2012 als gevolg van zowel lagere baten door de afwezigheid van een bate op de Tier 2-omruiltransactie in 2011, als de genoemde incidentele posten. Gecorrigeerd voor deze posten verbeterde de efficiencyratio van 56,8% naar 54,7% door een daling van de operationele lasten.

Tabel 14: Verdeling bijzondere waardeverminderingen SNS Retail Bank

In miljoenen euro's	2012	2011	Mutatie	2e halfjaar 2012	1e halfjaar 2012
Bijzondere waardeverminderingen op particuliere hypotheekleningen	156	71	120%	95	61
Bijzondere waardeverminderingen op andere particuliere leningen	25	11	127%	11	14
Bijzondere waardeverminderingen op zakelijke leningen	43	13	231%	35	8
Totaal bijzondere waardeverminderingen op vorderingen	224	95	136%	141	83
Overige bijzondere waardeverminderingen	4	31	-87%	4	--
Totaal bijzondere waardeverminderingen	228	126	81%	145	83

De bijzondere waardeverminderingen op vorderingen stegen met € 129 miljoen naar € 224 miljoen. Dit is gelijk aan 40 basispunten van de uitstaande bruto vorderingen, tegenover 17 basispunten in 2011. Zowel particuliere als mkb-leningen hebben aan deze stijging bijgedragen.

Bijzondere waardeverminderingen op particuliere kredieten stegen met € 99 miljoen tot € 181 miljoen. Dit is gelijk aan 33 basispunten van de uitstaande bruto leningen, tegenover 15 basispunten in 2011 (woninghypotheekleningen: 31 basispunten, tegenover 14 basispunten in 2011). Onder bijzondere waardeverminderingen in 2012 is een bedrag van € 11 miljoen opgenomen in verband met de oninbaarheid van een grote debiteur en € 40 miljoen in verband met de toepassing van strengere risicoanalysemodellen. In 2011 was een last van € 22 miljoen aan bijzondere waardeverminderingen opgenomen in verband met de toegenomen voorzichtigheid in kredietrisicomodellen om het marktklimaat weer te geven. Gecorrigeerd voor de invloed van de oninbaarheid van een grote debiteur en risicomodellen, stegen de bijzondere waardeverminderingen met € 70 miljoen. Deze stijging weerspiegelt de verslechterende economische omstandigheden in Nederland en lagere uitwinningresultaten op hypotheekleningen als gevolg van de druk op de huizenprijzen.

Bijzondere waardeverminderingen op mkb-leningen stegen met € 30 miljoen tot € 43 miljoen onder invloed van de verslechterende economische omstandigheden en lagere uitwinningresultaten als gevolg van de druk op de prijs van onderpand.

De overige bijzondere waardeverminderingen bedroegen € 4 miljoen en hadden betrekking op materiële vaste activa. In 2011 bedroegen de overige bijzondere waardeverminderingen € 31 miljoen en had betrekking op Griekse staatsobligaties (€ 27 miljoen) en materiële vaste activa.

Overige lasten bedroegen € 8 miljoen en bestonden uit het aandeel van SNS Retail Bank in de heffing van voor de nieuwe bankenbelasting over het volledige boekjaar 2012 (in totaal € 10 miljoen waarvan het restant is verwerkt in het

resultaat van Property Finance).

5.2 Kredietrisico

De huizenprijzen zijn in 2012 verder gedaald. De prijsindex voor bestaande woningen daalde 6,3% op jaarbasis en het aantal verkochte woningen nam opnieuw af, met ongeveer 3%. Door de zwakke huizenmarkt wordt de uitwinningstermijn van leningen met betalingsachterstanden langer en wordt het uiteindelijk uitgewonnen bedrag lager.

De stijgende werkloosheid en afnemende besteedbare inkomens zijn belangrijke factoren in de ontwikkeling van achterstallige leningen. Het bedrag aan leningen met een betalingsachterstand steeg van € 2,0 miljard ultimo 2011 naar € 2,2 miljard. Uitgedrukt als percentage van de bruto leningen stegen ze van 3,56% naar 3,94%. In het huidige marktklimaat benadert SNS Retail Bank hypotheekklanten met een hoger risicoprofiel, bijvoorbeeld door een hoge Loan-to-Value, proactief en verstrekt informatie en tips om te voorkomen dat meerdere betalingen op rij worden gemist. Zo nodig wordt een persoonlijke budgetcoach ingeschakeld.

Daar staat tegenover dat de kwaliteit van de nieuwe hypotheekinstroom verbetert, dankzij de strengere normen en een toename van het aantal hypotheekleningen dat door de Nederlandse Hypotheek Garantie (NHG) worden gedekt. Bij SNS Bank viel in 2012 72% van de hypotheekproductie van nieuwe klanten onder de NHG. Van de totale hypotheekportefeuille valt nu 20% onder de NHG. Ultimo 2012 bedroeg de gewogen gemiddelde geïndexeerde Loan-to-Foreclosure-Value (Ltfv) 99% tegenover 93% ultimo 2011.

Voor 2013 blijven de vooruitzichten zeer moeilijk. Macro-economische indicatoren wijzen erop dat de economische bedrijvigheid in Nederland zwak blijft. De koopkracht van de consument neemt naar verwachting verder af, terwijl de werkloosheid zal toenemen. Wij verwachten dat de woningmarkt zwak blijft en dat de omvang van bijzondere waardeverminderingen op leningen om die reden historisch hoog zullen zijn.

Bij SNS Retail Bank verwachten we dat de RWA in omvang toe zal nemen als gevolg van toekomstige aflossingen op schuld papier dat in het kader van securitisatieprogramma's is uitgegeven. Daar komt bij dat de nadere toepassing van strengere risicoanalysemodellen voor particuliere hypotheekleningen tot een verhoging van de RWA kan leiden.

6 Property Finance

HOOFDPUNTEN PROPERTY FINANCE

- Nettoverlies van € 813 miljoen door forse stijging bijzondere waardeverminderingen van € 941 miljoen
- Hogere bijzondere waardeverminderingen door verslechtering van de commerciële vastgoedmarkten, resulterend in een substantiële stijging van aantal posten in default en belangrijke waardedalingen van het onderpand op verstrekte vastgoedfinancieringen als gevolg van een verdieping van de recessie, in het bijzonder in Nederland
- Daling totale kredietlimieten met € 1,7 miljard naar € 7,9 miljard (-18%)
- Extra voorziening op de totale activa in het eerste kwartaal van 2013 van € 2.024 miljoen bruto (€ 1.791 miljoen netto) bepaald door de Nederlandse Staat
- Kredietrisico voor SNS REAAL ten aanzien van Property Finance wordt weggenomen na overdracht vastgoedportefeuille aan een aparte vastgoedbeheerorganisatie met een staatsgarantie voor de financiering

Tabel 15: Property Finance

In miljoenen euro's	2012	2011	Mutatie	2e halfjaar 2012	1e halfjaar 2012
Resultaat					
Rentemarge	98	123	-20%	46	52
Resultaat financiële instrumenten	-12	-36	67%	-4	-8
Overige operationele opbrengsten	-2	-9	78%	-1	-1
Totaal baten	84	78	8%	41	43
Bijzondere waardeverminderingen	941	284	231%	772	169
Bijzondere waardeverminderingen goodwill	47	--	0%	47	--
Totale operationele lasten	116	106	9%	66	50
Overige lasten	1	--	0%	1	--
Resultaat activa en passiva gehouden om te verkopen	--	4	-100%	--	--
Totaal lasten	1.105	394	180%	886	219
Resultaat voor belastingen	-1.021	-316	-223%	-845	-176
Belastingen	-208	-73	-185%	-175	-33
Netto resultaat over de periode	-813	-243	-235%	-670	-143
Incidentele posten	-47	--		-47	--
Gecorrigeerd netto resultaat over de periode	-766	-243	-215%	-623	-143
Bijzondere waardeverminderingen vorderingen als percentage van gemiddelde exposure	10,27%	2,50%		17,80%	2,39%
Risicogewogen activa Basel II	7.511	9.724	-23%	7.511	8.657
Totale netto exposure	7.031	9.413	-25%	7.031	8.324
Vastgoedprojecten	416	512	-19%	416	519

6.1 Resultaat

6.1.1 Resultaat 2012 ten opzichte van 2011

Het nettoverlies van Property Finance nam fors toe naar € 813 miljoen, vooral door fors hogere bijzondere waardeverminderingen als gevolg van de verdere verslechtering van de vastgoedmarkten en door de afwaardering van de resterende goodwill. Bijzondere waardeverminderingen stegen naar € 941 miljoen, waarvan € 772 miljoen in de tweede helft van 2012 ontstonden. Bovendien daalde de rentemarge, stegen de operationele lasten en daalde het effectieve belastingtarief als gevolg van fiscaal niet-afrekbare verliezen op bepaalde internationale leningen.

6.1.2 Baten

De rentemarge daalde met € 25 miljoen (-20%) door de afbouw van de kredietportefeuille. Door de afgenomen kredietportefeuille daalden ook de in de rentemarge opgenomen rentegerelateerde provisies en beheervergoedingen.

Het resultaat op financiële instrumenten van € 12 miljoen negatief verbeterde ten opzichte van 2011 met € 24 miljoen door lagere kortingen op de verkoop van leningen als gevolg van afnemende verkopen van non-default leningen aan derden.

Overige operationele opbrengsten bedroegen € 2 miljoen negatief, tegenover € 9 miljoen negatief in 2011, als gevolg van een teruglopend verlies op deelnemingen na de verkoop van een Noord-Amerikaans vastgoedproject in 2011.

6.1.3 Lasten

De bijzondere waardeverminderingen stegen met € 657 miljoen tot € 941 miljoen en bestonden voornamelijk uit bijzondere waardeverminderingen op leningen (€ 718 miljoen; 2011: € 196 miljoen). De bijzondere waardeverminderingen op vastgoedprojecten stegen tot € 210 miljoen (2011: € 91 miljoen). De bijzondere waardeverminderingen op deelnemingen bedroegen € 13 miljoen (2011: een terugname van € 3 miljoen).

De bijzondere waardeverminderingen op de Nederlandse portefeuille stegen naar € 569 miljoen, vergeleken met € 156 miljoen in 2011, als gevolg van de verslechtering van de Nederlandse vastgoedmarkten. De bijzondere waardeverminderingen op de internationale portefeuille stegen van € 128 miljoen in 2011 naar € 372 miljoen, voornamelijk door hogere bijzondere waardeverminderingen op leningen en vastgoedprojecten in Spanje en Frankrijk.

De bijzondere waardeverminderingen op de Property Finance portefeuille zijn substantieel gestegen ten opzichte van 2011 en ook in het tweede halfjaar ten opzichte van het eerste halfjaar van 2012. Hieraan ligt een aantal ontwikkelingen ten grondslag.

Allereerst werd steeds duidelijker dat het economische herstel langer op zich liet wachten. Meerdere gezaghebbende partijen hebben hun verwachtingen eind 2012 en begin 2013 hieromtrent verder neerwaarts bijgesteld. Dit heeft zich ook duidelijk vertaald in een verdere verslechtering van de vooruitzichten voor de vastgoedmarkten, inclusief de Nederlandse markt. Door deze situatie en door het gebrek aan relevante vergelijkbare transacties, zijn taxateurs voorzichtiger in hun waardering. Daarnaast is in een aantal landen, waaronder Nederland en Spanje, de herfinancieringsmarkt verder gekrompen of zelfs zo goed als gesloten.

Bij de waardering van de portefeuille met behulp van het schatten van toekomstige kasstromen wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van in de markt observeerbare en vergelijkbare transacties. Door het toenemende gebrek aan liquiditeit in de huidige markten is het voor taxateurs voor een groot deel van de portefeuille steeds moeilijker om te toetsen aan recente vergelijkbare in de markt waargenomen transacties. Dit betekende dat de aannames en schattingen die Property Finance heeft gemaakt bij de waardering van financieringen bloot stonden aan aanzienlijk grotere onzekerheden dan in normale marktomstandigheden, hetgeen resulteerde in een ruimere bandbreedte voor de waarderingen.

Dit alles vertaalde zich voor de portefeuille in een waarneembare daling van het afbouwtempo, in lagere inschattingen van de verwachte toekomstige cash flows en in een aantal gevallen in een noodzakelijke bijstelling van de gehanteerde exit strategie.

Als gevolg van bovengenoemde ontwikkelingen binnen de portefeuille steeg het aantal posten in default gedurende het tweede halfjaar van 2012 verder en moest dus voor meer posten een voorziening worden gevormd.

Bovendien is het onderpand van de portefeuille gedurende het jaar integraal gehertaxeerd, voor een groot deel van de default portefeuille vond dit plaats in het derde en vierde kwartaal van 2012. Bovenop deze taxaties is als gevolg van de waargenomen ontwikkelingen in de vastgoedmarkten voor een aantal (kritische) objecten gedurende eind vierde kwartaal en begin 2013 een extra toets uitgevoerd op de waarderingen.

Ten slotte hebben zich, als gevolg van het uitstellen van de publicatiedatum van het jaarverslag 2012 van SNS REAAL door de nationalisatie, meer dan in voorgaande jaren, gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan. Dit betekent dat uit hoofde van het reguliere revisieproces in 2013 meer geactualiseerde taxaties zijn ontvangen die als gevolg van de eerder geschetste ongunstige economische ontwikkelingen en verder dalende vastgoedmarkten resulteerden in een lagere waardering dan die eerder bij de oorspronkelijke balanswaardering was toegepast. Deze lagere waardering per 31 december 2012 die voortvloeit uit voortschrijdende inzichten uit de in 2013 geactualiseerde taxaties heeft ook zijn weerslag gehad op de hoogte van de bijzondere waardeverminderingen.

De bijzondere waardeverminderingen op goodwill van € 47 miljoen hadden betrekking op de resterende goodwill op de overname van Property Finance in 2006. Deze waardevermindering weerspiegelt de herpositionering van SNS Zakelijk waarbij de voormalige core portefeuille wordt samengevoegd met Property Finance, waarna de doelstelling is deze af te bouwen.

De stijging van de operationele lasten met € 10 miljoen naar € 116 miljoen was toe te schrijven aan hogere juridische en advieskosten voor de afbouw van de kredietportefeuille en aan hogere reorganisatiekosten.

6.2 Ontwikkeling portefeuille

6.2.1 Totale portefeuille

Ten opzichte van ultimo 2011 is de netto exposure met € 2,4 miljard gedaald naar € 7,0 miljard (-25%). Deze daling was het gevolg van € 0,9 miljard aan bijzondere waardeverminderingen en € 1,5 miljard aan transacties (verkopen en aflossingen). De totale kredietlimieten daalden met € 1,7 miljard naar € 7,9 miljard (-18%).

Het totaal aan voorziene leningen steeg met meer dan € 0,9 miljard naar € 2,6 miljard. De nieuwe instroom, die voor 69% betrekking had op Nederlandse kredieten, werd gedeeltelijk gecompenseerd door verkopen van voorziene leningen en de uitwinning en reclassificatie van voorziene leningen naar vastgoedprojecten. Het totaal aan voorziene leningen uitgedrukt als percentage van de bruto kredieten steeg van 19% naar 34%.

De totale balansvoorzieningen voor leningen stegen met € 580 miljoen naar € 1.217 miljoen als gevolg van toevoegingen, deels gecompenseerd door de afname van de kredietportefeuille en de uitwinning en reclassificatie van voorziene leningen naar vastgoedprojecten. De dekkingsgraad steeg van 36,0% naar 45,9%. De gemiddelde loan-to-value (LtV) van de totale kredietportefeuille steeg van 88,6% ultimo 2011 tot 100,9%.

Vastgoedprojecten (projecten waarover Property Finance zeggenschap heeft gekregen) namen af van € 512 miljoen naar € 416 miljoen, vooral als gevolg van bijzondere waardeverminderingen. In 2012 bestonden de uitwinningen uit twee projecten in Nederland en twee in Spanje.

6.2.2 Nederlandse portefeuille

De netto exposure van de Nederlandse portefeuille daalde ten opzichte van ultimo 2011 met € 1,5 miljard (-22%) naar € 5,5 miljard, voornamelijk als gevolg van bijzondere waardeverminderingen en aflossingen. Het totaal aan kredietlimieten daalde met € 7,5 miljard naar € 6,3 miljard (-15%).

Nederlandse voorziene leningen stegen fors met € 728 miljoen, voornamelijk door nieuwe instroom als gevolg van de verdere verslechtering van de Nederlandse vastgoedmarkt. De totale voorziene leningen uitgedrukt als percentage van de bruto kredietportefeuille stegen van 16% naar 30%. De dekkingsgraad steeg van 31% naar 46%. De gemiddelde LtV van de Nederlandse kredietportefeuille steeg fors, van 87,0% naar 101,3%. Na aftrek van voorzieningen was de LtV van de Nederlandse portefeuille gemiddeld 87,0% (ultimo 2011: 82,7%).

Tabel 16: Verdeling portefeuille Property Finance
In miljoenen euro's

	December 2012	Juni 2012	December 2011
Totale portefeuille			
Kredietlimieten	7.880	8.615	9.626
Onbenutte kredietlimiet	48	70	88
Uitstaande bruto vorderingen	7.832	8.545	9.538
Balansvoorziening	1.217	740	637
Uitstaande vorderingen	6.615	7.805	8.901
Vastgoedprojecten	416	519	512
Totale netto exposure	7.031	8.324	9.413
Voorziene leningen	2.649	2.098	1.769
Voorziene leningen als % van de totale leningportefeuille	33,8%	24,6%	18,5%
Dekkingsgraad	45,9%	35,3%	36,0%
Gemiddelde loan-to-value (LtV)	100,9%	91,1%	88,6%
Nederlandse portefeuille			
Kredietlimieten	6.348	6.860	7.469
Onbenutte kredietlimiet	66	70	61
Uitstaande bruto vorderingen	6.282	6.790	7.408
Balansvoorziening	867	490	366
Uitstaande vorderingen	5.415	6.300	7.042
Vastgoedprojecten	106	40	36
Totale netto exposure	5.521	6.340	7.078
Voorziene leningen	1.899	1.486	1.171
Voorziene leningen als % van de totale leningportefeuille	30,2%	21,9%	15,8%
Dekkingsgraad	45,7%	33,0%	31,3%
Gemiddelde loan-to-value (LtV)	101,3%	90,3%	87,0%
Internationale portefeuille			
Kredietlimieten	1.532	1.755	2.157
Onbenutte kredietlimiet	-18	--	27
Uitstaande bruto vorderingen	1.550	1.755	2.130
Balansvoorziening	350	250	271
Uitstaande vorderingen	1.200	1.505	1.859
Vastgoedprojecten	310	479	476
Totale netto exposure	1.510	1.984	2.335
Voorziene leningen	750	612	598
Voorziene leningen als % van de totale leningportefeuille	48,4%	34,9%	28,1%
Dekkingsgraad	46,7%	40,8%	45,3%
Gemiddelde loan-to-value (LtV)	99,4%	94,0%	94,4%
Verdeling internationale portefeuille (geografisch)			
Duitsland	333	457	592
Spanje	198	405	403
Frankrijk	145	180	206
Overig Europa	634	690	703
Noord Amerika	200	252	431
Totale netto exposure	1.510	1.984	2.335

6.2.3 Internationale portefeuille

De netto exposure van de internationale portefeuille daalde van € 2,3 miljard ultimo 2011 naar € 1,5 miljard (-36%) door aflossingen, de verkoop van kredieten, wisselkoerseffecten en bijzondere waardeverminderingen.

De totale kredietlimieten daalden van € 2,2 miljard naar € 1,5 miljard (-29%). Het totaal aan internationale voorziene leningen steeg sterk van € 0,6 miljard naar € 0,8 miljard. De nieuwe instroom van voorziene leningen had betrekking op Spanje, Italië, Duitsland en Frankrijk. De uitstroom had vooral betrekking op Noord-Amerika en Duitsland. Uitgedrukt als percentage van de bruto kredietportefeuille stegen de voorziene leningen van 28% naar 48%.

De dekkingsgraad in Noord-Amerika steeg van 54% naar 74% wegens een afname in voorziene leningen als gevolg van gedeeltelijke aflossingen. De dekkingsgraad in Europa steeg van 38% naar 41%. De gemiddelde LtV van de internationale portefeuille steeg van 94,4% naar 99,4%. Na aftrek van voorzieningen was de LtV van de internationale portefeuille gemiddeld 77,3% (ultimo 2011: 82,4%).

6.3 Herstructurering na de nationalisatie

Als onderdeel van de herstructurering, na de overdracht van de SNS Zakelijk core portefeuille, en na de nationalisatie van SNS REAAL worden de totale vastgoedfinancieringsportefeuille en activiteiten van Property Finance overgedragen aan een aparte vastgoedbeheerorganisatie buiten SNS REAAL. Deze overdracht leidt tot een bruto afwaardering van de totale activa van € 2,8 miljard ten opzichte van de boekwaarde per 30 juni 2012. De afwaardering houdt rekening met de reeds geboekte waardeverminderingen ter grootte van € 772 miljoen in het tweede halfjaar van 2012 en met € 4 miljoen aan kortingen op de verkoop van leningen en bedraagt derhalve € 2.024 miljoen bruto. Deze afwaardering is in het eerste kwartaal van 2013 geëffectueerd door middel van het treffen van een voorziening.

SNS Bank zal de vastgoedbeheerorganisatie blijven financieren, ook na de voorgenomen overdracht.

De Staat zal een garantie van ongeveer € 5 miljard geven op de financiering. Nadat de garantie is verleend, draagt SNS Bank geen kredietrisico, waardoor de bijbehorende RWA dus ook niet in de kapitaalratio's begrepen zullen zijn.

SNS Bank zal er naar streven om deze financiering geleidelijk te vervangen door financiering door derden.

7 REAAL

De activiteiten van REAAL zijn verdeeld over drie bedrijfssegmenten: REAAL Leven, REAAL Schade en REAAL Overig. Elk segment wordt hieronder apart besproken.

Tabel 17: Netto resultaat REAAL

<i>In miljoenen euro's</i>	2012	2011	Mutatie	2e halfjaar 2012	1e halfjaar 2012
REAAL Leven	72	247	-71%	-79	151
REAAL Schade	-84	32	-363%	-106	22
REAAL Overig	-15	1	-1600%	-6	-9
REAAL	-27	280	-110%	-191	164

8 REAAL Leven

HOOFDPUNTEN REAAL LEVEN

- Fors lagere nettowinst, vooral door bijzondere waardevermindering van immateriële activa en dotatie voorziening voor compensatieregeling beleggingspolissen
- Lagere onderliggende winst van € 183 miljoen door lager direct beleggingsresultaat en bijzondere waardevermindering van vastgoed voor eigen gebruik
- Lichte daling periodieke premies; aanzienlijke daling koopsommen door focus op marges
- Marktaandeel van nieuwe, individuele periodieke levenspremies gedaald naar 18,2%

Tabel 18: REAAL Leven

<i>In miljoenen euro's</i>	2012	2011	Mutatie	2e halfjaar 2012	1e halfjaar 2012
Resultaat					
Periodieke premies leven	1.218	1.306	-7%	589	629
Premies koopsommen leven	218	381	-43%	95	123
Premie-inkomen	1.436	1.687	-15%	684	752
Herverzekeringspremies	151	187	-19%	69	82
Netto premie-inkomen	1.285	1.500	-14%	615	670
Netto provisie en beheervergoedingen	52	49	6%	27	25
Resultaat deelnemingen	10	-2	600%	4	6
Resultaat uit beleggingen	1.047	1.011	4%	549	498
Resultaat uit beleggingen voor rekening en risico van polishouders	694	-241	388%	486	208
Resultaat financiële instrumenten	93	155	-40%	-21	114
Baten belegd onderpand inzake verbruikleen	--	3	-100%	--	--
Overige operationele opbrengsten	4	2	100%	2	2
Totaal baten	3.185	2.477	29%	1.662	1.523
Verzekeringstechnische lasten	2.479	1.697	46%	1.329	1.150
Acquisitiekosten verzekeringsactiviteiten	76	51	49%	33	43
Bijzondere waardeverminderingen	228	35	551%	207	21
Totale operationele lasten	160	160	0%	80	80
Overige rentelasten	126	210	-40%	101	25
Overige lasten	--	--	--	--	--
Totaal lasten	3.069	2.153	43%	1.750	1.319
Resultaat voor belastingen	116	324	-64%	-88	204
Belastingen	41	76	-46%	-10	51
Belang van derden	3	1	200%	1	2
Netto resultaat over de periode	72	247	-71%	-79	151
Incidentele posten	-215	--	--	-215	--
Gecorrigeerd netto resultaat over de periode	287	247	16%	136	151
Bedrijfskosten-premieverhouding	9,2%	8,4%	--	9,3%	9,0%
New annual premium equivalent levenbedrijf	41	91	-55%	13	28

8.1 Resultaat

8.1.1 Resultaat 2012 ten opzichte van 2011

REAAAL Leven rapporteerde een fors lagere nettowinst van € 72 miljoen, vooral door een gedeeltelijke bijzondere waardevermindering van de goodwill van REAAAL Leven van € 141 miljoen netto (€ 162 miljoen voor belasting). De bijzondere waardevermindering van de goodwill was toe te schrijven aan de toegenomen concurrentie en aanhoudend moeilijke marktomstandigheden in de levenmarkt. Verder was er op het distributienetwerk van REAAAL Leven een bijzondere waardevermindering van € 18 miljoen (€ 24 miljoen voor belasting) in verband met gewijzigde wetgeving ten aanzien van de provisies voor onafhankelijke financiële adviseurs (met de klant overeengekomen vergoeding). Ten slotte was er een additionele dotatie van € 56 miljoen (€ 75 miljoen voor belasting) aan de voorziening in verband met de in 2008 overeengekomen compensatieregeling beleggingsverzekeringen.

Gecorrigeerd voor incidentele posten is het netto resultaat van REAAAL Leven belangrijk gestegen, naar € 287 miljoen. Dit was meer dan volledig toe te schrijven aan het totale netto-effect van de gerealiseerde winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de beleggingsportefeuille en hedges die fors stegen naar € 142 miljoen, omdat een lagere bijdrage van de rentederivaten meer dan gecompenseerd werd door hogere gerealiseerde winsten op obligaties en aandelen.

De onderliggende nettowinst van REAAAL Leven gaf een duidelijke daling naar € 183 miljoen te zien als gevolg van een lager direct beleggingsresultaat door risicoverlagende maatregelen en een bijzondere waardevermindering op vastgoed voor eigen gebruik.

Tabel 19: Onderliggend resultaat REAAAL Leven

In miljoenen euro's	2012	2011	Mutatie	2e halfjaar 2012	1e halfjaar 2012
Netto resultaat over de periode	72	247	-71%	-79	151
Winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de aandelenportefeuille	18	-20	190%	28	-10
Winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de vastrentende portefeuilles	65	32	103%	46	19
Resultaat financiële instrumenten	79	114	-31%	-14	93
Mutatie voorziening verzekeringscontracten a.g.v. marktwaardebewegingen	-20	-33	39%	11	-31
Totaal netto resultaat op de beleggingsportefeuille en hedges	142	93	53%	71	71
Impact incidentele posten	-215	--	--	-215	--
Netto resultaat exclusief invloed van incidentele posten en resultaat op de beleggingsportefeuille en hedges	145	154	-6%	65	80
Afschrijving VOBA en overige immateriële vaste activa	-38	-43	12%	-18	-20
Onderliggend netto resultaat	183	197	-7%	83	100

Met ingang van 1 januari 2012 is de definitie van het onderliggend resultaat aangepast. Het resultaat deelnemingen wordt begrepen in Winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de aandelenportefeuille en ongerealiseerde resultaten van vastrentende waarden tegen reële waarde via de winst en verliesrekening en van vastgoedbeleggingen worden begrepen in Winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de vastrentende portefeuilles. Vergelijkende cijfers zijn hiervoor aangepast.

Resultaten op aandelen hedges zijn begrepen in winsten/verliezen op de aandelenportefeuille in plaats van resultaat op financiële instrumenten.

Mutatie voorziening verzekeringscontracten als gevolg van marktwaardebewegingen is inclusief vrijval / dotatie aan voorzieningen voor garanties in de beleggingsverzekeringenportefeuille, geseperreerde beleggingsdepots en de impact van shadow accounting.

De winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de aandelenportefeuille bedroegen € 18 miljoen positief, tegen € 20 miljoen negatief in 2011. De stijging was het gevolg van hogere winsten en lagere bijzondere waardeverminderingen, deels tenietgedaan door lagere resultaten uit aandelenopties. De winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de vastrentende portefeuilles stegen naar € 65 miljoen positief, tegen € 32 miljoen in 2011.

Rentedalingen in 2012 leidden tot aanzienlijke nettowinsten op rentederivaten, waardoor het resultaat op financiële

instrumenten € 79 miljoen positief was. In 2011 veroorzaakten rentedalingen een zelfs nog hogere nettowinst op financiële instrumenten van € 114 miljoen.

De mutatie voorziening verzekeringscontracten als gevolg van marktwaardebewegingen, vooral bestaand uit het netto-effect van shadow accounting, bedroeg € 20 miljoen negatief (in 2011: € 33 miljoen negatief).

De incidentele posten bestonden in 2012 uit het netto-effect van de bijzondere waardeverminderingen van goodwill en van het distributienetwerk, en de dotatie aan de voorziening in verband met de compensatieregeling beleggingspolissen.

8.1.2 Baten

De periodieke premies leven van REAAL Leven vertoonden een lichte daling. In de krimpende Nederlandse markt lag het marktaandeel van nieuwe, individuele periodieke premies weliswaar lager dan in 2011 (21,8%), maar bleef het met 18,2% hoog. Dit gold vooral voor de markt van overlijdensrisicoverzekeringen, waar REAAL haar marktpositie behield. De aanhoudende focus op bescherming van de winstgevendheid leidde tot een aanzienlijke daling bij de koopsommen en het marktaandeel in dit segment daalde van 8,8% in 2011 naar 5,5%. Als gevolg daarvan is de *New Annual Premium Equivalent* (NAPE) meer dan gehalveerd, tot € 41 miljoen.

REAAL Leven is bezig de afspraken over de kostendekking van beleggingspolissen uit te voeren. Zo is REAAL in het tweede kwartaal van 2012 begonnen om houders van beleggingspolissen te informeren over hun persoonlijke situatie en over de mogelijkheden om op een ander product over te stappen. Een proces waarin zij klanten actief begeleid. Inmiddels heeft REAAL ongeveer 95% van de polishouders laten weten op welk bedrag aan compensatie zij recht hebben. De extra voorziening van € 75 miljoen voor belasting is gebaseerd op de ervaring met de berekening van de compensatiebedragen voor de verschillende producten die onder de regeling vallen.

Er is minder aan herverzekeringspremie betaald, vooral omdat de portefeuille die proportioneel herverzekerd wordt, kleiner is geworden als gevolg van het aflopen van contracten en lagere koopsommen.

Tabel 20: Verdeling resultaat beleggingen voor eigen rekening en risico REAAL Leven

<i>Bruto bedragen in miljoenen euro's</i>	2012	2011	Mutatie	2e halfjaar 2012	1e halfjaar 2012
Totaal resultaat uit beleggingen	1.047	1.011	4%	549	498
Gerealiseerde winsten/verliezen op aandelen portefeuille	41	11	273%	38	3
Gerealiseerde winsten/verliezen op vastrentende portefeuille	107	59	81%	69	38
Overige gerealiseerde winsten/verliezen	5	1	400%	3	2
Gerealiseerde resultaten	153	71	115%	110	43
Ongerealiseerde resultaten	-15	-16	6%	-6	-9
Direct beleggingsresultaat	909	956	-5%	445	464

Het direct beleggingsresultaat betreft rente, dividend en huur.

De totale beleggingsbaten voor eigen rekening en risico gaven een lichte stijging te zien, doordat hogere gerealiseerde winsten op vastrentende waarden en aandelen ruimschoots compensatie boden voor de daling van de directe beleggingsbaten als gevolg van risicoverlagende maatregelen (verminderde blootstelling aan perifere Europese landen) en geringere opbrengsten uit herinvesteringen.

De beleggingsbaten voor rekening en risico van polishouders namen fors toe, vooral door de positieve herwaardering van vastrentende waarden als gevolg van de dalende rente. In 2011 werden de beleggingsbaten voor rekening en risico van polishouders negatief beïnvloed door dalende aandelenkoersen.

8.1.3 Lasten

De verzekeringstechnische lasten stegen door hogere lasten voor rekening en risico van polishouders, die weer het gevolg waren van hogere beleggingsbaten voor rekening en risico van polishouders. Bovendien is in de verzekeringstechnische lasten een aanvullende last opgenomen in verband met de compensatieregeling verzekeringspolissen van € 75 miljoen (voor belasting). Daar staat tegenover dat de daling van het premie-inkomen lagere verzekeringstechnische lasten tot gevolg had.

De acquisitiekosten voor de verzekeringsactiviteiten stegen, voornamelijk door lagere verhaalbare kosten toegerekend aan een herverzekeringstransactie.

Tabel 21: Verdeling bijzondere waardeverminderingen REAAL Leven

<i>In miljoenen euro's</i>	2012	2011	Mutatie	2e halfjaar 2012	1e halfjaar 2012
Bijzondere waardeverminderingen op aandelen	17	38	-55%	3	14
Bijzondere waardeverminderingen op vastrentende portefeuille	9	--	0%	3	6
Bijzondere waardeverminderingen op immateriële vaste activa	186	--	0%	186	--
Overige bijzondere waardeverminderingen	16	-3	633%	15	1
Totaal bijzondere waardeverminderingen	228	35	551%	207	21

Het bedrag aan bijzondere waardeverminderingen was in 2012 hoog als gevolg van de bijzondere waardevermindering op immateriële vaste activa in verband met goodwill (€ 162 miljoen voor belasting) en het distributienetwerk (€ 24 miljoen voor belasting).

Ten opzichte van 2011 daalden de bijzondere waardeverminderingen op aandelen. De bijzondere waardeverminderingen op vastrentende waarden en vastgoed voor eigen gebruik, opgenomen in overige waardeverminderingen, stegen.

De operationele lasten waren in lijn met 2011, omdat het effect van kostenbesparende maatregelen teniet werd gedaan door kostenstijgingen met betrekking tot de uitvoering van de afspraken over kostendekking van beleggingspolissen. De daling van de premie-inkomen en de verschuiving van vermogensopbouw naar overlijdensrisicoproducten leidde echter tot een stijging van de bedrijfskosten-premieratio van 8,4% naar 9,2%

De overige rentelasten daalden met € 84 miljoen, waarvan € 70 miljoen verband hield met een herverzekeringstransactie. De lagere rentelasten in verband met deze herverzekeringstransactie werden tenietgedaan door andere posten die met deze transactie verband hielden, zoals lagere herverzekeringpremies, hogere verzekeringstechnische lasten en hogere acquisitiekosten, met een netto negatief effect van € 7 miljoen (2011: € 7 miljoen negatief) op het resultaat. Verder daalden de rentelasten door lagere korte termijn financieringslasten van repo's.

9 REAAL Schade

HOOFDPUNTEN REAAL SCHADE

- Nettoverlies door bijzondere waardevermindering van goodwill
- Geringe daling bruto premie-inkomen
- Stabiel resultaat uit beleggingen dankzij winstrealisaties op obligaties
- Operationele lasten fractioneel lager
- Combined ratio hoger door gestegen schadequote

Tabel 22: REAAL Schade

In miljoenen euro's	2012	2011	Mutatie	2e halfjaar 2012	1e halfjaar 2012
Resultaat					
Premies schade	819	848	-3%	394	425
Herverzekeringspremies	66	54	22%	36	30
Netto premie-inkomen	753	794	-5%	358	395
Netto provisie en beheervergoedingen	1	1	0%	1	--
Resultaat deelnemingen	1	1	0%	1	--
Resultaat uit beleggingen	67	66	2%	31	36
Totaal baten	822	862	-5%	391	431
Verzekeringstechnische lasten	473	490	-3%	233	240
Acquisitiekosten verzekeringsactiviteiten	180	192	-6%	85	95
Bijzondere waardeverminderingen	110	--	0%	110	--
Totale operationele lasten	128	130	-2%	64	64
Overige rentelasten	7	9	-22%	4	3
Totaal lasten	898	821	9%	496	402
Resultaat voor belastingen	-76	41	-285%	-105	29
Belastingen	8	9	-11%	1	7
Netto resultaat over de periode	-84	32	-363%	-106	22
Incidentele posten	-110	--		-110	--
Gecorrigeerd netto resultaat over de periode	26	32	-19%	4	22
Combined ratio schadebedrijf	97,3%	96,2%		97,8%	96,8%
Schadequote	59,5%	57,8%		60,1%	59,0%

9.1 Resultaat

9.1.1 Resultaat 2012 ten opzichte van 2011

REAAL Schade boekte in 2012 een nettoverlies van € 84 miljoen, tegenover een nettowinst van € 32 miljoen in 2011. Het verlies was het gevolg van een bijzondere waardevermindering van goodwill van € 110 miljoen netto (€ 110 miljoen voor belasting) als gevolg van de toegenomen concurrentie en aanhoudend moeilijke marktomstandigheden op de schademarkt.

Gecorrigeerd voor deze incidentele post daalde de nettowinst met € 6 miljoen naar € 26 miljoen. De daling werd veroorzaakt door een onderliggend resultaat dat € 13 miljoen lager was als gevolg van een hoger bedrag aan schadeclaims, in het bijzonder bij brand en transport. Deze stijging werd deels gecompenseerd door een € 7 miljoen hoger netto-effect van de winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de beleggingsportefeuille en hedges. Het onderliggend resultaat werd in zowel 2012 als 2011 positief beïnvloed door de vrijval van voorzieningen voor niet-verdiende premies (€ 11 miljoen netto) en voor acquisitiekosten voor gevormachte agenten (€ 12 miljoen netto).

Tabel 23: Onderliggend resultaat REAAL Schade

<i>In miljoenen euro's</i>	2012	2011	Mutatie	2e halfjaar 2012	1e halfjaar 2012
Netto resultaat over de periode	-84	32	-363%	-106	22
Winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de vastrentende portefeuille	10	3	233%	3	7
Totaal netto resultaat op de beleggingsportefeuille en hedges	10	3	233%	3	7
Impact incidentele posten	-110	--		-110	--
Netto resultaat exclusief invloed van incidentele posten en resultaat op de beleggingsportefeuille en hedges	16	29	-45%	1	15
Afschrijving immateriële vaste activa	-6	-6	0%	-3	-3
Onderliggend netto resultaat	22	35	-37%	4	18

Gerealiseerde winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de vastrentende portefeuille hadden in 2012 een positief effect van € 10 miljoen, tegen € 3 miljoen in 2011, in het bijzonder dankzij gerealiseerde winsten op obligaties.

De incidentele posten van 2012 bestonden uit de genoemde bijzondere waardevermindering van de goodwill.

9.1.2 Baten

In een concurrerende schademarkt zag REAAL Schade het bruto premie-inkomen gering dalen.

In zowel 2011 als 2012 werd het premie-inkomen positief beïnvloed door een vrijval van de voorziening voor niet-verdiende premies voor gevolmachtigde agenten. In 2011 wijzigde SNS REAAL de berekening van deze voorziening voor niet-verdiende verzekeringspremies naar een nauwkeuriger methode waarbij rekening wordt gehouden met het feit dat polishouders de laatste jaren steeds meer per maand of per kwartaal in plaats van per jaar betalen. Om die reden is in 2011 een bedrag van € 16 miljoen vrijgevallen ten gunste van het resultaat voor belasting (€ 24 miljoen aan premie-inkomen, gedeeltelijk tenietgedaan door € 8 miljoen aan acquisitiekosten). De door gevolmachtigde agenten verstrekte informatie is in 2012 verbeterd, waardoor zorgvuldiger ramingen mogelijk werden. Die hebben geleid tot een extra vrijval van € 14 miljoen ten gunste van de winst voor belasting (€ 19 miljoen aan premie-inkomen, gedeeltelijk tenietgedaan door € 5 miljoen aan acquisitiekosten).

Het premie-inkomen uit arbeidsongeschiktheidsverzekeringen daalde met 7% naar € 98 miljoen als gevolg van polisverval en vormde 12% van de totale schadepremies. Verder is door de beëindiging van enkele grote contracten het premie-inkomen in de sectoren transport, auto- en ongevallenverzekeringen teruggelopen.

Herverzekeringspremies stegen met € 12 miljoen. De herverzekeringspremies waren in 2011 uitzonderlijk laag door goede resultaten van herverzekeraars als gevolg van minder grote claims in dat jaar en positieve uitloopresultaten uit 2010.

Tabel 24: Verdeling resultaat uit beleggingen REAAL Schade

<i>Bruto bedragen in miljoenen euro's</i>	2012	2011	Mutatie	2e halfjaar 2012	1e halfjaar 2012
Totaal resultaat uit beleggingen	67	66	2%	31	36
Gerealiseerde winsten/verliezen op aandelen portefeuille	1	--	0%	1	--
Gerealiseerde winsten/verliezen op vastrentende portefeuille	14	5	180%	5	9
Gerealiseerde resultaten	15	5	200%	6	9
Direct beleggingsresultaat	52	61	-15%	25	27

Het direct beleggingsresultaat betreft rente, dividend en huur.

In totaal namen de beleggingsbaten gering toe, dankzij hogere gerealiseerde winsten op vastrentende portefeuille. De directe beleggingsbaten daalden echter doordat de beleggingsportefeuille kleiner werd als gevolg van een dividenduitkering aan de Groep en de aflossing van een intragroepslening.

9.1.3 Lasten

De verzekeringstechnische lasten stegen door hogere claims bij brand en transport, gedeeltelijk gecompenseerd door een verbetering bij autoverzekeringen. De totale schadequote steeg naar 59,5% (2011: 57,8%).

De acquisitiekostenratio daalde beperkt naar 23,3% tegenover 24,2% in 2011. De acquisitiekosten zijn licht gedaald, enerzijds door het lagere premieniveau en anderzijds omdat REAAL Schade tussenpersonen de keuze bood arbeidsongeschiktheidsverzekeringen op provisie-vrije basis te verkopen, vooruitlopend op het provisieverbod op complexe producten in 2013. Deze daling werd deels tenietgedaan door een vrijval van opgebouwde acquisitiekosten in het kader van de vrijval van de voorziening voor niet-verdiende premies en acquisitiekosten.

Een afschrijving op goodwill (€ 110 miljoen voor belasting) zorgde voor hoge bijzondere waardeverminderingen.

Door kostenbesparende maatregelen waren de operationele lasten fractioneel lager. Door een relatief forse daling van het premie-inkomen valt de bedrijfskosten-premieratio met 14,5% iets hoger uit dan in 2011 (14,3%). Om die reden en door de hogere schadequote is de combined ratio gestegen naar 97,3% (2011: 96,2%).

10 REAAL Overig

De overige activiteiten van REAAL omvatten de activiteiten die niet direct door REAAL Leven of REAAL Schade worden aangestuurd en holdingactiviteiten. Het netto resultaat van € 15 miljoen negatief was € 16 miljoen lager dan in 2011 door de afwezigheid van een winst van € 18 miljoen op de verkoop van dochtermaatschappij REAAL Reassurantie S.A. (de herverzekeringsmaatschappij van REAAL) en door een bijzondere waardevermindering van een niet-geconsolideerde deelneming in 2012. Het onderliggend netto resultaat van REAAL Overig was € 9 miljoen negatief, tegen € 14 miljoen negatief in 2011.

11 Zwitserleven

HOOFDPUNTEN ZWITSERLEVEN

- Nettoverlies van € 120 miljoen door bijzondere waardevermindering immateriële vaste activa
- Lager onderliggend netto resultaat onder invloed van lagere directe beleggingsbaten en lagere verzekeringstechnische resultaten
- Geringe stijging premie-inkomen dankzij prijsdiscipline
- Operationele lasten fractioneel lager ondanks reorganisatiekosten

Tabel 25: Zwitserleven

<i>In miljoenen euro's</i>	2012	2011	Mutatie	2e halfjaar 2012	1e halfjaar 2012
Resultaat					
Periodieke premies leven	865	820	5%	256	609
Premies koopsommen leven	335	341	-2%	195	140
Premie-inkomen	1.200	1.161	3%	451	749
Herverzekeringspremies	6	5	20%	3	3
Netto premie-inkomen	1.194	1.156	3%	448	746
Netto provisie en beheervergoedingen	13	14	-7%	6	7
Resultaat uit beleggingen	482	359	34%	208	274
Resultaat uit beleggingen voor rekening en risico van polishouders	817	202	304%	553	264
Resultaat financiële instrumenten	-80	28	-386%	-36	-44
Baten belegd onderpand inzake verbruikleen	1	2	-50%	--	1
Overige operationele opbrengsten	--	--	0%	-1	1
Totaal baten	2.427	1.761	38%	1.178	1.249
Verzekeringstechnische lasten	2.272	1.527	49%	1.185	1.087
Acquisitiekosten verzekeringsactiviteiten	15	19	-21%	4	11
Bijzondere waardeverminderingen	134	145	-8%	130	4
Totale operationele lasten	137	139	-1%	74	63
Rentelasten schuld inzake verbruikleen	--	1	-100%	--	--
Overige rentelasten	29	37	-22%	14	15
Totaal lasten	2.587	1.868	38%	1.407	1.180
Resultaat voor belastingen	-160	-107	-50%	-229	69
Belastingen	-40	-20	-100%	-57	17
Netto resultaat over de periode	-120	-87	-38%	-172	52
Incidentele posten	-224	-107		-224	--
Gecorrigeerd netto resultaat over de periode	104	20	420%	52	52
Bedrijfskosten-premieverhouding	14,5%	15,2%		25,4%	9,7%
New annual premium equivalent levenbedrijf	269	285	-6%	98,7	170

11.1 Resultaat

11.1.1 Resultaat 2012 ten opzichte van 2011

Zwitslerleven boekte een nettoverlies van € 120 miljoen. Dit verlies is volledig toe te schrijven aan een bijzondere waardevermindering van de merknaam van € 95 miljoen netto en een in de verzekeringstechnische resultaten opgenomen bijzondere waardevermindering van een deel van de 'Value of Business Acquired' (VOBA) van € 129 miljoen netto.

Hoewel de merknaam Zwitslerleven in de markt zeer goed staat aangeschreven, bleek de test op bijzondere waardeverminderingen de kapitalisatie niet langer te ondersteunen. De volledige bijzondere waardevermindering van de merknaam met € 95 miljoen (€ 126 miljoen voor belasting) houdt verband met de moeilijke omstandigheden op de pensioenmarkt, die tot uiting kwamen in de aanhoudend lage rente, hogere levensverwachting, verwachte hogere toekomstige kapitaaleisen en toegenomen concurrentie van nieuwe marktpartijen met laag kostenprofiel die de prijzen en marges onder druk zetten. Bovendien is het risicoprofiel van de beleggingsportefeuille afgenomen, wat een daling van de toekomstige beleggingsresultaten betekent.

De bijzondere waardevermindering van een deel van de VOBA houdt verband met het tekort bij de IFRS-toereikendheidstoets (LAT). Voor deze toets wordt de marktwaarde van de verzekeringsverplichtingen en de daarvoor als zekerheid aangehouden activa vergeleken met hun boekwaarde volgens IFRS. De toepassing van de ECB AAA + UFR-curve en de algemene daling van de rentetarieven in 2012 leidden bij de toereikendheidstoets tot een tekort op de verzekeringstechnische verplichtingen van € 1,619 miljoen netto. Door shadow accounting⁷ toe te passen werd de positieve herwaarderingsreserve van de vastrentende portefeuille gebruikt om de boekwaarde van de verzekeringsverplichtingen volgens IFRS met € 1,490 miljoen netto te verhogen. De positieve herwaarderingsreserve van de vastrentende portefeuille was echter niet toereikend om het volledige tekort te compenseren. Het resterende tekort van € 129 miljoen netto (€ 172 miljoen voor belasting) is ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht in de vorm van een bijzondere waardevermindering van een deel van de VOBA.

Gecorrigeerd voor deze incidentele posten steeg het netto resultaat van Zwitslerleven fors door het toegenomen totale netto resultaat op de beleggingsportefeuille en hedges. Het positieve effect van de gerealiseerde winsten op obligaties en aandelen en een lagere dotatie aan voorzieningen voor rentegaranties werd slechts gedeeltelijk tenietgedaan door lagere resultaten op financiële instrumenten.

Het onderliggend netto resultaat van Zwitslerleven daalde met 28% naar € 46 miljoen onder invloed van lagere directe beleggingsbaten als gevolg van risicoverlagende maatregelen en lagere verzekeringstechnische resultaten, deels gecompenseerd door lagere operationele lasten.

7 Shadow accounting betekent dat ongerealiseerde waardeveranderingen op de vastrentende beleggingen die rechtstreeks in het eigen vermogen zijn verwerkt, gebruikt kunnen worden om de gerelateerde effecten van rentewijzigingen in de verzekeringsverplichtingen te compenseren.

Tabel 26: Onderliggend resultaat Zwitserleven

In miljoenen euro's	2012	2011	Mutatie	2e halfjaar 2012	1e halfjaar 2012
Netto resultaat over de periode	-120	-87	-38%	-172	52
Winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de aandelenportefeuille	6	3	100%	5	1
Winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de vastrentende portefeuille	114	9	1167%	33	81
Resultaat financiële instrumenten	-60	21	-386%	-27	-33
Mutatie voorziening verzekeringscontracten a.g.v. marktwaardebewegingen	14	-59	124%	23	-9
Totaal netto resultaat op de beleggingsportefeuille en hedges	74	-26	385%	34	40
Impact incidentele posten	-224	-107		-224	--
Netto resultaat exclusief invloed van incidentele posten en resultaat op de beleggingsportefeuille en hedges	30	46	-35%	18	12
Afschrijving VOBA en overige immateriële vaste activa	-16	-18	11%	-8	-8
Onderliggend netto resultaat Zwitserleven	46	64	-28%	26	20

Met ingang van 1 januari 2012 is de definitie van het onderliggend resultaat aangepast. Het resultaat deelnemingen wordt begrepen in Winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de aandelenportefeuille en ongerealiseerde resultaten van vastrentende waarden tegen reële waarde via de winst en verliesrekening en van vastgoedbeleggingen worden begrepen in Winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op de vastrentende portefeuille. Vergelijkende cijfers zijn hiervoor aangepast.

Resultaten op aandelen hedges zijn begrepen in winsten/verliezen op de aandelenportefeuille in plaats van resultaat op financiële instrumenten.

Mutatie voorziening verzekeringscontracten a.g.v marktwaardebewegingen is inclusief vrijval/dotatie voorziening onderrente en garanties unit-linked en separate accounts, impact van shadow accounting en de impact van het hedgen van inflatierisico's.

De winsten, verliezen en bijzondere waardeverminderingen op obligaties bedroegen € 114 miljoen positief, tegen € 9 miljoen positief in 2011. Om de gemiddelde looptijd van de vastrentende portefeuille te verlengen, zijn vastrentende waarden met een korte looptijd verkocht en vastrentende waarden met een lange looptijd aangekocht, met gerealiseerde winsten als resultaat. Nu de looptijden van de vastrentende portefeuille beter aansluiten bij de bijbehorende verzekeringsverplichtingen is de gevoeligheid voor rentefluctuaties afgenomen.

Het negatieve resultaat van € 60 miljoen op financiële instrumenten is vooral toe te schrijven aan ongerealiseerde verliezen op derivaten die worden gebruikt om renterisico's (€ 38 miljoen) en inflatierisico's (17 miljoen) af te dekken.

De mutatie op de voorziening voor verzekeringscontracten als gevolg van marktwaardebewegingen bedroeg € 14 miljoen positief en omvatte het netto-effect van dotaties aan voorzieningen voor rentegaranties voor gesepareerde depots als gevolg van de lage rente (€ 7 miljoen negatief, tegen € 74 miljoen negatief in 2011), het netto-effect van shadow accounting (€ 14 miljoen positief, tegen € 19 miljoen positief in 2011) en lagere verzekeringstechnische lasten als gevolg van de invloed van inflatie (€ 7 miljoen positief, tegen € 4 miljoen negatief in 2011).

11.1.2 Baten

De periodieke pensioenpremies zijn licht gestegen door grotere prijsdiscipline bij de premiestelling, waarbij rekening werd gehouden met de lage rentestand en het langlevensrisico. Ook het aantal polishouders uit bestaande verzekeringscontracten vertoonde een stijging. Het marktaandeel van nieuwe periodieke premies daalde van 23,5% ultimo 2011 naar 10,9% ultimo 2012. De pensioenpremies koopsommen lieten een fractionele daling zien. Dit leidde ertoe dat het totale premie-inkomen slechts gering hoger was en dat de NAPE (*New Annual Premium Equivalent*) met € 269 miljoen, lager was.

Zwitserleven is een van de eerste verzekeringsmaatschappijen die de onlangs geïntroduceerde principes voor duurzaam verzekeren van de Verenigde Naties (PSI, *Principles for Sustainable Insurance*) onderschrijven. Hiermee ondersteunt Zwitserleven haar doel om duurzaamheid in het hart van haar organisatie te verankeren.

Tabel 27: Verdeling resultaat uit beleggingen voor eigen rekening en risico Zwitserleven

<i>Bruto bedragen in miljoenen euro's</i>	2012	2011	Mutatie	2e halfjaar 2012	1e halfjaar 2012
Totaal resultaat uit beleggingen	482	359	34%	208	274
Gerealiseerde winsten/verliezen op aandelen portefeuille	15	7	114%	11	4
Gerealiseerde winsten/verliezen op vastrentende portefeuille	151	22	586%	43	108
Gerealiseerde resultaten	165	29	469%	53	112
Ongerealiseerde resultaten	2	-2	200%	2	--
Direct beleggingsresultaat	315	332	-5%	153	162

Het direct beleggingsresultaat betreft rente, dividend en huur.

De totale beleggingsbaten voor eigen rekening en risico zijn aanzienlijk gestegen, vooral door hogere gerealiseerde winsten op de vastrentende waarden. Het directe beleggingsresultaat viel iets lager uit als gevolg van risicoverlagende maatregelen en lagere dividendbaten.

Het beleggingsresultaat voor rekening en risico van polishouders steeg fors, voornamelijk als gevolg van positieve herwaarderingen van vastrentende waarden als gevolg van de gedaalde rente, waar deze in 2011 negatief werd beïnvloed door de lagere aandelenkoersen en uitgelopen kredietrisico-opslagen.

11.1.3 Lasten

De verzekeringstechnische lasten stegen door hogere dotaties aan de voorziening voor de compensatieregeling beleggingsverzekeringen, door lagere resultaten op invaliditeit en door de bijzondere waardevermindering van een deel van de VOBA met een bedrag van € 172 miljoen.

De acquisitiekosten voor verzekeringsactiviteiten daalden sterk, omdat Zwitserleven bij de verkoop en verlenging van pensioencontracten is overgeschakeld op provisieloze regelingen op basis van een vergoeding, daarmee vooruitlopend op het overheidsbesluit om provisies op complexe producten per januari 2013 te verbieden.

Tabel 28: Verdeling bijzondere waardeverminderingen Zwitserleven

<i>Bruto bedragen in miljoenen euro's</i>	2012	2011	Mutatie	2e halfjaar 2012	1e halfjaar 2012
Bijzondere waardeverminderingen op aandelen	7	2	250%	5	2
Bijzondere waardeverminderingen op vastrentende portefeuille	--	8	-100%	--	--
Bijzondere waardeverminderingen op immateriële vaste activa	126	131	-4%	126	--
Overige bijzondere waardeverminderingen	1	4	-75%	-1	2
Totaal bijzondere waardeverminderingen	134	145	-8%	130	4

De bijzondere waardeverminderingen waren zowel in 2012 als in 2011 hoog als gevolg van bijzondere waardeverminderingen van immateriële vaste activa, en wel op de merknaam (€ 126 miljoen voor belasting) in 2012 en op goodwill (€ 131 miljoen voor belasting) in 2011.

De bijzondere waardeverminderingen op aandelen stegen ten opzichte van 2011, maar anders dan in 2011 waren er in 2012 geen bijzondere waardeverminderingen op de vastrentende portefeuille noodzakelijk.

De operationele lasten daalden fractioneel naar € 137 miljoen. Dit bedrag is inclusief € 4 miljoen aan reorganisatiekosten. De daling is het gevolg van een substantiële daling van het aantal externe fte's en de positieve invloed van kostenreductieprogramma's.

De overige rentelasten daalden sterk vanwege de lagere fundingkosten voor de portefeuille particuliere hypotheek die eind 2010 is verworven.

12 Algemene informatie

12.1 Groepsstructuur

SNS REAAL N.V., opgericht en gevestigd in Nederland, is een naamloze vennootschap naar Nederlands recht. Het adres van de statutaire zetel van SNS REAAL N.V. is Croeselaan 1, 3521 BJ Utrecht. SNS REAAL N.V. is de moedermaatschappij van SNS Bank N.V., REAAL N.V., SNS REAAL Invest N.V., SNS Asset Management N.V. en hun groepsmaatschappijen (hierna te noemen 'SNS REAAL'). De verkorte geconsolideerde tussentijdse financiële overzichten van SNS REAAL omvatten de gegevens van alle maatschappijen waar SNS REAAL overheersende zeggenschap in heeft en de belangen van SNS REAAL in geassocieerde deelnemingen en entiteiten.

De geconsolideerde jaarrekening van SNS REAAL over het boekjaar 2012 is op aanvraag beschikbaar via de statutaire zetel van de vennootschap op Croeselaan 1, postbus 8444, 3503 RK Utrecht, of via www.snsreaal.nl

Dit persbericht is op 4 juni 2013 door de Raad van Commissarissen goedgekeurd. Op dit persbericht heeft geen accountantscontrole plaatsgevonden.

13 Over SNS REAAL

SNS REAAL N.V. is een innovatieve dienstverlener op het gebied van bankieren en verzekeren die zich vooral richt op de Nederlandse retailmarkt, inclusief het mkb. Het aanbod bestaat uit: sparen, beleggen, hypotheek, verzekeren en pensioenen. Vanuit een lange traditie voelt SNS REAAL N.V. zich verbonden met de Nederlandse samenleving. Met een balanstotaal van bijna € 134 miljard (eind juni 2012) is SNS REAAL N.V. een van de grote bankverzekeraars in Nederland. De onderneming heeft circa 6.700 medewerkers (fte's) en heeft haar hoofdkantoor in Utrecht. Sinds 1 februari 2013 is de Nederlandse Staat de enige aandeelhouder van SNS REAAL geworden.

14 Disclaimer

Dit persbericht bevat uitsluitend feitelijke informatie en dient niet te worden opgevat als een opinie of aanbeveling met betrekking tot de koop of verkoop van effecten die zijn uitgegeven door SNS REAAL N.V. Dit persbericht bevat geen waardeoordeel of voorspelling met betrekking tot de financiële resultaten van SNS REAAL N.V. Als u geen persberichten van SNS REAAL N.V. wenst te ontvangen, dan kunt u een e-mail sturen naar info@snsreaal.nl.

15 Tabellen

Geconsolideerde balans

Voor resultaatverdeling en in miljoenen euro's

	December 2012	December 2011
Activa		
Immateriële vaste activa	1.000	1.728
Materiële vaste activa	298	341
Geassocieerde deelnemingen	49	56
Vastgoedbeleggingen	181	197
Beleggingen	34.175	31.435
Beleggingen voor rekening en risico van polishouders	13.227	12.420
Belegd onderpand inzake verbruikleen	--	117
Derivaten	4.139	3.893
Uitgestelde belastingvorderingen	1.338	655
Herverzekeringscontracten	3.185	3.426
Vastgoedprojecten	416	512
Vorderingen op klanten	64.334	67.552
Vorderingen op banken	2.313	2.171
Vennootschapsbelasting	101	299
Overige activa	1.231	1.525
Kas en kasequivalenten	7.654	5.509
Totaal activa	133.641	131.836
Passiva		
Aandelenkapitaal	469	469
Overige reserves	2.866	3.527
Onverdeeld resultaat	-972	114
Eigen vermogen toe te schrijven aan aandeelhouders	2.363	4.110
Eigen vermogen toe te schrijven aan houders van securities	987	979
Belang van derden	2	1
Totaal eigen vermogen	3.352	5.090
Participatiecertificaten en achtergestelde schulden	1.744	2.129
Schuldbewijzen	22.212	27.429
Verzekeringscontracten	41.769	38.827
Voorziening voor personeelsverplichtingen	438	440
Overige voorzieningen	129	86
Schuld ontvangen onderpand inzake verbruikleen	--	120
Derivaten	3.643	3.618
Uitgestelde belastingverplichtingen	1.219	1.038
Spaargelden	32.815	30.341
Overige schulden aan klanten	10.983	12.142
Schulden aan banken	11.639	7.245
Vennootschapsbelasting	1	177
Overige verplichtingen	3.697	3.154
Passiva gehouden om te verkopen	--	--
Totaal passiva	133.641	131.836

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

In miljoenen euro's

	2012	2011
Baten		
Rentebaten	2.536	2.753
Rentelasten	1.648	1.866
Rentemarge	888	887
Premie-inkomen	3.455	3.696
Herverzekeringspremies	223	246
Netto premie-inkomen	3.232	3.450
Provisie en beheervergoedingen	205	217
Verschuldigde provisie en beheervergoedingen	65	58
Netto provisie en beheervergoedingen	140	159
Resultaat deelnemingen	11	-2
Resultaat uit beleggingen	1.520	1.375
Resultaat uit beleggingen voor rekening en risico van polishouders	1.510	-40
Resultaat financiële instrumenten	48	275
Baten belegd onderpand inzake verbruikleen	5	4
Overige operationele opbrengsten	--	-3
Resultaat activa en passiva gehouden om te verkopen	--	14
Totaal baten	7.354	6.119
Lasten		
Verzekeringstechnische lasten	2.958	2.624
Lasten voor rekening en risico van polishouders	2.266	1.090
Acquisitiekosten verzekeringsactiviteiten	268	257
Personeelskosten	769	758
Afschrijvingen op materiële en immateriële vaste activa	69	75
Overige operationele lasten	310	291
Bijzondere waardeverminderingen	1.709	615
Rentelasten schuld inzake verbruikleen	--	1
Overige rentelasten	161	243
Overige lasten	10	--
Totaal lasten	8.520	5.954
Resultaat voor belastingen	-1.166	165
Belastingen	-198	50
Netto resultaat uit voortgezette activiteiten	-968	115
Netto resultaat beëindigde bedrijfsactiviteiten	--	--
Netto resultaat over de periode	-968	115
Verdeling:		
Netto resultaat toewijsbaar aan aandeelhouders	(863)	107
Netto resultaat toewijsbaar aan houders van securities	(109)	7
Netto resultaat over de periode toewijsbaar aan aandeelhouders en houders van securities	-972	114
Netto resultaat toewijsbaar aan belang derden	4	1
Netto resultaat over de periode	-968	115

Netto resultaat per aandeel / security

In euro's

	2012	2011
Netto resultaat per gewoon aandeel		
Netto resultaat per gewoon aandeel voortgezette bedrijfsactiviteiten	-3,00	0,37
Netto resultaat per gewoon aandeel niet-voortgezette bedrijfsactiviteiten	--	--
Netto resultaat per gewoon aandeel	-3,00	0,37
Netto resultaat per B aandeel		
Netto resultaat per B aandeel voortgezette bedrijfsactiviteiten	--	--
Netto resultaat per B aandeel niet-voortgezette bedrijfsactiviteiten	--	--
Netto resultaat per B aandeel	--	--
Netto resultaat per security geplaatst bij de Stichting Beheer SNS REAAL		
Netto resultaat per security geplaatst bij de Stichting Beheer SNS REAAL voortgezette bedrijfsactiviteiten	-25,08	1,74
Netto resultaat per security geplaatst bij de Stichting Beheer SNS REAAL niet-voortgezette bedrijfsactiviteiten	--	--
Netto resultaat per security geplaatst bij de Stichting Beheer SNS REAAL	-25,08	1,74
Netto resultaat per security geplaatst bij de Nederlandse Staat		
Netto resultaat per security geplaatst bij de Nederlandse Staat voortgezette bedrijfsactiviteiten	--	--
Netto resultaat per security geplaatst bij de Nederlandse Staat niet-voortgezette bedrijfsactiviteiten	--	--
Netto resultaat per security geplaatst bij de Nederlandse Staat	--	--
Verwaterd netto resultaat per gewoon aandeel		
Verwaterd netto resultaat per gewoon aandeel voortgezette bedrijfsactiviteiten	-3,00	0,27
Verwaterd netto resultaat per gewoon aandeel niet-voortgezette bedrijfsactiviteiten	--	--
Verwaterd netto resultaat per gewoon aandeel	-3,00	0,27
Verwaterd netto resultaat per B aandeel		
Verwaterd netto resultaat per B aandeel voortgezette bedrijfsactiviteiten	--	--
Verwaterd netto resultaat per B aandeel niet-voortgezette bedrijfsactiviteiten	--	--
Verwaterd netto resultaat per B aandeel	--	--

Geconsolideerd totaalresultaat

In miljoenen euro's

	2012	2011
Netto resultaat over de periode	-968	115
Mutatie herwaarderingsreserve	-1	-2
Mutatie cash flow hedge reserve	1	73
Mutatie reële waarde reserve	-767	550
Overige mutaties totaalresultaat	--	-366
Mutatie overig totaalresultaat (na belastingen)	-767	255
Totaalresultaat over de periode	-1.735	370
Verdeling:		
Totaalresultaat toewijsbaar aan aandeelhouders	-1.627	371
Totaalresultaat toewijsbaar aan houders van securities	-109	--
Totaalresultaat over de periode toewijsbaar aan aandeelhouders en houders van securities	-1.736	371
Totaalresultaat toewijsbaar aan minderheidsbelangen	1	-1
Totaalresultaat over de periode	-1.735	370

Geconsolideerd overzicht mutaties eigen vermogen 2012

In miljoenen euro's

	Geplaatst kapitaal gewone aandelen & aandelen B	Agio- reserve gewone aandelen & aandelen B	Som herwaar- derings- reserves	Som overige reserves	Eigen vermogen toe te schrijven aan aan- deelhouders	Securities capital	Belang van derden	Totaal eigen vermogen
Stand per 1 januari 2012	469	1.363	1.065	1.213	4.110	979	1	5.090
Overboeking netto resultaat 2011	--	--	--	-7	-7	7	--	--
Overboekingen 2011	--	--	--	-7	-7	7	--	--
Ongerealiseerde herwaarderingen uit hoofde van cash flow hedges	--	--	7	--	7	--	--	7
Uitgesteld renteresultaat uit hoofde van cash flow hedges	--	--	--	--	--	--	--	--
Ongerealiseerde herwaarderingen	--	--	1.171	--	1.171	--	--	1.171
Bijzondere waardeverminderingen	--	--	24	--	24	--	--	24
Realisatie herwaarderingen via de winst- en verliesrekening	--	--	-280	--	-280	--	--	-280
Mutatie shadow accounting	--	--	-1.689	--	-1.689	--	--	-1.689
Overige mutaties	--	--	--	-1	-1	1	1	1
Rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen	--	--	-767	-1	-768	1	1	-766
Netto resultaat 2012	--	--	--	-972	-972	--	--	-972
Totaal resultaat 2012	--	--	-767	-973	-1.740	1	1	-1.738
Transacties met aandeelhouders en houders van securities capital	--	--	--	--	--	--	--	--
Totaal mutaties eigen vermogen 2012	--	--	-767	-980	-1.747	8	1	-1.738
Stand per 31 december 2012	469	1.363	298	233	2.363	987	2	3.352

Overzicht herwaarderingsreserve en overige reserves 2012

In miljoenen euro's

	Herwaarderingsreserve materiële vaste activa	Cash flow hedge reserve	Reële- waarderingsreserve	Som her- waarderings- reserves	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	Som overige reserves
Stand per 1 januari 2012	46	162	857	1.065	1.099	114	1.213
Overboeking netto resultaat 2011	--	--	--	--	107	-114	-7
Overboekingen 2011	--	--	--	--	107	-114	-7
Ongerealiseerde herwaarderings uit hoofde van cash flow hedges	--	7	--	7	--	--	--
Uitgesteld renteresultaat uit hoofde van cash flow hedges	--	--	--	--	--	--	--
Ongerealiseerde herwaarderings	--	--	1.171	1.171	--	--	--
Bijzondere waardeverminderingen	-1	--	25	24	--	--	--
Realisatie herwaarderings via de winst- en verliesrekening	--	-6	-274	-280	--	--	--
Mutatie shadow accounting	--	--	-1.689	-1.689	--	--	--
Overige mutaties	--	--	--	--	-1	--	-1
Rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen	-1	1	-767	-767	-1	--	-1
Netto resultaat 2012	--	--	--	--	--	-972	-972
Totaal resultaat 2012	-1	1	-767	-767	-1	-972	-973
Transacties met aandeelhouders en houders van securities capital	--	--	--	--	--	--	--
Totaal mutaties eigen vermogen 2012	-1	1	-767	-767	106	-1.086	-980
Stand per 31 december 2012	45	163	90	298	1.205	-972	233

Geconsolideerd overzicht mutaties eigen 2011

In miljoenen euro's

	Geplaatst kapitaal gewone aandelen & aandelen B	Agio- reserve gewone aandelen & aandelen B	Som herwaar- derings- reserves	Som overige reserves	Eigen vermogen toe te schrijven aan aan- deelhouders	Securities capital	Belang van derden	Totaal eigen vermogen
Stand per 1 januari 2011	469	1.363	444	1.442	3.718	999	2	4.719
Overboeking netto resultaat 2010	--	--	--	21	21	-21	--	--
Overboekingen 2010	--	--	--	21	21	-21	--	--
Ongerealiseerde herwaarderingen uit hoofde van cash flow hedges	--	--	91	--	91	--	--	91
Uitgesteld renteresultaat uit hoofde van cash flow hedges	--	--	-6	--	-6	--	--	-6
Ongerealiseerde herwaarderingen	--	--	815	--	815	--	--	815
Bijzondere waardeverminderingen	--	--	58	--	58	--	--	58
Realisatie herwaarderingen via de winst- en verliesrekening	--	--	-123	--	-123	--	--	-123
Mutatie shadow accounting	--	--	-214	--	-214	--	--	-214
Overige mutaties	--	--	--	-364	-364	--	-2	-366
Rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen	--	--	621	-364	257	--	-2	255
Netto resultaat 2011	--	--	--	114	114	--	1	115
Totaal resultaat 2011	--	--	621	-250	371	--	-1	370
Transacties met aandeelhouders en houders van securities capital	--	--	--	--	--	1	--	1
Totaal mutaties eigen vermogen 2011	--	--	621	-229	392	-20	-1	371
Stand per 31 december 2011	469	1.363	1.065	1.213	4.110	979	1	5.090

Overzicht herwaarderingsreserve en overige reserves 2011

In miljoenen euro's

	Herwaarderingsreserve materieële vaste activa	Cash flow hedge reserve	Reële- waarderingsreserve	Som her- waarderings- reserves	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	Som overige reserves
Stand per 1 januari 2011	48	89	307	444	1.702	-260	1.442
Overboeking netto resultaat 2010	--	--	--	--	-239	260	21
Overboekingen 2010	--	--	--	--	-239	260	21
Ongerealiseerde herwaarderings uit hoofde van cash flow hedges	--	91	--	91	--	--	--
Uitgesteld renteresultaat uit hoofde van cash flow hedges	--	-6	--	-6	--	--	--
Ongerealiseerde herwaarderings	-5	--	820	815	--	--	--
Bijzondere waardeverminderingen	3	--	55	58	--	--	--
Realisatie herwaarderings via de winst- en verliesrekening	--	-12	-111	-123	--	--	--
Mutatie shadow accounting	--	--	-214	-214	--	--	--
Overige mutaties	--	--	--	--	-364	--	-364
Rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen	-2	73	550	621	-364	--	-364
Netto resultaat 2011	--	--	--	--	--	114	114
Totaal resultaat 2011	-2	73	550	621	-364	114	-250
Transacties met aandeelhouders en houders van securities capital	--	--	--	--	--	--	--
Totaal mutaties eigen vermogen 2011	-2	73	550	621	-603	374	-229
Stand per 31 December 2011	46	162	857	1.065	1.099	114	1.213

Gesegmenteerde balans 31 december 2012

In miljoenen euro's

	SNS Retail Bank	Property Finance	REAAAL	Zwitserleven	Groeps- activiteiten	Eliminatie	Totaal
Activa							
Immateriële vaste activa	98	--	798	87	17	--	1.000
Materiële vaste activa	69	2	125	29	21	52	298
Geassocieerde deelnemingen	--	3	45	--	2	-1	49
Vastgoedbeleggingen	--	--	200	33	--	-52	181
Beleggingen	5.302	--	21.849	10.049	35	-3.060	34.175
Beleggingen voor rekening en risico van polishouders	--	--	5.764	7.501	--	-38	13.227
Belegd onderpand inzake verbruikleen	--	--	--	--	--	--	--
Derivaten	3.617	--	310	170	36	6	4.139
Uitgestelde belastingvorderingen	329	8	225	715	61	--	1.338
Herverzekeringscontracten	--	--	3.183	2	--	--	3.185
Vastgoedprojecten	--	416	--	--	--	--	416
Vorderingen op klanten	55.179	6.605	2.303	750	474	-977	64.334
Vorderingen op banken	9.867	10	358	94	40	-8.056	2.313
Vennootschapsbelasting	125	3	--	37	101	-165	101
Overige activa	498	600	677	187	87	-818	1.231
Kas en kasequivalenten	6.909	203	1.310	253	106	-1.127	7.654
Totaal activa	81.993	7.850	37.147	19.907	980	-14.236	133.641
Passiva							
Eigen vermogen toe te schrijven aan aandeelhouders	1.723	-412	2.536	422	-1.906	--	2.363
Eigen vermogen toe te schrijven aan houders van securities	--	--	--	--	987	--	987
Belang van derden	--	--	3	--	--	-1	2
Totaal eigen vermogen	1.723	-412	2.539	422	-919	-1	3.352
Participatiecertificaten en achtergestelde schulden	820	--	812	222	391	-501	1.744
Schuldbewijzen	21.990	--	--	--	552	-330	22.212
Verzekeringscontracten	--	--	25.433	16.669	--	-333	41.769
Voorziening voor personeelsverplichtingen	--	--	9	--	96	333	438
Overige voorzieningen	73	9	25	11	11	--	129
Schuld ontvangen onderpand inzake verbruikleen	--	--	--	--	--	--	--
Derivaten	3.599	--	16	22	--	6	3.643
Uitgestelde belastingverplichtingen	295	8	627	289	--	--	1.219
Spaargelden	32.815	--	--	--	--	--	32.815
Overige schulden aan klanten	9.529	--	3.876	394	681	-3.497	10.983
Schulden aan banken	8.691	8.124	2.665	1.080	--	-8.921	11.639
Vennootschapsbelasting	--	--	126	--	40	-165	1
Overige verplichtingen	2.458	121	1.019	798	128	-827	3.697
Totaal passiva	81.993	7.850	37.147	19.907	980	-14.236	133.641

Gesegmenteerde balans 31 december 2011

In miljoenen euro's

	SNS Retail Bank	Property Finance	REAAL	Zwitserleven	Groeps-activiteiten	Eliminatie	Totaal
Activa							
Immateriële vaste activa	106	47	1.160	398	17	--	1.728
Materiële vaste activa	88	2	139	32	21	59	341
Geassocieerde deelnemingen	--	17	38	--	2	-1	56
Vastgoedbeleggingen	1	--	225	30	--	-59	197
Beleggingen	4.106	--	21.295	8.696	52	-2.714	31.435
Beleggingen voor rekening en risico van polishouders	--	--	5.644	6.799	--	-23	12.420
Belegd onderpand inzake verbruikleen	--	--	--	117	--	--	117
Derivaten	3.321	--	391	181	43	-43	3.893
Uitgestelde belastingvorderingen	218	7	229	166	35	--	655
Herverzekeringscontracten	--	--	3.424	2	--	--	3.426
Vastgoedprojecten	--	512	--	--	--	--	512
Vorderingen op klanten	55.919	8.890	2.235	808	471	-771	67.552
Vorderingen op banken	11.200	11	466	33	140	-9.679	2.171
Vennootschapsbelasting	112	13	196	18	113	-153	299
Overige activa	908	276	335	46	95	-135	1.525
Kas en kasequivalenten	5.109	476	1.036	152	18	-1.282	5.509
Totaal activa	81.088	10.251	36.813	17.478	1.007	-14.801	131.836
Passiva							
Eigen vermogen toe te schrijven aan aandeelhouders	1.298	401	1.929	1.711	-1.229	--	4.110
Eigen vermogen toe te schrijven aan houders van securities	156	--	383	17	423	--	979
Belang van derden	--	--	2	--	--	-1	1
Totaal eigen vermogen	1.454	401	2.314	1.728	-806	-1	5.090
Participatiecertificaten en achtergestelde schulden	1.121	--	790	212	604	-598	2.129
Schuldbewijzen	27.361	--	--	--	302	-234	27.429
Verzekeringscontracten	--	--	25.482	13.345	--	--	38.827
Voorziening voor personeelsverplichtingen	--	--	169	194	77	--	440
Overige voorzieningen	30	5	33	6	12	--	86
Schuld ontvangen onderpand inzake verbruikleen	--	--	--	120	--	--	120
Derivaten	3.606	--	15	38	2	-43	3.618
Uitgestelde belastingverplichtingen	296	7	522	213	--	--	1.038
Spaargelden	30.342	--	--	--	--	-1	30.341
Overige schulden aan klanten	10.035	180	4.044	202	628	-2.947	12.142
Schulden aan banken	5.174	9.529	2.193	961	73	-10.685	7.245
Vennootschapsbelasting	--	--	311	1	18	-153	177
Overige verplichtingen	1.669	129	940	458	97	-139	3.154
Totaal passiva	81.088	10.251	36.813	17.478	1.007	-14.801	131.836

Gesegmenteerde winst- en verliesrekening 2012

In miljoenen euro's

	SNS Retail Bank	Property Finance	REAAAL	Zwitserleven	Groepsactiviteiten	Eliminatie	Totaal
Baten							
Rentebaten externe partijen	2.268	268	--	--	--	--	2.536
Rentebaten groepsonderdelen	194	19	--	--	--	-213	--
Rentelasten externe partijen	1.648	--	--	--	--	--	1.648
Rentelasten groepsonderdelen	112	189	--	--	--	-301	--
Rentemarge	702	98	--	--	--	88	888
Premie-inkomen	--	--	2.255	1.200	--	--	3.455
Herverzekeringspremies	--	--	217	6	--	--	223
Netto premie-inkomen	--	--	2.038	1.194	--	--	3.232
Provisie en beheervergoedingen externe partijen	90	--	54	-8	69	--	205
Provisie en beheervergoedingen groepsonderdelen	16	--	20	22	28	-86	--
Verschuldigde provisie en beheervergoedingen externe partijen	38	--	7	1	19	--	65
Verschuldigde provisie en beheervergoedingen groepsonderdelen	14	--	8	--	23	-45	--
Netto provisie en beheervergoedingen	54	--	59	13	55	-41	140
Resultaat deelnemingen	--	--	11	--	--	--	11
Resultaat uit beleggingen	23	--	1.121	482	39	-145	1.520
Resultaat uit beleggingen voor rekening en risico van polishouders	--	--	694	817	--	-1	1.510
Resultaat financiële instrumenten	47	-12	93	-80	--	--	48
Baten belegd onderpand inzake verbruikleen	--	--	4	1	--	--	5
Overige operationele opbrengsten	9	-2	--	--	1	-8	--
Resultaat activa en passiva gehouden om te verkopen	--	--	--	--	--	--	--
Totaal baten	835	84	4.020	2.427	95	-107	7.354
Lasten							
Verzekeringstechnische lasten	--	--	1.799	1.159	--	--	2.958
Lasten voor rekening en risico van polishouders	--	--	1.153	1.113	--	--	2.266
Acquisitiekosten verzekeringsactiviteiten	--	--	256	15	--	-3	268
Personeelskosten	231	43	140	67	288	--	769
Afschrijvingen op materiële en immateriële vaste activa	26	--	25	7	11	--	69
Overige operationele lasten	222	73	144	63	-161	-31	310
Bijzondere waardeverminderingen	228	988	341	134	18	--	1.709
Rentelasten schuld inzake verbruikleen	--	--	--	--	--	--	--
Overige rentelasten	--	--	140	29	65	-73	161
Overige lasten	8	1	1	--	--	--	10
Resultaat activa en passiva gehouden om te verkopen	--	--	--	--	--	--	--
Totaal lasten	715	1.105	3.999	2.587	221	-107	8.520
Resultaat voor belastingen	120	-1.021	21	-160	-126	--	-1.166
Belastingen	31	-208	45	-40	-26	--	-198

Netto resultaat uit voortgezette activiteiten	89	-813	-24	-120	-100	--	-968
Netto resultaat beëindigde bedrijfsactiviteiten	--	--	--	--	--	--	--
Netto resultaat over de periode	89	-813	-24	-120	-100	--	-968
Belang van derden	1	--	3	--	--	--	4
Netto resultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders en houders van securities	88	-813	-27	-120	-100	--	-972

Gesegmenteerde winst- en verliesrekening 2011

In miljoenen euro's

	SNS Retail Bank	Property Finance	REAAL	Zwitserleven	Groepsactiviteiten	Eliminatie	Totaal
Baten							
Rentebaten externe partijen	2.351	402	--	--	--	--	2.753
Rentebaten groepsonderdelen	298	15	--	--	--	-313	--
Rentelasten externe partijen	1.866	--	--	--	--	--	1.866
Rentelasten groepsonderdelen	107	294	--	--	--	-401	--
Rentemarge	676	123	--	--	--	88	887
Premie-inkomen	--	--	2.535	1.161	--	--	3.696
Herverzekeringspremies	--	--	241	5	--	--	246
Netto premie-inkomen	--	--	2.294	1.156	--	--	3.450
Provisie en beheervergoedingen externe partijen	124	--	62	9	22	--	217
Provisie en beheervergoedingen groepsonderdelen	15	--	13	6	24	-58	--
Verschuldigde provisie en beheervergoedingen externe partijen	42	--	9	1	6	--	58
Verschuldigde provisie en beheervergoedingen groepsonderdelen	11	--	10	--	--	-21	--
Netto provisie en beheervergoedingen	86	--	56	14	40	-37	159
Resultaat deelnemingen	--	-1	-1	--	--	--	-2
Resultaat uit beleggingen	45	--	1.080	359	53	-162	1.375
Resultaat uit beleggingen voor rekening en risico van polishouders	--	--	-241	202	--	-1	-40
Resultaat financiële instrumenten	128	-36	155	28	--	--	275
Baten belegd onderpand inzake verbruikleen	--	--	2	2	--	--	4
Overige operationele opbrengsten	2	-8	3	--	--	--	-3
Resultaat activa en passiva gehouden om te verkopen	--	-4	18	--	--	--	14
Totaal baten	937	74	3.366	1.761	93	-112	6.119
Lasten							
Verzekeringstechnische lasten	--	--	2.020	604	--	--	2.624
Lasten voor rekening en risico van polishouders	--	--	167	923	--	--	1.090
Acquisitiekosten verzekeringsactiviteiten	--	--	242	19	--	-4	257
Personeelskosten	215	43	150	71	279	--	758
Afschrijvingen op materiële en immateriële vaste activa	29	1	32	6	7	--	75
Overige operationele lasten	223	62	136	62	-169	-23	291

Bijzondere waardeverminderingen	126	284	35	145	25	--	615
Rentelasten schuld inzake verbruikleen	--	--	--	1	--	--	1
Overige rentelasten	--	--	224	37	66	-84	243
Overige lasten	--	--	--	--	--	--	--
Totaal lasten	593	390	3.006	1.868	208	-111	5.954
Resultaat voor belastingen	344	-316	360	-107	-115	-1	165
Belastingen	86	-73	79	-20	-22	--	50
Netto resultaat uit voortgezette activiteiten	258	-243	281	-87	-93	-1	115
Netto resultaat beëindigde bedrijfsactiviteiten	--	--	--	--	--	--	--
Netto resultaat over de periode	258	-243	281	-87	-93	-1	115
Belang van derden	--	--	1	--	--	--	1
Netto resultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders en houders van securities	258	-243	280	-87	-93	-1	114

Gesegmenteerde balans bankactiviteiten 31 december 2012

In miljoenen euro's

	SNS Retail Bank	Property Finance	Eliminatie	Totaal
Activa				
Immateriële vaste activa	98	--	--	98
Materiële vaste activa	69	2	--	71
Geassocieerde deelnemingen	--	3	--	3
Beleggingen	5.302	--	--	5.302
Derivaten	3.617	--	--	3.617
Uitgestelde belastingvorderingen	329	8	--	337
Vastgoedprojecten	--	416	--	416
Vorderingen op klanten	55.179	6.605	--	61.784
Vorderingen op banken	9.867	10	-7.950	1.927
Vennootschapsbelasting	125	3	--	128
Overige activa	498	600	-399	699
Kas en kasequivalenten	6.909	203	-179	6.933
Activa aangehouden voor verkoop	--	--	--	--
Totaal activa	81.993	7.850	-8.528	81.315
Passiva				
Eigen vermogen toe te schrijven aan aandeelhouders	1.723	-412	--	1.311
Eigen vermogen toe te schrijven aan houders van securities	--	--	--	--
Belang van derden	--	--	--	--
Totaal eigen vermogen	1.723	-412	--	1.311
Participatiecertificaten en achtergestelde schulden	820	--	--	820
Schuldbewijzen	21.990	--	--	21.990
Overige voorzieningen	73	9	--	82
Derivaten	3.599	--	--	3.599
Uitgestelde belastingverplichtingen	295	8	--	303
Spaargelden	32.815	--	--	32.815
Overige schulden aan klanten	9.529	--	--	9.529
Schulden aan banken	8.691	8.124	-8.129	8.686
Vennootschapsbelasting	--	--	--	--
Overige verplichtingen	2.458	121	-399	2.180
Totaal passiva	81.993	7.850	-8.528	81.315

Gesegmenteerde balans bankactiviteiten 31 december 2011

In miljoenen euro's

	SNS Retail Bank	Property Finance	Eliminatie	Totaal
Activa				
Immateriële vaste activa	106	47	--	153
Materiële vaste activa	88	2	--	90
Geassocieerde deelnemingen	--	17	--	17
Vastgoedbeleggingen	1	--	--	1
Beleggingen	4.106	--	--	4.106
Derivaten	3.321	--	--	3.321
Uitgestelde belastingvorderingen	218	7	--	225
Vastgoedprojecten	--	512	--	512
Vorderingen op klanten	55.919	8.890	--	64.809
Vorderingen op banken	11.200	11	-9.530	1.681
Vennootschapsbelasting	112	13	--	125
Overige activa	908	276	-104	1.080
Kas en kasequivalenten	5.109	476	-457	5.128
Totaal activa	81.088	10.251	-10.091	81.248
Passiva				
Eigen vermogen toe te schrijven aan aandeelhouders	1.298	401	--	1.699
Eigen vermogen toe te schrijven aan houders van securities	156	--	--	156
Belang van derden	--	--	--	--
Totaal eigen vermogen	1.454	401	--	1.855
Participatiecertificaten en achtergestelde schulden	1.121	--	--	1.121
Schuldbewijzen	27.361	--	--	27.361
Overige voorzieningen	30	5	--	35
Derivaten	3.606	--	--	3.606
Uitgestelde belastingverplichtingen	296	7	--	303
Spaargelden	30.342	--	--	30.342
Overige schulden aan klanten	10.035	180	--	10.215
Schulden aan banken	5.174	9.529	-9.987	4.716
Vennootschapsbelasting	--	--	--	--
Overige verplichtingen	1.669	129	-104	1.694
Totaal passiva	81.088	10.251	-10.091	81.248

Gesegmenteerde winst- en verliesrekening bankactiviteiten 2012

In miljoenen euro's

	SNS Retail Bank	Property Finance	Eliminatie	Totaal
Baten				
Rentebaten	2.462	287	-208	2.541
Rentelasten	1.760	189	-208	1.741
Rentemarge	702	98	--	800
Provisie en beheervergoedingen	106	--	--	106
Verschuldigde provisie en beheervergoedingen	52	--	--	52
Netto provisie en beheervergoedingen	54	--	--	54
Resultaat deelnemingen	--	--	--	--
Resultaat uit beleggingen	23	--	--	23
Resultaat financiële instrumenten	47	-12	--	35
Overige operationele opbrengsten	9	-2	--	7
Resultaat activa en passiva gehouden om te verkopen	--	--	--	--
Totaal baten	835	84	--	919
Lasten				
Personeelskosten	231	43	--	274
Afschrijvingen op materiële en immateriële vaste activa	26	--	--	26
Overige operationele lasten	222	73	--	295
Bijzondere waardeverminderingen	228	988	--	1.216
Overige lasten	8	1	--	9
Totaal lasten	715	1.105	--	1.820
Resultaat voor belastingen	120	-1.021	--	-901
Belastingen	31	-208	--	-177
Netto resultaat uit voortgezette activiteiten	89	-813	--	-724
Netto resultaat beëindigde bedrijfsactiviteiten	--	--	--	--
Netto resultaat over de periode	89	-813	--	-724
Belang van derden	1	--	--	1
Netto resultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders en houders van securities	88	-813	--	-725

Gesegmenteerde winst- en verliesrekening bankactiviteiten 2011

In miljoenen euro's

	SNS Retail Bank	Property Finance	Eliminatie	Totaal
Baten				
Rentebaten	2.648	417	-309	2.756
Rentelasten	1.973	294	-309	1.958
Rentemarge	675	123	--	798
Provisie en beheervergoedingen	139	--	--	139
Verschuldigde provisie en beheervergoedingen	53	--	--	53
Netto provisie en beheervergoedingen	86	--	--	86
Resultaat deelnemingen	--	-1	--	-1
Resultaat uit beleggingen	45	--	--	45
Resultaat financiële instrumenten	128	-36	--	92
Overige operationele opbrengsten	2	-8	--	-6
Resultaat activa en passiva gehouden om te verkopen	--	-4	--	-4
Totaal baten	936	74	--	1.010
Lasten				
Personeelskosten	215	43	--	258
Afschrijvingen op materiële en immateriële vaste activa	29	1	--	30
Overige operationele lasten	223	62	--	285
Bijzondere waardeverminderingen	126	284	--	410
Overige lasten	--	--	--	--
Totaal lasten	593	390	--	983
Resultaat voor belastingen	343	-316	--	27
Belastingen	86	-73	--	13
Netto resultaat uit voortgezette activiteiten	257	-243	--	14
Netto resultaat beëindigde bedrijfsactiviteiten	--	--	--	--
Netto resultaat over de periode	257	-243	--	14
Belang van derden	--	--	--	--
Netto resultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders en houders van securities	257	-243	--	14

Gesegmenteerde balans verzekeringsactiviteiten 31 december 2012

In miljoenen euro's

	Zwitserleven	REAAL Leven	REAAL Schade	REAAL Overige	Eliminatie	Totaal
Activa						
Immateriële vaste activa	87	713	80	5	--	885
Materiële vaste activa	29	95	--	30	--	154
Geassocieerde deelnemingen	--	40	5	--	--	45
Vastgoedbeleggingen	33	200	--	--	--	233
Beleggingen	10.049	19.822	1.827	669	-665	31.702
Beleggingen voor rekening en risico van polishouders	7.501	5.764	--	--	--	13.265
Belegd onderpand inzake verbruikleen	--	--	--	--	--	--
Derivaten	170	310	--	--	--	480
Uitgestelde belastingvorderingen	715	259	4	8	-46	940
Herverzekeringscontracten	2	3.019	164	--	--	3.185
Vorderingen op klanten	750	2.299	4	--	--	3.053
Vorderingen op banken	94	358	--	--	--	452
Vennootschapsbelasting	37	63	1	136	-237	--
Overige activa	187	1.338	411	309	-1.741	504
Kas en kasequivalenten	253	1.270	11	29	--	1.563
Totaal activa	19.907	35.550	2.507	1.186	-2.689	56.461
Passiva						
Eigen vermogen toe te schrijven aan aandeelhouders	422	2.762	624	-850	--	2.958
Eigen vermogen toe te schrijven aan houders van securities	--	--	--	--	--	--
Belang van derden	--	3	--	--	--	3
Totaal eigen vermogen	422	2.765	624	-850	--	2.961
Participatiecertificaten en achtergestelde schulden	222	726	86	--	--	1.034
Schuldbewijzen	--	--	--	--	--	--
Verzekeringscontracten	16.669	24.177	1.256	--	--	42.102
Voorziening voor personeelsverplichtingen	--	--	--	9	--	9
Overige voorzieningen	11	4	--	21	--	36
Schuld ontvangen onderpand inzake verbruikleen	--	--	--	--	--	--
Derivaten	22	16	--	--	--	38
Uitgestelde belastingverplichtingen	289	607	59	7	-46	916
Overige schulden aan klanten	394	3.667	28	651	-665	4.075
Schulden aan banken	1.080	1.914	--	751	--	3.745
Vennootschapsbelasting	--	--	--	326	-237	89
Overige verplichtingen	798	1.674	454	271	-1.741	1.456
Totaal passiva	19.907	35.550	2.507	1.186	-2.689	56.461

Gesegmenteerde balans verzekeringsactiviteiten 31 december 2011

In miljoenen euro's

	Zwiterleven	REAAL Leven	REAAL Schade	REAAL Overige	Eliminatie	Totaal
Activa						
Immateriële vaste activa	398	959	199	2	--	1.558
Materiële vaste activa	32	107	--	32	--	171
Geassocieerde deelnemingen	--	33	5	--	--	38
Vastgoedbeleggingen	30	225	--	--	--	255
Beleggingen	8.696	19.476	1.851	521	-785	29.759
Beleggingen voor rekening en risico van polishouders	6.799	5.644	--	--	--	12.443
Belegd onderpand inzake verbruikleen	117	--	--	--	--	117
Derivaten	181	391	--	--	--	572
Uitgestelde belastingvorderingen	166	216	3	10	--	395
Herverzekeringscontracten	2	3.248	176	--	--	3.426
Vorderingen op klanten	808	2.231	4	--	--	3.043
Vorderingen op banken	33	458	--	8	--	499
Vennootschapsbelasting	18	53	1	142	--	214
Overige activa	46	879	320	830	-1.733	342
Kas en kasequivalenten	152	978	45	13	--	1.188
Totaal activa	17.478	34.898	2.604	1.558	-2.518	54.020
Passiva						
Eigen vermogen toe te schrijven aan aandeelhouders	1.711	2.379	721	-1.171	--	3.640
Eigen vermogen toe te schrijven aan houders van securities	17	41	--	342	--	400
Belang van derden	--	2	--	--	--	2
Totaal eigen vermogen	1.728	2.422	721	-829	--	4.042
Participatiecertificaten en achtergestelde schulden	212	704	86	--	--	1.002
Schuldbewijzen	--	--	--	--	--	--
Verzekeringscontracten	13.345	24.389	1.311	--	-218	38.827
Voorziening voor personeelsverplichtingen	194	12	--	8	149	363
Overige voorzieningen	6	8	--	25	--	39
Schuld ontvangen onderpand inzake verbruikleen	120	--	--	--	--	120
Derivaten	38	15	--	--	--	53
Uitgestelde belastingverplichtingen	213	469	46	7	--	735
Overige schulden aan klanten	202	3.796	30	772	-785	4.015
Schulden aan banken	961	1.561	6	626	--	3.154
Vennootschapsbelasting	1	--	--	311	--	312
Overige verplichtingen	458	1.522	404	638	-1.664	1.358
Totaal passiva	17.478	34.898	2.604	1.558	-2.518	54.020

Gesegmenteerde winst- en verliesrekening verzekeringsactiviteiten 2012

In miljoenen euro's

	Zwitserleven	REAAL Leven	REAAL Schade	REAAL Overige	Eliminatie	Totaal
Baten						
Premie-inkomen	1.200	1.436	819	--	--	3.455
Herverzekeringspremies	6	151	66	--	--	223
Netto premie-inkomen	1.194	1.285	753	--	--	3.232
Provisie en beheervergoedingen	14	54	1	19	--	88
Verschuldigde provisie en beheervergoedingen	1	2	--	13	--	16
Netto provisie en beheervergoedingen	13	52	1	6	--	72
Resultaat deelnemingen	--	10	1	--	--	11
Resultaat uit beleggingen	482	1.047	67	24	-24	1.596
Resultaat uit beleggingen voor rekening en risico van polishouders	817	694	--	--	--	1.511
Resultaat financiële instrumenten	-80	93	--	--	--	13
Baten belegd onderpand inzake verbruikleen	1	4	--	--	--	5
Overige operationele opbrengsten	--	--	--	--	--	--
Totaal baten	2.427	3.185	822	30	-24	6.440
Lasten						
Verzekeringstechnische lasten	1.159	1.326	473	--	--	2.958
Lasten voor rekening en risico van polishouders	1.113	1.153	--	--	--	2.266
Acquisitiekosten verzekeringsactiviteiten	15	76	180	--	--	271
Personeelskosten	67	73	58	9	--	207
Afschrijvingen op materiële en immateriële vaste activa	7	14	11	--	--	32
Overige operationele lasten	63	73	59	12	--	207
Bijzondere waardeverminderingen	134	228	110	3	--	475
Rentelasten schuld inzake verbruikleen	--	--	--	--	--	--
Overige rentelasten	29	126	7	24	-24	162
Overige lasten	--	--	--	1	--	1
Totaal lasten	2.587	3.069	898	49	-24	6.579
Resultaat voor belastingen	-160	116	-76	-19	--	-139
Belastingen	-40	41	8	-4	--	5
Netto resultaat uit voortgezette activiteiten	-120	75	-84	-15	--	-144
Netto resultaat beëindigde bedrijfsactiviteiten	--	--	--	--	--	--
Netto resultaat over de periode	-120	75	-84	-15	--	-144
Belang van derden	--	3	--	--	--	3
Netto resultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders en houders van securities	-120	72	-84	-15	--	-147

Gesegmenteerde winst- en verliesrekening verzekeringsactiviteiten 2011

In miljoenen euro's

	Zwitserleven	REAAL Leven	REAAL Schade	REAAL Overige	Eliminatie	Totaal
Baten						
Premie-inkomen	1.161	1.687	848	--	--	3.696
Herverzekeringspremies	5	187	54	--	--	246
Netto premie-inkomen	1.156	1.500	794	--	--	3.450
Provisie en beheervergoedingen	15	56	1	18	--	90
Verschuldigde provisie en beheervergoedingen	1	7	--	12	--	20
Netto provisie en beheervergoedingen	14	49	1	6	--	70
Resultaat deelnemingen	--	-2	1	--	--	-1
Resultaat uit beleggingen	359	1.011	66	23	-26	1.433
Resultaat uit beleggingen voor rekening en risico van polishouders	202	-241	--	--	--	-39
Resultaat financiële instrumenten	28	155	--	--	--	183
Baten belegd onderpand inzake verbruikleen	2	2	--	--	--	4
Totaal baten	1.761	2.477	862	47	-26	5.121
Lasten						
Verzekeringstechnische lasten	604	1.530	490	--	--	2.624
Lasten voor rekening en risico van polishouders	923	167	--	--	--	1.090
Acquisitiekosten verzekeringsactiviteiten	19	51	192	-1	--	261
Personeelskosten	71	70	59	21	--	221
Afschrijvingen op materiële en immateriële vaste activa	6	18	13	1	--	38
Overige operationele lasten	62	72	58	6	--	198
Bijzondere waardeverminderingen	145	35	--	--	--	180
Rentelasten schuld inzake verbruikleen	1	--	--	--	--	1
Overige rentelasten	37	210	9	25	-26	255
Overige lasten	--	--	--	--	--	--
Totaal lasten	1.868	2.153	821	52	-26	4.868
Resultaat voor belastingen	-107	324	41	-5	--	253
Belastingen	-20	76	9	-6	--	59
Netto resultaat uit voortgezette activiteiten	-87	248	32	1	--	194
Netto resultaat beëindigde bedrijfsactiviteiten	--	--	--	--	--	--
Netto resultaat over de periode	-87	248	32	1	--	194
Belang van derden	--	1	--	--	--	1
Netto resultaat toewijsbaar aan de aandeelhouders en houders van securities	-87	247	32	1	--	193

Netto resultaat over de periode

Kwartaal

In miljoenen euro's								
	Q4 2012	Q3 2012	Q2 2012	Q1 2012	Q4 2011	Q3 2011	Q2 2011	Q1 2011
SNS Retail Bank	-44	47	53	32	110	44	52	51
REAAL Leven	-156	77	84	67	73	113	41	20
REAAL Schade	-107	1	20	2	19	2	10	1
REAAL Overig	-2	-4	-2	-7	12	-5	-4	-2
REAAL	-265	74	102	62	104	110	47	19
Zwitserleven	-206	34	37	15	-93	-12	4	14
Verzekeringsactiviteiten	-471	108	139	77	11	98	51	33
Groepsactiviteiten	-37	-20	-22	-21	-31	-28	-22	-12
SNS REAAL Kernactiviteiten	-552	135	170	88	90	114	81	72
Property Finance	-569	-101	-78	-65	-80	-63	-53	-47
SNS REAAL	-1.121	34	92	23	10	51	28	25

Netto resultaat over de periode

Halfjaar

Jaar

Groepsactiviteiten						
	2HY 2012	1HY 2012	2HY 2011	1HY 2011	FY 2012	FY 2011
SNS Retail Bank	3	85	154	103	88	257
REAAL Leven	-79	151	186	61	72	247
REAAL Schade	-106	22	21	11	-84	32
REAAL Overig	-6	-9	7	-6	-15	1
REAAL	-191	164	214	66	-27	280
Zwitserleven	-172	52	-105	18	-120	-87
Verzekeringsactiviteiten	-363	216	109	84	-147	193
Groepsactiviteiten	-57	-43	-59	-34	-100	-93
SNS REAAL Kernactiviteiten	-417	258	204	153	-159	357
Property Finance	-670	-143	-143	-100	-813	-243
SNS REAAL	-1.087	115	61	53	-972	114

Verdeling vastrentende beleggingsportefeuille (geografisch)

In miljoenen euro's

	Verzekeringsactiviteiten		Bankactiviteiten		Totaal	
December 2012						
Ierland	234	1%	121	2%	355	1%
Griekenland	--	0%	-	0%	-	0%
Portugal	6	0%	--	0%	--	0%
Italië	456	1%	326	6%	782	2%
Spanje	398	1%	--	0%	398	1%
Totaal GIIPS	1.094	3%	447	8%	1.541	4%
Duitsland	10.238	34%	1.468	28%	11.706	33%
Frankrijk	1.640	5%	456	9%	2.096	6%
Nederland	13.254	44%	1.690	32%	14.944	42%
Oostenrijk	997	3%	303	6%	1.300	4%
België	323	1%	241	4%	564	1%
Overig	2.912	10%	685	13%	3.597	10%
Totaal	30.458	100%	5.290	100%	35.748	100%
Juni 2012						
Ierland	220	1%	107	2%	327	1%
Griekenland	--	0%	2	0%	2	0%
Portugal	--	0%	--	0%	--	0%
Italië	402	1%	295	7%	697	2%
Spanje	349	1%	--	0%	349	1%
Totaal GIIPS	971	3%	404	9%	1.375	4%
Duitsland	9.255	31%	1.144	26%	10.399	31%
Frankrijk	1.781	6%	239	5%	2.020	6%
Nederland	13.324	45%	1.591	36%	14.915	44%
Oostenrijk	1.025	4%	257	6%	1.282	4%
België	275	1%	181	4%	456	1%
Overig	2.880	10%	623	14%	3.503	10%
Totaal	29.511	100%	4.439	100%	33.950	100%
December 2011						
Ierland	317	1%	165	4%	482	1%
Griekenland	--	0%	26	1%	26	0%
Portugal	26	0%	--	0%	26	0%
Italië	369	1%	284	7%	653	3%
Spanje	403	1%	30	1%	433	1%
Totaal GIIPS	1.115	3%	505	13%	1.620	5%
Duitsland	7.000	25%	1.561	38%	8.561	26%
Frankrijk	1.342	5%	220	5%	1.562	5%
Nederland	14.264	50%	1.179	29%	15.443	47%
Oostenrijk	1.696	6%	310	7%	2.006	6%
België	253	1%	164	4%	417	1%
Overig	2.872	10%	149	4%	3.021	9%
Totaal	28.542	100%	4.088	100%	32.630	100%

Verdeling vastrentende beleggingsportefeuille (sector)

In miljoenen euro's

	Verzekeringsactiviteiten		Bankactiviteiten		Totaal	
December 2012						
Staatsobligatie	17.724	58%	4.444	84%	22.168	62%
Bedrijfsobligatie	5.089	17%	352	7%	5.441	15%
Hypotheke	5.131	17%	--	0%	5.131	14%
Bedrijfsobligatie niet-financiële sector	1.460	5%	105	2%	1.565	5%
Mortgage backed securities	926	3%	211	4%	1.137	3%
Overig	128	0%	178	3%	306	1%
Totaal	30.458	100%	5.290	100%	35.748	100%

Juni 2012

Staatsobligatie	17.121	58%	3.604	81%	20.725	61%
Bedrijfsobligatie	4.916	17%	281	6%	5.197	15%
Hypotheke	5.035	17%	--	0%	5.035	15%
Bedrijfsobligatie niet-financiële sector	1.400	5%	31	0%	1.431	4%
Mortgage backed securities	937	3%	224	5%	1.161	4%
Overig	102	0%	299	7%	401	1%
Totaal	29.511	100%	4.439	100%	33.950	100%

December 2011

Staatsobligatie	16.351	57%	3.492	85%	19.843	61%
Bedrijfsobligatie	4.730	17%	226	5%	4.956	15%
Hypotheke	4.895	17%	--	0%	4.895	15%
Bedrijfsobligatie niet-financiële sector	1.246	5%	26	1%	1.272	4%
Mortgage backed securities	1.231	4%	273	7%	1.504	5%
Overig	89	0%	71	2%	160	0%
Totaal	28.542	100%	4.088	100%	32.630	100%

Verdeling vastrentende beleggingsportefeuille (looptijd)

In miljoenen euro's

	Verzekeringsactiviteiten		Bankactiviteiten		Totaal	
December 2012						
< 3 maanden	660	2%	820	15%	1.480	4%
< 1 jaar	926	3%	683	13%	1.609	5%
< 3 jaar	2.325	8%	659	12%	2.984	8%
< 5 jaar	2.220	7%	455	9%	2.675	7%
< 10 jaar	4.980	16%	1.735	33%	6.715	19%
< 15 jaar	3.903	13%	99	2%	4.002	11%
> 15 jaar	15.444	51%	839	16%	16.283	46%
Totaal	30.458	100%	5.290	100%	35.748	100%

Juni 2012

< 3 maanden	510	2%	534	12%	1.044	3%
< 1 jaar	926	3%	516	12%	1.442	4%
< 3 jaar	2.326	8%	1.023	23%	3.349	10%
< 5 jaar	2.303	8%	458	10%	2.761	8%
< 10 jaar	5.001	17%	895	20%	5.896	18%
< 15 jaar	2.867	9%	251	6%	3.118	9%
> 15 jaar	15.578	53%	762	17%	16.340	48%
Totaal	29.511	100%	4.439	100%	33.950	100%

December 2011

< 3 maanden	472	2%	82	2%	554	2%
< 1 jaar	1.108	4%	48	1%	1.156	4%
< 3 jaar	2.229	8%	1.236	30%	3.465	10%
< 5 jaar	2.379	8%	274	7%	2.653	8%
< 10 jaar	6.230	22%	1.505	37%	7.735	24%
< 15 jaar	3.025	10%	237	6%	3.262	10%
> 15 jaar	13.099	46%	706	17%	13.805	42%
Totaal	28.542	100%	4.088	100%	32.630	100%

Verdeling vastrentende beleggingsportefeuille (rating)

In miljoenen euro's

	Verzekeringsactiviteiten		Bankactiviteiten		Totaal	
December 2012						
AAA	17.533	58%	2.522	48%	20.055	56%
AA	3.187	10%	1.279	24%	4.466	13%
A	2.233	7%	807	15%	3.040	9%
BBB	1.461	5%	662	13%	2.123	6%
< BBB	166	1%	-	0%	166	0%
Geen rating	5.878	19%	20	0%	5.898	16%
Totaal	30.458	100%	5.290	100%	35.748	100%
Juni 2012						
AAA	16.683	57%	2.860	64%	19.543	58%
AA	3.404	11%	737	17%	4.141	12%
A	2.129	7%	391	9%	2.520	7%
BBB	1.347	5%	437	10%	1.784	5%
< BBB	139	0%	2	0%	141	1%
Geen rating	5.809	20%	12	0%	5.821	17%
Totaal	29.511	100%	4.439	100%	33.950	100%
December 2011						
AAA	18.031	63%	3.232	79%	21.263	65%
AA	1.333	5%	220	6%	1.553	5%
A	2.465	8%	376	9%	2.841	9%
BBB	857	3%	227	5%	1.084	3%
< BBB	221	1%	26	1%	247	1%
Geen rating	5.635	20%	7	0%	5.642	17%
Totaal	28.542	100%	4.088	100%	32.630	100%

Verdeling portefeuille Property Finance

In miljoenen euro's

	Core	Non-Core	Totaal Property Finance
Totale portefeuille december 2012			
Kredietlimieten	3.322	4.558	7.880
Onbenutte kredietlimiet	4	44	48
Uitstaande bruto vorderingen	3.318	4.514	7.832
Balansvoorziening	101	1.116	1.217
Uitstaande vorderingen	3.217	3.398	6.615
Vastgoed projecten	7	409	416
Totaal netto exposure	3.224	3.807	7.031
Voorziene leningen	244	2.405	2.649
Voorziene leningen als % van de totale leningportefeuille	7,4%	53,3%	33,8%
Dekkingsgraad	41,4%	46,4%	45,9%
Gemiddelde loan-to-value (LTV)	82,1%	120,7%	100,9%
Totale portefeuille juni 2012			
Kredietlimieten	3.656	4.959	8.615
Onbenutte kredietlimiet	9	61	70
Uitstaande bruto vorderingen	3.647	4.898	8.545
Balansvoorziening	70	670	740
Uitstaande vorderingen	3.577	4.228	7.805
Vastgoed projecten	7	512	519
Totaal netto exposure	3.584	4.740	8.324
Voorziene leningen	157	1.941	2.098
Voorziene leningen als % van de totale leningportefeuille	4,3%	39,6%	24,6%
Dekkingsgraad	44,6%	34,5%	35,3%
Gemiddelde loan-to-value (LTV)	77,2%	105,4%	91,1%
Totale portefeuille december 2011			
Kredietlimieten	4.145	5.481	9.626
Onbenutte kredietlimiet	-14	102	88
Uitstaande bruto vorderingen	4.159	5.379	9.538
Balansvoorziening	42	595	637
Uitstaande vorderingen	4.117	4.784	8.901
Vastgoed projecten	6	506	512
Aangehouden voor verkoop	--	--	--
Totaal exposure	4.123	5.290	9.413
Voorziene leningen	41	1.728	1.769
Voorziene leningen als % van de totale leningportefeuille	1,0%	32,1%	18,5%
Dekkingsgraad	103,2%	34,4%	36,0%
Gemiddelde loan-to-value (LTV)	74,4%	103,3%	88,6%